

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W POZNANIU**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU**

NADLEŚNICTWA TACZANÓW

NA OKRES 01.01.2011 r. - 31.12.2020 r.

*Należyte opracowanie prognozy
pod względem technicznym
stwierdzam*

Poznań 2011

BIURO URZĄDZANIA LASU I GEODEZJI LEŚNEJ ODDZIAŁ W POZNANIU

Autor
mgr inż. Dominik Brzęczek

Nadzór
mgr inż. Zbigniew Cykowiak

Poznań 2011

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	9
2. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	10
3. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I SYMBOLI	15
3.1 Skróty i symbole zastosowane w tekście	15
3.2 Symbole gatunków drzew	16
3.3 Typy siedliskowe lasu.....	16
3.4 Słownik terminów leśnych.....	17
4. UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W PROCESIE TWORZENIA PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU	20
5. INFORMACJE OGÓLNE	21
5.1 Podstawa prawna prognozy oddziaływania na środowisko	21
5.2 Zakres dokumentu	23
5.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko	23
5.4 Zawartość planu urzędzenia lasu.....	25
5.5 Główne cele planu urzędzenia lasu	27
5.6 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia planu urzędzenia lasu	28
5.7 Powiązania planu urzędzenia lasu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały sporządzone strategiczne oceny	31
5.8 Metody analizy skutków realizacji postanowień planu oraz częstotliwość jej przeprowadzenia.....	31
5.9 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	32
6. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA.....	33
6.1 Położenie oraz ogólny stan środowiska Nadleśnictwa Taczanów	33
6.2 Charakterystyka drzewostanów i ekologiczna ocena stanu lasu	37
6.3 Walory przyrodnicze wynikające z ogólnego stanu środowiska i struktury drzewostanów ..	39
6.4 Walory kulturowe	42
6.5 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	43
6.5.1 Rezerваты przyrody	43
6.5.2 Obszary chronionego krajobrazu	45
6.5.3 Obszary Natura 2000.....	48
6.5.4 Pomniki przyrody	52

6.5.5 Ochrona gatunkowa	52
6.6 Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną	53
6.7 Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Taczanów	54
6.8 Potencjalne skutki braku realizacji planu urządzenia lasu	60
7. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000	62
7.1 Przewidywanie oddziaływanie planu na środowisko	62
7.2 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	62
7.3 Oddziaływanie na ludzi.....	63
7.4 Oddziaływanie na grzyby, porosty, rośliny i zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione	64
7.4.1 Grzyby, porosty, rośliny.	64
7.4.2 Zwierzęta.....	68
7.5 Oddziaływanie na wodę	78
7.6 Oddziaływanie na powietrze	78
7.7 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	79
7.8 Oddziaływanie na krajobraz	79
7.9 Oddziaływanie na klimat	79
7.11 Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej	80
7.12 Prognoza oddziaływania zabiegów planu urządzenia lasu na cele ochrony rezerwatu przyrody „Majówka”	81
7.13 Prognoza oddziaływania zabiegów planu urządzenia lasu na cele ochrony rezerwatu przyrody „Niwa”	82
7.14 Prognoza oddziaływania zabiegów planu urządzenia lasu na cele ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków – Rochy”	83
7.15 Prognoza oddziaływania zabiegów planu urządzenia lasu na cele ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Ciemnej”	84
7.16 Prognoza oddziaływania zabiegów planu urządzenia lasu na cele ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Prosnę”	84
7.17 Prognoza oddziaływania zabiegów planu urządzenia lasu na cele ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska”	85
7.18 Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na specjalne obszary ochrony siedlisk....	85
7.18.1 PLH300002 „Dąbrowy Krotoszyńskie”	87
7.18.2 PLH300048 „Glinianki w Lenartowicach”	96
7.19 Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na obszary specjalnej ochrony ptaków....	97
7.19.1 PLB300007 „Dąbrowy Krotoszyńskie”	97

7.20 Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze znajdujące się poza granicami obszarów ochrony siedlisk	98
7.21 Przewidywane oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000.....	104
8. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ PLANU NA ŚRODOWISKO	105
9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZASTOSOWANYCH W PLANIE.....	107
10. WYKONAWCY PRAC	108
11. LITERATURA I MATERIAŁY POMOCNICZE	109
12. ZAŁĄCZNIKI	112

1. Wstęp

Od paru lat panuje w Polsce trend zmieniający ogólne spojrzenie na las i jego zasoby. Dzieje się to poprzez rosnące zainteresowanie powszechną ochroną przyrody oraz przede wszystkim wprowadzeniem w Polsce sieci Natura 2000. Konsekwencją tych działań są nowe zasady postępowania wobec leśnych zasobów, podparte uregulowaniami prawnymi m.in. Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Gospodarka leśna w Polsce oparta jest na wytycznych zawartych w planie urządzenia lasu (Ustawa o lasach, 1991). Wszelkie zabiegi, czyli wytyczne planu przeprowadzane w lasach mogą w mniejszym lub większym stopniu wpływać na środowisko. Zgodnie z ustawą OOŚ organy opracowujące projekty wymienione w art. 46 tej ustawy, są zobligowane do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania danego projektu na środowisko. Ustawa ta zobowiązuje zatem Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe do posiadania dokumentu strategicznej oceny oddziaływania planu dla danego nadleśnictwa, dla którego wykonano plan u.l.

2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Podstawą prawną niniejszej prognozy jest Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 ze zm.). Zakres i treść prognozy bezpośrednio z art. 51 ustawy. wynika

Celem prognozy jest określenie wpływu zaprojektowanych w planie urządzenia lasu zabiegów na środowisko, obszary Natura 2000 oraz inne obszary chronione leżące w zasięgu działania nadleśnictwa.

Dane potrzebne do sporządzenia niniejszej prognozy zaczerpnięto głównie z następujących źródeł:

- Projekt Programu Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Taczanów (zawiera spis gatunków chronionych i cennych roślin i zwierząt na terenie nadleśnictwa);
- Powszechna inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, (przeprowadzona na podstawie Zarządzenia nr 31 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 lipca 2006 r.) – główne źródło danych na temat siedlisk przyrodniczych oraz gatunków „naturowych”;
- Standardowe Formularze Danych dla obszarów Natura 2000 (określa szczegółowo przedmioty ochrony obszarów programu Natura 2000);
- Opracowanie glebowo-siedliskowe dla Nadleśnictwa Taczanów;
- Plan ochrony rezerwatu „Majówka”;
- Plan ochrony rezerwatu „Niwa”.

Do analizy wpływu planu na poszczególne elementy środowiska oraz przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 użyto metody macierzowej. Polega ona na „przetłumaczeniu” wartości liczbowych, przedstawionych w postaci tabel, na konkretny wpływ poszczególnych wskazań gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz poszczególne gatunki.

Plan urządzenia lasu składa się z następujących elementów:

- elaborat – zawierający opis stanu lasu, analizę gospodarki w minionym okresie, oraz opis i zestawienie zadań wynikających z p.u.l;
- program ochrony przyrody – zawierający opis stanu przyrody;

- opis taksacyjny lasu – zawierający szczegółową inwentaryzację stanu lasu wraz z projektowanymi zabiegami gospodarczymi;
- materiały kartograficzne.

Projekt planu urządzenia lasu podlega zatwierdzeniu przez Ministra Środowiska.

Konieczność sporządzenia planu urządzenia lasu wynika z Ustawy o lasach (z dnia 28 września 1991 r.). Sporządza się go dla każdego nadleśnictwa na okres 10 lat. Działanie nadleśnictwa w oparciu o plany urządzenia lasu ma służyć prowadzeniu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Elementy planu, które mogą wywierać najsilniejszy wpływ na środowisko to przyjęte w nim składy gatunkowe odnowień oraz zaprojektowane zabiegi: rębnie zupełne, cięcia pielęgnacyjne, odnowienia lasu oraz zalesienia. W analizowanym planie urządzenia nie przewiduje się zalesień.

Jako metody analizy skutków realizacji zapisów planu urządzenia lasu zaproponowano monitoring obejmujący m. in. następujące elementy: zgodność składów gatunkowych drzewostanów z potencjalnym typem lasu na siedliskach przyrodniczych w obszarach Natura 2000, stan hydrogenicznym siedlisk przyrodniczych, występowanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie, zasoby drewna martwego, udział powierzchniowy starodrzewi, stan wykształcenia i zachowania siedlisk przyrodniczych.

W prognozie przeanalizowano możliwość transgranicznego oddziaływania zapisów planu. Ustalono, że ze względu na położenie Nadleśnictwa Taczanów oddziaływanie transgraniczne nie zachodzi.

W części ogólnej prognozy opisano stan środowiska z terenu nadleśnictwa. Omówiono jego położenie, klimat, wody i charakterystykę drzewostanów. Szczególną uwagę zwrócono na wartości przyrodnicze. Podano wyniki przeprowadzonej w nadleśnictwie inwentaryzacji siedlisk i gatunków Natura 2000, podczas której stwierdzono występowanie 4 leśnych i 6 nieleśnych typów siedlisk przyrodniczych, o łącznej powierzchni 2 625,10 ha.

W dalszej części omówiono stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem. Analizowane obszary chronione, położone w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa to: rezerваты przyrody „Majówka” i „Niwka” oraz obszary chronionego krajobrazu: „Dolina rzeki Ciemnej”, „Dolina rzeki Prosný”, „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” i „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków - Rochy”.

W tej części prognozy omówione zostały przedmioty i cele ochronny ww. obszarów chronionych.

Na terenie Nadleśnictwa Taczanów znajdują się 2 specjalne obszary ochrony siedlisk oraz jeden obszar specjalnej ochrony ptaków programu Natura 2000, których krótka charakterystyka, zagrożenia i przedmioty ochrony zostały opisane w kolejnym podrozdziale prognozy.

Ogólnie opisano pomniki przyrody oraz rośliny, grzyby i zwierzęta objęte ochroną gatunkową z terenu nadleśnictwa.

W prognozie określono potencjalne miejsca konfliktu między wymogami ochrony przyrody, a zadaniami wynikającymi z planu urządzenia lasu. Niezgodności mogą dotyczyć tu w szczególności: realizacji składów gatunkowych przyjętych w elaboracie a naturalnych składów gatunkowych drzewostanów siedlisk przyrodniczych, stosowania rębni zupełnej a zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, problemu braku określenia terminów niektórych zabiegów w planie a ochrona ptaków (ryzyko wykonywania zabiegów w okresie lęgowym), wymogi ochrony lasu a konieczność pozostawiania martwego drewna w lesie.

Ogólnie omówiono problemy ochrony przyrody w nadleśnictwie mogące mieć znaczenie dla realizacji planu urządzenia lasu. Chodzi tu głównie o okresowe susze przyczyniające się do osłabienia drzewostanów nadleśnictwa, stan zanieczyszczeń środowiska, zagrożenie pożarowe lasów, niedostosowanie składów gatunkowych drzewostanów do siedlisk przyrodniczych, zagrożenia powodowane przez niektóre gatunki owadów i grzybów oraz zagrożenia związane z przebiegiem szlaków komunikacyjnych.

Prognoza omawia skutki braku zrealizowania zapisów planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Taczanów. Wskazuje się tu przede wszystkim na konieczność prowadzenia gospodarki leśnej w oparciu o plany urządzenia lasu (obowiązek ustawowy). Brak realizacji planu spowodowałby zaburzenie cyklu produkcji drewna, co miałyby niekorzystne skutki społeczne i ekonomiczne. Inne najważniejsze skutki braku realizacji planu to zwiększenie zagrożenia pożarowego lasów, wydłużenie okresu przebudowy składu gatunkowego drzewostanów niezgodnych z siedliskowym typem lasu, przyspieszenie inwazji gatunków obcych geograficznie, nadmierne starzenie się drzewostanów i deprecjacja surowca drzewnego, pogorszenie warunków dla rozwoju młodego pokolenia drzew a tym samym zagrożenie trwałości zespołów roślinnych.

W dalszej części prognozy przeprowadzono szczegółową analizę wpływu planu na środowisko oraz obszary Natura 2000. Przeanalizowano wpływ planu na różnorodność biologiczną, ludzi, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra kultury materialnej. Nie stwierdzono znacząco negatywnego oddziaływania

planu urządzenia lasu na wymienione elementy środowiska. Stwierdzono, że w niektórych przypadkach wpływ ten może być pozytywny.

Analizie poddano także wpływ planu na cenne (szczególnie na chronione) gatunki roślin i zwierząt. Szczegółowiej omówiono gatunki, w przypadku których znana jest dokładna lokalizacja stanowisk. W rozdziale zaleca się m. in. podczas cięć pozostawić drzewa obrośnięte bluszczem oraz grupę drzew otaczających, stosować się do zapisu POP dotyczącego bezpośredniej bliskości gniazd bociana czarnego oraz zabiegów zaplanowanych w promieniu 500 m od gniazd.

W następnych rozdziałach prognozy przeanalizowano wpływ zabiegów zaprojektowanych w p.u.l. na cele ochrony rezerwatów przyrody oraz obszarów chronionego krajobrazu. Nie stwierdzono znacząco negatywnego oddziaływania planu na wymienione obszary chronione.

W dalszej części prognozy poddano szczegółowej analizie wpływ zapisów planu na obszary Natura 2000. Opisano wpływ zaplanowanych zabiegów na gatunki i siedliska będące przedmiotami ochrony w danych ostojach oraz te, które nimi nie są, ale znajdują się w granicach obszarów.

Omówiono wpływ zapisów planu u.l. na przedmioty ochrony obszarów siedliskowych Natura 2000. Nie stwierdzono jednak możliwości wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania.

W prognozie opisano też wpływ zapisów planu na siedliska Natura 2000 znajdujące się na gruntach administrowanych przez Nadleśnictwo Taczanów i położonych poza granicami obszarów Natura 2000. Nie stwierdzono przypadków długookresowego oddziaływania negatywnego. Omówiono możliwy niekorzystny wpływ części zaprojektowanych zabiegów na stan siedlisk 9110, 9170, 9190, 91D0, 91E0 i 91F0 i podano sposoby jego minimalizowania.

W końcowej części prognozy przedstawiono przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań planu na środowisko oraz rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w planie. W żadnej z przeprowadzonych analiz nie stwierdzono znacząco negatywnego oddziaływania planu urządzenia lasu. Jednak w pojedynczych przypadkach zaprojektowane w planie zabiegi mogą wywierać niekorzystny wpływ na gatunki i siedliska uznane za cenne na terenie Nadleśnictwa Taczanów. Dla takich sytuacji podano rozwiązania, które mogą negatywny wpływ zminimalizować np.:

- wykonanie zabiegów, które mogą niekorzystnie wpływać na stanowiska ptaków poza ich okresem lęgowym;

- stosowanie trzebieży przekształceniowych w wydzieleniach z niewłaściwym składem gatunkowym drzewostanu, w których gatunki właściwe siedlisku występują w domieszce;
- w przypadku rębni zupełnych zaplanowanych w miejscach występowania siedlisk przyrodniczych pozostawianie w miarę możliwości drugich pięter złożonych z gatunków właściwych dla siedliska, pozostawianie dużych grup drzew na zrębach;
- zmianę planowanego sposobu użytkowania rębnią zupełną na rębnią złożoną.

Do rozwiązań alternatywnych zaliczono zalecenie zmiany sposobu użytkowania z rębni zupełnych na złożone oraz stosowanie trzebieży przekształceniowych.

3. Wykaz stosowanych skrótów i symboli

3.1 Skróty i symbole zastosowane w tekście

BULiGL – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej

d-stan – drzewostan

DP – Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

DS – Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

GTD – gospodarczy typ drzewostanu

IUL – Instrukcja Urządzania Lasu

KDO – klasa do odnowienia

KO – klasa odnowienia

KTG – Komisja Techniczno-Gospodarcza

n-ctwo – nadleśnictwo

obr. – obręb

oddz. – oddział

OOŚ – ocena oddziaływania na środowisko

OChK – obszar chronionego krajobrazu

OZW – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty

PGL LP – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

PK – park krajobrazowy

POP – Program Ochrony Przyrody

PEP – Polityka Ekologiczna Państwa

p.u.l. (plan u.l.) – plan urzędzenia lasu

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

ustawa OOŚ – Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

TP – trzebież późna

TSL – typ siedliskowy lasu

TW – trzebież wczesna

Ip – pierwsze piętro drzewostanu

Iip – drugie piętro drzewostanu

3.2 Symbole gatunków drzew

Bk – buk zwyczajny

Brzb – brzoza brodawkowata

Brzo – brzoza omszona

Czmz – czeremcha zwyczajna

Dbs – dąb szypułkowy

Dbb – dąb bezszypułkowy

Gb – grab

Jd – jodła

Js – jesion

Jrz – jarząb

Jw – klon jawor

Kl – klon zwyczajny

Klp – klon polny

Lp - lipa

Md – modrzew

Ols – olcha szara

Olc – olcha czarna

So –sosna zwyczajna

Św – świerk pospolity

Tpb – topola biała

Tpc – topola czarna

Wbb – wierzba biała

Wbk – wierzba krucha

Wzs – wiąz szypułkowy

Wzp – wiąz pospolity

3.3 Typy siedliskowe lasu

Bs – bór suchy

Bśw – bór świeży

Bw – bór wilgotny

Bb – bór bagienny

BMśw – bór mieszany świeży

BMw – bór mieszany wilgotny

LMśw – las mieszany świeży

LMw – las mieszany wilgotny

Lśw – las świeży

Lw – las wilgotny

OI – ols

OIJ – ols jesionowy

Lł – las łęgowy

3.4 Słownik terminów leśnych

Czyszczenia późne – zabiegi pielęgnacyjne prowadzone w młodych drzewostanach po osiągnięciu przez nie zwarcia i zróżnicowaniu pozycji biosocjalnych drzew, mają charakter selekcji negatywnej. Celem czyszczeń późnych jest rozluźnienie drzewostanu i usunięcie drzew niepożądanych w drzewostanie (drzewa wadliwe, rozpieracze), w trakcie czyszczeń późnych następuje pierwsze pozyskanie drewna z drzewostanu.

Czyszczenia wczesne – zabiegi pielęgnacyjne prowadzone w młodych drzewostanach zwykle przed osiągnięciem przez nie zwarcia. Głównym celem czyszczeń wczesnych jest regulacja składu gatunkowego drzewostanu i usunięcie drzew wadliwych. Dokonuje się wtedy selekcji negatywnej polegającej na usuwaniu drzew niepożądanych w drzewostanie.

Gospodarczy typ drzewostanu (GTD) – pożądany pod względem gospodarczym docelowy skład gatunkowy, dostosowany do rozpoznanej zdolności produkcyjnej siedliska. Przy jego ustalaniu bierze się pod uwagę typ siedliskowy lasu oraz przynależność do krainy i dzielnicy przyrodniczo-leśnej (Kukuła i in. 1997).

Gospodarstwa – w ramach obrębu leśnego tworzy się, dla celów planowania urzędniowego, jednostki regulacyjne nazywane gospodarstwami. Gospodarstwa tworzy się na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy, a także przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych).

Gospodarstwo specjalne – zalicza się tu drzewostany pełniące funkcje specyficzne, niezależnie od głównego podziału gospodarczego. Są to np.: rezerwaty przyrody wraz z otulinami, projektowane rezerwaty przyrody, wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne, lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody (w tym na siedliskach łęgowych i bagiennych), wyłączone drzewostany nasienne oraz drzewostany zachowawcze, lasy stanowiące ostoję zwierząt objętych ochroną gatunkową.

Gospodarstwo przebudowy – zalicza się tu drzewostany zakwalifikowane do przebudowy (ale bez drzewostanów zaliczonych do gospodarstwa specjalnego), projektując w nich rozpoczęcie procesu odnowienia odpowiednimi rębniami.

KDO – klasa do odnowienia – drzewostan użytkowany w ubiegłym dziesięcioleciu rębnią częściową lub gniazdową, w którym powierzchnia odnowiona stanowi mniej niż 50% powierzchni manipulacyjnej (powierzchni działki zrębowej) lub mniej niż 30% w wypadku rębni gniazdowej i w którym nadal przewiduje się stosować (w nadchodzącym 10-leciu) ten sam sposób użytkowania (odnowienia).

KO – klasa odnowienia – drzewostany z reguły rębne i przeszłorębne, podlegające równocześnie użytkowaniu i odnowieniu pod osłoną, w których co najmniej 50% powierzchni, a w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi i stopniowymi – co najmniej 30% powierzchni, zostało odnowione (naturalnie lub sztucznie) gatunkami głównymi o pełnej przydatności hodowlanej i które nadal wymagają stosowania rębni złożonych ze względu na konieczność odślaniania (po upływie określonego czasu) młodego pokolenia dla zapewnienia mu właściwych warunków rozwojowych. Do drzewostanów w klasie odnowienia mogą być zaliczane także drzewostany bliskorębne i młodszych klas wieku o niskim zadrzewieniu, przedplonowe lub położone w strefach uszkodzeń, wymagające przebudowy rębniami złożonymi. (Więcko 1996).

Klasy wieku – w leśnictwie wiek drzewostanu zestawia się w klasy obejmujące okresy dwudziestoletnie i zapisywane cyframi rzymskimi (I, II, III itd.). Klasy od I do V dzieli się dodatkowo na 10 letnie podklasy wieku, oznaczając je w ramach klasy, literami: a, b (np. Ia, IIa, itp.) (Instrukcja urządzenia lasu 2003. część 1 "Instrukcja sporządzania planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa" § 32).

Odnowienie – wprowadzanie nowego pokolenia lasu sztucznie lub naturalnie na miejsce dotychczasowych drzewostanów usuniętych w toku użytkowania lub zniszczonych przez klęski żywiołowe bądź na skutek starości drzewostanu (Więcko 1996).

Pielęgnowanie lasu – polega na harmonijnym godzeniu procesów naturalnych z potrzebami wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Obejmuje całość czynności gospodarczych związanych z pielęgnowaniem drzewostanu i siedliska, dla utrzymania lub poprawy stabilności mechanicznej drzewostanu i sprawności siedliska, uzyskania wysokiej produkcji surowca drzewnego możliwie najlepszej jakości przy zachowaniu naturalnej różnorodności biologicznej lasu i jego pozaprodukcyjnych funkcji (Zasady hodowli lasu 2003)

Rębnia – zespół czynności mający na celu stopniową przemianę pokoleń w lesie w sposób zapewniający równoczesne usuwanie drzew lub drzewostanów, tworzenie najkorzystniejszych warunków dla zainicjowania i rozwoju nowego pokolenia drzew pożądanych gatunków, kształtowanie odpowiedniej budowy drzewostanu, zapewnienie naturalnej różnorodności biologicznej i trwałości w zmieniających się warunkach środowiska (Zasady hodowli lasu 2003).

Rębnie złożone – wyróżnione ze względu na sposób cięcia, stwarzający różne możliwości osłony odnowienia przez starodrzew. Do rębni złożonych zalicza się rębnie: częściowe, gniazdowe, stopniowe i przerębne (Zasady hodowli lasu 2003).

Rębnia zupełna = rębnia całkowita – zalecana dla gatunków światłożądnych – odznacza się jednorazowym usunięciem całego drzewostanu z określonej powierzchni z ewentualnym pozostawieniem nasienników, przestojów lub biogrup drzewostanu rębego. Na otwartej powierzchni zrębowej w wyniku przeważnie sztucznego odnowienia gatunków światłożądnych powstają przestrzennie rozgraniczone uprawy równoległe (Zasady hodowli lasu 2003).

Trzebież późna – zabieg, którego celem jest pielęgnacja drzewostanu, zaś produktem ubocznym jest pozyskiwanie drewna; w trzebieżach późnych pozyskuje się drewno mało-średnio- i wielkowymiarowe.

Trzebież wczesna – zabieg, którego celem jest pielęgnacja drzewostanu, zaś produktem ubocznym jest pozyskiwanie drewna; w trzebieżach wczesnych pozyskuje się drewno małe i średniowymiarowe.

Zalesianie – wprowadzanie lasu na grunty nieleśne, dotychczas użytkowane rolniczo lub stanowiące nieużytki czasowe (Więcko 1996).

Zasięg terytorialny nadleśnictwa – umowna granica działania nadleśnictwa. W zasięgu terytorialnym znajdują się zarówno grunty administrowane przez PGL LP, jak i grunty innych form własności, do których p.u.l. się nie odnosi.

4. Udział społeczeństwa w procesie tworzenia projektu planu urządzenia lasu

Potwierdzeniem przeprowadzenia konsultacji społecznych na poszczególnych etapach opracowania projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Taczanów są następujące dokumenty:

- kopie zaproszeń na posiedzenia I i II Komisji Techniczno-Gospodarczej;
- kopie list obecności uczestników posiedzeń I i II Komisji Techniczno-Gospodarczej;
- kopie ogłoszeń w prasie o wyłożeniu projektu planu urządzenia lasu do wglądu w siedzibie Nadleśnictwa.

5. Informacje ogólne

5.1 Podstawa prawna prognozy oddziaływania na środowisko

Podstawą prawną opracowania prognozy jest Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 ze zm.).

Przy sporządzaniu prognozy wzięto też pod uwagę zapisy następujących aktów prawnych

ustaw:

- *Ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach tekst jednolity (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59);*
- *Ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych tekst jednolity (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 ze zm.);*
- *Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska tekst jednolity (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.);*
- *Ustawę z dnia 30 października 2002 r. Prawo łowieckie tekst jednolity (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.);*
- *Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody tekst jednolity (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.);*
- *Ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2007 r., Nr 75, poz. 493 ze zm.);*

rozporządzeń:

- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1765);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237);*
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213/2010 r., poz. 1397);*

- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. Nr 256, poz. 2151);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z 30 kwietnia 2008 r. w sprawie kryteriów oceny występowania szkody w środowisku (Dz. U. Nr 82, poz. 501);*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).*

Dodatkowo uwzględnia się prawo wspólnotowe:

- *Dyrektywę Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;*
- *Dyrektywę Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska (znowelizowana Dyrektywą Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r.);*
- *Dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;*
- *Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny oddziaływania na środowisko pewnych planów i programów;*
- *Dyrektywę 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu.*

oraz prawo międzynarodowe

- *Konwencję o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r.;*
- *Konwencję o ochronie europejskiej dzikiej fauny i flory oraz siedlisk przyrodniczych sporządzona w Bernie dnia 19 października 1979 r.;*

- *Konwencję o ochronie różnorodności biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r.*

5.2 Zakres dokumentu

Niniejszy dokument został opracowany przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Poznaniu na podstawie umowy nr 484 z dnia 8.02.2010 r. zawartej między RDLP w Poznaniu, a BULiGL. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Taczanów sporządzono na okres od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2020 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko oparta jest na wytycznych ustawy OOS zawartych w art. 51. pkt. 2.1. Celem prognozy OOS jest określenie wpływu zaprojektowanych działań na środowisko i obszary Natura 2000.

5.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania planu u.l. na środowisko jest to dokument powstały w oparciu o kompleksowy zbiór informacji dotyczących obszarów i gatunków chronionych na terenie Nadleśnictwa Taczanów. W celu jak najdokładniejszego opracowania zagadnień związanych z prognozą korzystano z dostępnych materiałów. Wśród najważniejszych znalazły się:

- *Projekt Programu Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Taczanów* (zawiera spis gatunków chronionych i cennych roślin i zwierząt na terenie nadleśnictwa);
- *Powszechna inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*, (przeprowadzona na podstawie Zarządzenia nr 31 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 lipca 2006 r.);
- *Standardowe Formularze Danych dla obszarów Natura 2000* (określają szczegółowo przedmioty ochrony obszarów programu Natura 2000);
- *Opracowanie glebowo-siedliskowe dla Nadleśnictwa Taczanów*;
- *Plan ochrony rezerwatu przyrody „Majówka”*;
- *Plan ochrony rezerwatu przyrody „Niwa”*.

Szczegółowość danych dotyczących miejsc występowania gatunków chronionych i cennych na terenie nadleśnictwa, sporządzona podczas inwentaryzacji przeprowadzonej

przez PGL LP odnosi się do konkretnego miejsca w danym wydzieleniu. Natomiast listy gatunków chronionych zamieszczone w POP charakteryzują się mniejszą szczegółowością i ograniczają swoją dokładność do wydzielenia.

Do analizy wpływu planu u.l. na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 zastosowano metodę macierzową. Polega ona na „przetłumaczeniu” wartości liczbowych przedstawionych w postaci tabel, na konkretny wpływ poszczególnych wskazań gospodarczych na siedliska przyrodnicze oraz poszczególne gatunki. Przyjęto następujące kryteria wpływu zabiegów planu na siedliska przyrodnicze:

- Kryterium 1 – naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego. Zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-).
- Kryterium 2 – struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego. Poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-).
- Kryterium 3 – stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego. Poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-).

Do analizy wpływu planu u. l. na gatunki będące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 zastosowano następujące kryteria:

- Kryterium 1 – liczebność populacji gatunku. Liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-).
- Kryterium 2 – naturalny zasięg występowania gatunku. Zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-).
- Kryterium 3 – powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku. Zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-).

Przyjęto 3 przedziały czasowe długości oddziaływania zapisów planu:

- 1 – oddziaływanie krótkoterminowe,
- 2 – oddziaływanie średnioterminowe,
- 3 – oddziaływanie długoterminowe.

I tak np. oddziaływania długookresowo negatywne na jedno z wymienionych kryteriów w metodzie macierzowej zapisujemy jako -3, a średniookresowo pozytywne jako +2.

5.4 Zawartość planu urządzenia lasu

Strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko wprowadzono m.in. w celu wspierania trwale zrównoważonej gospodarki leśnej prowadzonej w lasach na podstawie Ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. Określone w ww. ustawie zasady zobowiązują właścicieli lasów do ich zachowania oraz do szeroko rozumianej ochrony leśnych zasobów. Niniejsza ustawa określa również, że prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej ma odbywać się według p.u.l. lub uproszczonego planu urządzenia lasu, które to dokumenty sporządza się na okres 10 lat (Art. 4.18). Przedmiotem planu urządzenia lasu są lasy w rozumieniu art. 3 ustawy o lasach oraz grunty przeznaczone do zalesienia. W PGL LP plany realizowane są w obrębie nadleśnictw.

Zawartość planu u.l. określa Instrukcja Urządzenia Lasu z 2003 r. W skład p.u.l. wchodzi:

- Dane inwentaryzacji lasu (część inwentaryzacyjna), do których należą:
 - dokumentacja prac siedliskowych;
 - opis taksacyjny lasu;
 - mapy obrazujące wyniki inwentaryzacji lasu: mapy gospodarcze, mapy gospodarczo-przeładowe leśnictw, mapy przeładowe: drzewostanów, projektowanych cięć rębnych, siedlisk, ochrony lasu, gospodarki łowieckiej, cieków i dróg publicznych, podziału na arkusze map gospodarczych, funkcji lasu oraz mapa sytuacyjna i podziału administracyjnego, funkcji lasu i zagospodarowania rekreacyjnego oraz ochrony przeciwpożarowej;
 - opis ogólny nadleśnictwa zawierający charakterystykę lasów oraz zestawienia zbiorcze danych inwentaryzacyjnych (elaborat).
- Analiza gospodarki leśnej w minionym okresie gospodarczym, która obejmuje:
 - referat nadleśniczego;
 - koreferat wykonawcy projektu planu urządzenia lasu;
 - koreferat inspektora Inspekcji Lasów Państwowych;
 - końcową ocenę dokonaną przez dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.
- Program ochrony przyrody, który zawiera:
 - kompleksowy opis stanu przyrody w nadleśnictwie;
 - zadania z zakresu ochrony przyrody i sposoby realizacji tych zadań;

- mapę walorów przyrodniczo-kulturowych.
- Część planistyczna, która zawiera:
 - podstawy gospodarki przyszłego okresu gospodarczego;
 - wskazania gospodarcze zawarte w opisie taksacyjnym lasu;
 - określenie etatów cięć użytkowania głównego;
 - wykaz projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć;
 - zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego (rębnego i przedrębnego);
 - zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu, w tym zalesień gruntów, odnowienia lasu oraz pielęgnowania upraw i młodników;
 - określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej, z przedstawieniem tych zadań na mapach przeglądowych;
 - określenie kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej, z przedstawieniem tych zadań na mapie przeglądowej;
 - określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji.

Projekt planu u.l. podlega zatwierdzeniu przez Ministra Środowiska. Przedmiotem decyzji zatwierdzającej są:

- opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia;
- analiza gospodarki leśnej w minionym okresie;
- POP;
- określenie zadań gospodarczych (etat miąższościowy użytków głównych, projektowana powierzchnia do zalesień, odnowień i pielęgnacji, zadania dotyczące ochrony lasu, gospodarki łowieckiej oraz infrastruktury technicznej).

Tabela 1. Elementy p.u.l. mogące oddziaływać na środowisko lub obszary Natura 2000

Rodzaj zabiegu lub zapisu w planie	Szczegółowość informacji zapisana w planie urządzenia lasu	Możliwe negatywne oddziaływania	Opis	Skala (% powierzchni nadleśnictwa)
Zalesianie	Do konkretnego wydzielenia	Znacząco negatywne w przypadku zalesiania siedlisk nieleśnych z załącznika I DS	W planie urządzenia lasu nie zaplanowano zalesień.	-
Odnowienia	Do konkretnego wydzielenia	Negatywne w przypadku stosowania składów gatunkowych zupełnie niezgodnych z typem lasu	Skład gatunkowy upraw wynika z ustaleń KTG. Odnowienia zaplanowano na powierzchni 1 442,62 ha (w okresie 2011 – 2020).	9,94
Rębnia I	Do konkretnego wydzielenia	Znacząco negatywne w przypadku niektórych gatunków i siedlisk, zależnie od liczby stanowisk	Sposób gospodarowania przyjęty ze względu na typ siedliskowy lasu, GTD oraz aktualny skład gatunkowy. Zaplanowano na pow. 904,44 ha	6,23
Składy gatunkowe upraw	Do typów siedliskowych lasu w ramach GTD	Negatywne w przypadku stosowania składów gatunkowych niezgodnych z typem lasu	Skład gatunkowy upraw wynika z ustaleń KTG. GTD zapisano w elaboracie.	-
Etat cięć użytków głównych (rębnych i przedrębnych)	Dla całego nadleśnictwa	Oddziaływanie negatywne w przypadku przyjęcia etatu znacznie przekraczającego możliwości przyrostowe drzewostanów	Określa maksymalną, możliwą do pozyskania miąższość drzewostanów w okresie obowiązywania planu. Użytki główne ogółem zaplanowano na 10 943,18 ha.	77,88 ¹
Zalecenie usuwania drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne	Ogólny zapis dotyczący całego nadleśnictwa	Negatywne jeżeli usuwany jest cały posusz (zmniejszenie zasobów martwego drewna) lub usuwane drzewa są miejscem występowania cennych gatunków (np. pachnicy i kozioroga)	W planie zapisane są zalecenia wynikające z zapisów Instrukcji ochrony zasobów oraz uregulowań wewnętrznych RDLP w Poznaniu. Wyznaczono powierzchnie referencyjne pełniące funkcje ostoi ksylobiontów na łącznej powierzchni 216,09 ha.	98,46 ²

¹ – obliczone jako procent sumy powierzchni użytków rębnych i przedrębnych w stosunku do powierzchni leśnej nadleśnictwa

² – odnosi się do powierzchni gruntów leśnych nadleśnictwa pomniejszonej o powierzchnię ostoi ksylobiontów

5.5 Główne cele planu urządzenia lasu

Zgodnie z zapisami ustawy OOS „*Prognoza zawiera informacje o (...) głównych celach projektowanego dokumentu*” (art.51.1).

Plan u.l. ma za zadanie wprowadzenie ogólnokrajowych zasad opracowanych w celach zapewnienia istnienia i prawidłowego funkcjonowania lasów na poziom lokalny, w postaci średniookresowych celów gospodarowania określanych dla nadleśnictwa.

Główne cele urządzenia lasu, na których oparty jest plan u.l. zawarte są w Instrukcji Urządzenia Lasu, która jest załącznikiem do Zarządzenia nr 43 Dyrektora Generalnego Lasów

Państwowych z dnia 18 kwietnia 2003 r. w sprawie Instrukcji urządzania lasu. IUL jest oparta na obowiązujących aktach prawnych oraz stanowi podstawę planowania gospodarowania w lasach. Do głównych założeń (celów) urządzania zalicza się:

- inwentaryzację i ocenę stanu lasu, w tym gleb, siedlisk i drzewostanów;
- rozpoznanie walorów przyrodniczych;
- określenie i podział lasu wg pełnionych funkcji;
- projektowanie zabiegów gospodarczych dostosowanych do wieku, struktury i składu gatunkowego;
- określenie stopnia uszkodzenia drzewostanów oraz zadań z zakresu hodowli, ochrony i gospodarki łowieckiej;
- ustalenie etatów cięć użytkowania rębego i przedrębego.

5.6 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia planu urządzania lasu

Przy sporządzaniu planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Taczanów oraz w późniejszej analizie wyznaczonych zadań, czyli w ocenie oddziaływania p.u.l. na środowisko, wzięto pod uwagę, obok prawa krajowego, dokumenty o znaczeniu międzynarodowym. Obowiązujące konwencje i dyrektywy mają obecnie ogromne znaczenie w niemal każdej dziedzinie gospodarki, jednak największe odzwierciedlenie znajdują w dziedzinach bezpośrednio związanych z przyrodą, m.in. w leśnictwie.

Cele dotyczące ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia p.u.l. znajdują się m.in. w przedstawionych niżej dokumentach.

Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 – 20012, z perspektywą do roku 2016 (Uchwała Sejmu RP z dnia 22 maja 2009r. –M.P. z 2003 r. Nr 34, poz. 501).

Jest to dokument określający zadania świadomej i zaplanowanej działalności państwa, mającej na celu racjonalne korzystanie z zasobów i walorów środowiska przyrodniczego. Ochrona i umiejętne kształtowanie zasobów zależą od szeroko rozumianej wiedzy teoretycznej i praktycznej. Zgodnie z założeniami PEP nadrzędnym celem dotyczącym lasów w Polsce jest „zapewnienie trwałości i wielofunkcyjności lasów, kompleksowa ochrona ekosystemów leśnych oraz wprowadzanie bezpiecznych technologii prac w lesie.

Polityka leśna państwa z 1997 r.

„Nadrzędnym celem polityki leśnej jest wyznaczenie kompleksu działań kształtujących stosunek człowieka do lasu, zmierzających do zachowania, w zmieniającej się rzeczywistości przyrodniczej i społeczno-gospodarczej, warunków do trwałej w nieograniczonej perspektywie czasowej wielofunkcyjności lasów, ich wszechstronnej użyteczności i ochrony oraz roli w kształtowaniu środowiska przyrodniczego zgodnie z obecnymi i przyszłymi oczekiwaniami społeczeństwa” (rozdział III, 1.).

Krajowy program zwiększania lesistości.

Zakłada zwiększenie lesistości kraju do 30% w 2020 roku i 33% w połowie XXI wieku.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa).

Dyrektywa stanowi jedną z podstaw europejskiego programu ochrony przyrody – Natura 2000. Określa ważne, w skali europejskiej, gatunki roślin i zwierząt oraz typy siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których kraje członkowskie zobowiązane są powołać obszary Natura 2000. Dyrektywa jest wiążąca dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, które muszą wprowadzić jej postanowienia do prawa krajowego.

Dyrektywa Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków (Dyrektywa Ptasia).

Podstawowym celem DP jest ochrona przed wyginięciem populacji ptaków występujących w stanie dzikim na terenie Unii Europejskiej. Drugim celem dyrektywy jest prawne uregulowanie zasad handlu i odłowu ptaków oraz przeciwdziałanie bezprawnemu zabijaniu ptaków.

Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Konwencja Ramsarska)

Ochrona obszarów wodno-błotnych wprowadzana jest głównie ze względu na ochronę środowiska życia zamieszkującego te tereny ptactwa wodnego.

Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, sporządzona w Paryżu dnia 16 listopada 1972 roku

Konwencja ta jest podstawowym instrumentem, kształtującym politykę poszczególnych państw w zakresie dziedzictwa kulturowego.

Konwencja o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 29 czerwca 1979 roku (Konwencja Bońska)

Celem konwencji jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego.

Konwencja o ochronie europejskiej dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych sporządzona w Bernie dnia 19 października 1979 r. (Konwencja Berneńska)

Dotyczy ochrony gatunków zagrożonych i ginących oraz rzadkich siedlisk przyrodniczych, zwłaszcza na terenie Wspólnoty Europejskiej.

Konwencja o ochronie różnorodności biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Konwencja z Rio)

W świetle tego dokumentu, działalność związana z ochroną bioróżnorodności oraz jej zrównoważonym użytkowaniem ściśle się ze sobą łączą i uzupełniają. Konieczność korzystania z zasobów niesie za sobą potrzebę ich ochrony. Konwencja wprowadza pojęcia: zrównoważonego leśnictwa i rolnictwa, zrównoważonej eksploatacji zasobów przyrody oraz pojęcie ekorozwoju.

Sposoby realizacji celów ochrony środowiska zawartych w wyżej wymienionych dokumentach to m.in.:

- przyjęcie etatów użytkowania przedrębego i rębego na poziomie zabezpieczającym zasadę trwałości i wielofunkcyjności lasu;
- realizację zasady kompleksowej ochrony ekosystemów leśnych poprzez wyróżnienie i uwzględnienie pełniących przez nie funkcji ochronnych, optymalne dostosowanie wieków rębności poszczególnych gatunków drzew do istniejących warunków przyrodniczych oraz pełniących funkcji produkcyjnych i ochronnych;
- możliwość stosowania skład gatunkowych upraw dostosowanych do naturalnych składów gatunkowych siedlisk leśnych;
- możliwość unaturalniania drzewostanów antropogenicznie zniekształconych poprzez utworzenie gospodarstwa przebudowy;
- respektowanie konieczności ochrony strefowej chronionych gatunków ptaków zgodnie w zaleceniem Dyrektywy Ptasiej;
- wyznaczanie ostoi ksylobiontów;
- stosowanie zasad proekologicznych, bezpiecznych sposobów użytkowania lasu (biooleje, okresowe szkolenia, bezpieczne technologie, wyznaczanie szlaków zrywkowych);
- realizacja działań w zakresie szeroko pojętej edukacji leśnej społeczeństwa, w tym opracowywanie Programów ochrony przyrody i Prognoz oddziaływania planu u.l. na środowisko.

5.7 Powiązania planu urządzenia lasu z innymi dokumentami, w tym dokumentami, dla których zostały sporządzone strategiczne oceny

Zapisy planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Taczanów uwzględniają wytyczne zawarte w dokumentach planistycznych opracowanych dla tego obszaru. Wśród najważniejszych znajdują się:

- Program małej retencji wodnej na terenie działania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu;
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012-2019;
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Struktura Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020.

5.8 Metody analizy skutków realizacji postanowień planu oraz częstotliwość jej przeprowadzenia

Możliwość oceny realizacji planu urządzenia lasu w odniesieniu do przedsięwzięć mających wpływ na stan środowiska powinien zapewnić w szczególności monitoring następujących wskaźników i zjawisk:

- Procentowe zaawansowanie wykonania zadań gospodarczych i ochronnych w obszarach Natura 2000 w okresie realizacji planu urządzenia lasu;
- Zgodność składów gatunkowych drzewostanów (w tym nowozakładanych upraw) z potencjalnym typem lasu na siedliskach przyrodniczych w obszarach Natura 2000;
- Struktura uwilgotnienia hydrogeniczných siedlisk przyrodniczych (monitoring na stałych powierzchniach);
- Występowanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie;
- Występowanie drewna martwego stojącego i leżącego na terenie siedlisk przyrodniczych;
- Powierzchnia uznanych odnowień naturalnych w obrębie siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000;

- Udział powierzchniowy starodrzewi (drzewostanów V, VI, VII, VIII i starszych klas wieku) na siedliskach przyrodniczych w obszarach Natura 2000;
- Stan wykształcenia i zachowania siedlisk przyrodniczych (np. według kryteriów inwentaryzacji z lat 2006 – 2007: kategorie A, B, C);
- Stan oraz ilość przedmiotów ochrony na terenie nadleśnictwa, według Ustawy o ochronie przyrody;
- Przeciętny wiek drzewostanów w nadleśnictwie, obrębach leśnych oraz obszarach Natura 2000.

Dotychczas część z przedstawionej wyżej listy zadań podlegała weryfikacji i ocenie podczas wykonywanych przez Inspekcję LP okresowych kontrolach działalności nadleśnictw. Do części z ww. zagadnień w różnym, często niewielkim zakresie, ustosunkowuje się również nadleśniczy w „Ocenie gospodarki przeszłej” sporządzanej podczas kolejnych rewizji planu urzędzenia lasu. Do czasu wypracowania szczegółowych zasad monitoringu realizacji działań gospodarczych zawartych w p.u.l. wydaje się za celowe kontynuowanie działań kontrolnych dwukrotnie, w okresach 5 letnich: po 5 roku, w ramach kontroli bieżącej i podczas kontroli kompleksowej przeprowadzonej w ostatnim (10) roku obowiązywania p.u.l. Podczas działań kontrolnych należy w większym niż dotychczas zakresie korzystać z doświadczeń pracowników Zespołów Ochrony Lasu oraz BULiGL – poprzez wykonywanie profesjonalnych nadzorów autorskich.

5.9 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na położenie Nadleśnictwa Taczanów (ok 120 km w linii prostej od najbliższej granicy państwa) nie przewiduje się sytuacji, w których mogłoby wystąpić oddziaływanie transgraniczne.

6. Opis, analiza i ocena stanu środowiska

6.1 Położenie oraz ogólny stan środowiska Nadleśnictwa Taczanów

Nadleśnictwo Taczanów jest położone między centralną a południową częścią województwa wielkopolskiego. Jest jednym z 25 nadleśnictw Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu.

Według podziału na regiony geobotaniczne J.M. Matuszkiewicza (2008) nadleśnictwo położone jest w Obszarze Europejskich Lasów Liściastych i Mieszanych, Prowincja – Środkowoeuropejska (Działy A-F), Podprowincja – Środkowoeuropejska Właściwa (Działy B-F):

- Kraina – Środkowowielkopolska (B.2)
 - Okręg – Jarocińsko-Rychwalski (B.2.5)
- Kraina – Południowowielkopolsko-Łużycka (B.4)
 - Podkraina – Południowowielkopolska (B.4b)
 - Okręg – Wysoczyzny Kaliskiej (B.4b.8)
 - Okręg – Doliny Baryczy (B.4b.12)
 - Okręg – Wzgórz Ostrzeszowskich (B.4b.14)
 - Okręg – Doliny Górnej Prozny (B.4b.16).

Według obowiązującego podziału Polski na krainy i dzielnice przyrodniczo-leśne (SPHL, 2004), lasy i grunty nieleśne Nadleśnictwa Taczanów położone są w:

- Krainie Wielkopolsko-Pomorskiej (III)
 - Dzielniczy Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, Mezoregionie Doliny Konińskiej (cz. północna obręb Taczanów),
 - Dzielniczy Krotoszyńskiej (obręb Taczanów, północna część obręb Wielowieś),
 - Dzielniczy Kotliny Żmigrodzko-Grabowskiej (obręb Wielowieś),
- Krainie Śląskiej (V)
 - Dzielniczy Wrocławskiej, Mezoregionie Równiny Oleśnickiej (oddz. 621, 622 obręb Wielowieś).

Według A. Wosia (*Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*, 1999) obszar nadleśnictwa w większości położony jest w Południowowielkopolskim regionie klimatycznym (region Środkowowielkopolski tylko w północnej części n-ctwa).

Dominującymi wiatrami na terenie nadleśnictwa są polarnomorskie wiejące z kierunku zachodniego (znad Oceanu Atlantyckiego). Masy tego powietrza powodują w lecie znaczne zachmurzenie i częste opady atmosferyczne, a w zimie ocieplenie, zwiększenie zachmurzenia i występowanie okresowych odwilży. Masy powietrza polarnokontynentalnego, napływające ze wschodu występują rzadziej. Cechuje je mała wilgotność. Średnio 80% dni w roku pogoda kształtowana jest przez dwie ww. masy powietrza. W pozostałym czasie klimat kształtuje powietrze arktyczne napływające wczesną wiosną i zwrotnikowe napływające najczęściej w sierpniu. W rejonie Wzgórz Ostrzeszowskich występują pewne cechy klimatu kontynentalnego.

Podstawowe składowe klimatu obszaru Nadleśnictwa Taczanów wynoszą:

- średnia roczna temperatura powietrza 8°C
- średnia roczna suma opadów 500-600 mm
- długość okresu wegetacyjnego 210-220 dni
- najzimniejszy miesiąc styczeń (- 3°C)
- najcieplejszy miesiąc lipiec (18°C)
- ilość dni z przymrozkami..... 110

Warunki klimatyczne Nadleśnictwa Taczanów, ze względu na niski poziom opadów, szczególnie w ostatnich latach, występujące okresy bezdeszczowe w sezonie wegetacyjnym mają negatywny wpływ na wzrost nowo sadzonych upraw. Na poprawę warunków wodnych pozytywny wpływ mają opady śniegu. Przeciętny okres zalegania pokrywy śnieżnej wynosi tu do 60 dni.

Położenie Nadleśnictwa Taczanów według obecnie stosowanego (nawiązującego do uniwersalnej klasyfikacji Międzynarodowej Federacji Dokumentacyjnej) podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne w układzie dziesiętnym (Kondracki, 2002) przedstawia się następująco:

Obszar – Europa Zachodnia (1-924)

Podobszar – Pozaalpejska Europa Zachodnia (1-924.3)

Prowincja – Niż Środkowoeuropejski (31)

Podprowincja – Nizina Środkowopolska (318)

Makroregion – Nizina Południowowielkopolska (318.1-2)

Mezoregion – Wysoczyzna Kaliska (318.12)

Mezoregion – Równina Rychwalska (318.16)

Mezoregion – Kotlina Grabowska (318.21)

Makroregion – Wału Trzebnickiego (318.4)

Mezoregion – Wzgórz Ostrzeszowskich (318.46).

Z punktu widzenia geologicznego Nadleśnictwo Taczanów leży w pasie Wzniesień Śląsko-Wielkopolskich, utworzonych w okresie zlodowacenia środkowopolskiego, stadiału Warty, a także procesów rzeźbotwórczych działających po ustąpieniu lądolodu.

Krajobraz przeważającej części nadleśnictwa (Wysoczyzna Kaliska) przeobrażony jest procesami peryglacjalnymi, co przejawia się głównie w braku rynien, zamkniętych kotlin, sandrów, wyniesień i stromizn. Poza nielicznymi pagórkami moreny czołowej dominują tu rozległe równiny płaskiej moreny dennej położone na wysokości od 125-150 m n.p.m. Zbudowane są głównie z glin. W rejonie krotoszyńskim gliny płytko zalegają na łożach plioceńskich.

Niewielki, północno-wschodni fragment obszaru n-ctwa (Równina Rychwalska) znajduje się na płaskiej nizinie, pokrytej piaskami drobnoziarnistymi, miejscami zalegającymi na glinach morenowych. Wysokość nad poziomem morza kształtuje się tu od 95 do ok. 100 m.

Południowo-wschodnia część n-ctwa (Kotlina Grabowska) położona jest w części doliny dawnej Prozny. Charakterystyczną cechą tego obszaru są szerokie podmokłe terasy rzeczne wraz z licznymi polami wydmowymi. Ich wysokość waha się tu od 125-135 m n.p.m.

Południową część opisywanego terenu (okolice Mikstatu) stanowi skrawek Wzgórz Ostrzeszowskich, wcinających się między Kotlinę Grabowską i Odolanowską. Wzgórz zbudowane są ze starszych form geologicznych (często trzeciorzędowych) spiętrzonych przez lądolód. Występuje tu najwyższy położony fragment lasów Nadleśnictwa Taczanów (ok. 210 m n.p.m.).

Współczesnymi procesami geomorfologicznymi zachodzącymi na obszarze rozpatrywanego nadleśnictwa są:

- akumulacja organiczna i mineralna – w głównie dolinie rzeki Prozny;
- mało intensywne spłukiwanie i spływanie – na terenie pagórów morenowych – Wzgórz Ostrzeszowskie;
- procesy eoliczne o słabym natężeniu – głównie w dolinach rzecznych.

Na terenie nadleśnictwa występuje 15 typów gleb . (BUEiU-L „Operat”, 2000). Największy udział powierzchniowy wykazują gleby rdzawe i bielicowe (57,9% powierzchni leśnej nadleśnictwa). Znaczną powierzchnię zajmują też gleby glejbielicowe (10,63%), opadowo-glejowe (10,21%) i płowe (9,47%). Najmniejszym udziałem charakteryzowały się czarne ziemie (0,11%).

Pod względem hydrograficznym obszar Nadleśnictwa Taczanów położony jest w zlewisku Morza Bałtyckiego, w I rzędowej zlewni Odry. Powierzchnia dorzecza Odry wynosi 106 056 km², co stanowi 33,9% powierzchni Polski.

Sieć rzeczna obszaru Nadleśnictwa Taczanów jest dobrze, choć nierównomiernie rozwinięta. Stanowi dorzecze środkowej Odry należące do zlewni rzeki Warty. Największymi rzekami są tu: Prosna, Gniła Barycz, Ołobok i Lutynia. Przez opisywany teren przepływa także kilka mniejszych rzek: Lubianka, Ciemna, Ner, Garbacz, Giszka, Kotlinka, Lutynka, Niedźwiada.

Cechą charakterystyczną Prosny jest to, że na odcinku między Wieruszowem a Kaliszem cechuje ją niemal pierwotny charakter z licznymi starorzeczami, odnogami i pływami.

Często zarastający Ołobok z kolei przyczynia się do powstawania wysokich stanów wód z towarzyszącym im powolnym przepływem.

Biorąc swój początek z rozległych torfowisk (w okolicach Chynowej) Barycz, na odcinku pomiędzy Ostrowem a Kotłowem, nie ma określonego kierunku odpływu lub też odpływa jednocześnie w dwóch kierunkach – na zachód przez Odolanów i Milicz do Odry (Barycz Właściwa) oraz na wschód uchodząc do Ołoboku i Prosny (Gniła Barycz).

Zachodnia część nadleśnictwa odwadniana jest w kierunku północno-zachodnim przez dopływy Warty: Lutynia, Kotlinka i Lubianka.

Na terenie nadleśnictwa brak naturalnych zbiorników wodnych. Brak jezior naturalnych rekompensują w pewnym sensie sztuczne zalewy – zbiorniki retencyjne, wykorzystywane do celów rekreacyjno-turystycznych. Pierwszym z nich jest zbiornik Piaski – Strzygliczka na rzece Ołobok o powierzchni ok. 30 ha – przy oddz. 362 – 365 (obr. Taczanów). Zbiornik powstał w latach 1974-79 na rzece Ołobok z przeznaczeniem głównie dla celów rekreacyjno-turystycznych (z uwagi na zanieczyszczenie wód Ołoboku, często w sezonie wakacyjnym kąpieliska są zamknięte). Drugi sztuczny zalew – zbiornik Gołuchów znajduje się na rzece Ciemnej między Czerminkiem a Gołuchowem (powiat pleszewski). Powierzchnia zalewu wynosi 51,5 ha, gromadzi się tam 1,4 mln m³ wody, a głębokość dochodzi nawet do 7 m, przy

średniej jej wartości wynoszącej 2,7 m. Maksymalna szerokość zbiornika to 300 m (średnia 200 m), a jego długość 2,8 km. Podczas 40 lat magazynowania wody, na dnie zbiornika zgromadziły się osady – przede wszystkim w zatokach Czerminiek i Jedlec oraz w części głównej. Ich grubość dochodziła do 80 cm. Zbiornik jest najstarszym akwenem retencyjnym w południowej Wielkopolsce, powstałym w 1970 roku. Obiekt posiada atrakcyjne położenie krajobrazowe i komunikacyjne.

6.2 Charakterystyka drzewostanów i ekologiczna ocena stanu lasu

W nadleśnictwie Taczanów najczęściej spotyka się drzewostany jednogatunkowe, jednak niewiele mniej stanowią też dwugatunkowe. Największy udział drzewostanów wielogatunkowych (cztery i więcej gatunków) widoczny jest w średnich klasach wieku (40-80 lat).

Tabela 2. Zestawienie powierzchni (ha) drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie Taczanów.

Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
	Wiek			Ogółem	Ogółem (%)
	<=40	41-80	>80		
ednogatunkowe	905,23	2 555,66	1 237,80	4 698,69	34,8
Dwugatunkowe	1 244,13	1 655,41	1 766,48	4 666,02	34,6
Trzygatunkowe	906,48	956,90	861,02	2 724,40	20,2
Cztero- i więcej gatunkowe	569,08	601,39	226,95	1 397,42	10,4

Na terenie nadleśnictwa dominują drzewostany jednopiętrowe (88,9%), rzadko występują dwupiętrowe. Sporadycznie spotyka się drzewostany w KO i KDO. Brak natomiast zupełnie drzewostanów wielopiętrowych i o budowie przerębowej.

Tabela 3. Zestawienie powierzchni (ha) drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w Nadleśnictwie Taczanów.

Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]				Ogółem [%]
	Wiek			Ogółem	
	<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Jednopiętrowe	3 623,67	5 602,09	2 757,26	11 983,02	88,9
Dwupiętrowe	1,25	112,91	953,49	1 067,65	7,9
W KO i KDO	-	54,36	381,50	435,86	3,2

Zdecydowana większość drzewostanów nadleśnictwa pochodzi z odnowień sztucznych – 99,6%. Drzewostany z odnowień naturalnych (samosiewu) stanowią tylko 0,3% powierzchni leśnej.

Tabela 4. Zestawienie powierzchni (ha) według rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych w Nadleśnictwie Taczanów.

Pochodzenie drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]				Ogółem [%]
	Wiek			Ogółem	
	<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Naturalne	40,35	-	-	40,35	0,3
Odroślowe	1,46	7,45	-	8,91	0,1
Z sadzenia	3 585,88	5 793,09	4 107,93	13 486,90	99,6
Z panującym gatunkiem obcym	5,54	62,36	31,36	99,26	0,7

W nadleśnictwie przeważają zdecydowanie drzewostany (głównie średnich klas wieku) rosnące na siedliskach naturalnych. Na znacznie mniejszej powierzchni występują siedliska w stanie zniekształconym. Siedliska silnie zdegradowane występują na powierzchni 2,18 ha (0,0%). Nie stwierdzono w nadleśnictwie siedlisk przekształconych.

Tabela 5. Zestawienie powierzchni (ha) według grup typów siedliskowych lasu, stanu siedlisk i grup wiekowych.

Siedliska	Forma stanu siedliska	Powierzchnia [ha]				Ogółem (%)
		Wiek			Ogółem	
		<=40	41-80	>80		
Bory	Naturalne	176,35	324,63	94,84	595,82	4,4
	Zniekształcone	26,46	27,06	7,95	61,47	0,5
Bory Mieszane	Naturalne	1 140,30	1 405,13	908,78	3 454,21	25,6
	Zniekształcone	425,14	877,81	231,30	1 534,25	11,4
Lasy Mieszane	Naturalne	713,02	972,75	853,59	2 539,36	18,8
	Zniekształcone	352,94	1 257,20	357,94	1 968,08	14,6
	Silnie zdegradowane	2,18	-	-	2,18	0,0
Lasy	Naturalne	565,30	556,95	1 351,33	2 473,58	18,3
	Zniekształcone	160,22	311,02	246,28	717,52	5,3
Ogółem	Naturalne	2 653,27	3 296,27	3 248,78	9 198,32	68,2
	Zniekształcone	969,47	2 473,09	843,47	4 286,03	31,8
	Silnie zdegradowane	2,18	-	-	2,18	0,0

Jedną z form degeneracji lasu jest borowacenie. Ta forma zniekształcenia występuje na 69,0% powierzchni nadleśnictwa. Najczęstsze jest borowacenie słabe (wg POP) – obejmuje 50,0% powierzchni.

Tabela 6. Zestawienie powierzchni według form degeneracji lasu – borowacenie (stan na 01. 01. 2005 r.)

Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
	<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Brak	1 451,33	1 181,30	1 553,14	4 185,77	31,0
Słabe	1 840,96	3 234,59	1 668,86	6 744,41	50,0
Średnie	298,43	1 175,09	711,61	2 185,13	16,2
Mocne	34,20	178,38	158,64	371,22	2,8

Drugą ważną formą degeneracji jest monotypizacja. W nadleśnictwie stwierdzono ją na powierzchni 1262,84 ha, przy czym największy udział powierzchniowy wykazuje robinia akacyjowa *Robinia pseudoacacia* zajmująca powierzchnię 909,58 ha (6,7%).

Nadleśnictwo	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	>80 lat		
Taczanów	Robinia akacyjowa	142,00	590,04	177,54	909,58	6,7
	Dąb czerwony	82,97	132,76	76,87	292,60	2,2
	Daglezja zielona	13,33	17,13	4,19	34,65	0,3
	Sosna czarna	4,46	1,54	20,01	26,01	0,2

W tabeli nie ujęto gatunków obcych występujących sporadycznie w nadleśnictwie.

6.3 Walory przyrodnicze wynikające z ogólnego stanu środowiska i struktury drzewostanów

W latach 2006 i 2007 na terenach Lasów Państwowych przeprowadzono inwentaryzację siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt na podstawie:

- Zarządzenia nr 31 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 lipca 2006 r w sprawie ustalenia systemu okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt, innych organizmów i siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie wskaźnikowe przy ocenie stanu lasów oraz prognozowaniu zmian w ekosystemach leśnych;

- Decyzji nr 61 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 25.07.2006 roku w sprawie przeprowadzenia w roku 2006 i 2007 powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a także w sprawie uzupełnienia inwentaryzacji bociana czarnego, bielika, orlika krzykliwego, puchacza, żurawia i cietrzewia.

Celem inwentaryzacji było uzyskanie możliwie wiarygodnych danych o występowaniu na całym terenie Lasów Państwowych siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i oszacowanie ich stanu. Przeprowadzenie takiej oceny krajowych zasobów poszczególnych siedlisk przyrodniczych (oraz ich stanu) jest obowiązkiem każdego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, wynikającym z Dyrektywy Siedliskowej (tzw. obowiązek monitoringu i raportowania).

Dla każdego siedliska przyrodniczego określono jego stan wg poniższego klucza (dla siedlisk leśnych):

A – Drzewostan dojrzały, z drzewami grubymi i starymi, bogaty w martwe drewno. Drzewostan o kompozycji gatunkowej odpowiadającej naturalnemu zbiorowisku roślinnemu (bez gatunków obcych geograficznie i ekologicznie). Jeżeli siedliska bagienne i łąkowe, to zachowane odpowiednio bagienne lub łąkowe warunki wodne.

B – Drzewostan dojrzewający, o kompozycji gatunkowej odpowiadającej naturalnemu zbiorowisku roślinnemu (nie więcej niż 5% gatunków obcych geograficznie i ekologicznie). Jeżeli siedliska bagienne i łąkowe, to zachowane odpowiednio bagienne lub łąkowe warunki wodne.

C – Co najmniej jedna z przesłanek: drzewostan młodociany; drzewostan z > 5% gatunków obcych geograficznie lub ekologicznie; zniekształcone warunki wodne (np. przesuszone bory bagienne, nie zalewane łągi).

Dla siedlisk nieleśnych przyjęto następujące kryteria:

A – Siedlisko wzorcowo, typowo wykształcone, zgodne z opisem „stanu uprzywilejowanego” w „Poradniku ochrony gatunków i siedlisk”.

B – Siedlisko mniej typowo wykształcone, o uproszczonym składzie florystycznym, jednak bez wyraźnych zniekształceń i zagrożeń.

C – Siedlisko „na krawędzi zaniku”, zagrożone w ciągu najbliższych ok. 20 lat zanikiem (np. zarośnięciem), utratą specyfiki (np. zanik lobelii w jeziorze lobeliowym) lub znacznym pogorszeniem się jego stanu.

W wyniku inwentaryzacji wyróżniono sześć typów siedlisk leśnych o łącznej powierzchni 2 506,75 ha. Dane powierzchniowe są przybliżone, gdyż zgodnie z metodyką inwentaryzacji z lat 2006-2007, mozaika siedlisk leśnych występująca w dużych płatach generalizowana była w wydzieleniu drzewostanowym do jednego typu siedliska, a tym samym nie wyróżniono mikrosiedlisk.

Tabela 7. Typy leśnych siedlisk przyrodniczych na obszarze Nadleśnictwa Taczanów

Nazwa siedliska	Kod siedliska Natura 2000	Powierzchnia [ha]
Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	9110	15,22
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum Tilio-Carpinetum</i>)	9170	271,14
Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (<i>Betulo-Quercetum</i>)	9190	2 109,94
Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	91D0	6,64
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	91E0	90,24
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	91F0	13,57
Ogółem siedliska leśne Natura 2000		2 506,75

Dominującym typem siedliska przyrodniczego w nadleśnictwie jest siedlisko 9190 (podtyp 9190-2 wg PGL LP). Znaczny udział pod względem zajmowanej powierzchni mają także grądy (kod 9170). Wzdłuż cieków i w obniżeniach terenu sporadycznie spotyka się siedliska łęgowe - 91E0 z przewagą olchy, jesionu oraz te ze znacznym udziałem wiązu (91F0).

Podczas przeprowadzonej inwentaryzacji w 2006-2007r. wyróżniono cztery typy nieleśnych siedlisk przyrodniczych. Łączna powierzchnia zajmowana przez siedliska nieleśne wynosi 118,35 ha.

Tabela 8. Typy nieleśnych siedlisk przyrodniczych na obszarze Nadleśnictwa Taczanów

Nazwa siedliska	Kod siedliska Natura 2000	Powierzchnia [ha]
Ciepłolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	6120	1,24
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	6510	115,07
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>)	7140	0,98
Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	7210	1,06

Nazwa siedliska	Kod siedliska Natura 2000	Powierzchnia [ha]
Ogółem siedliska nieleśne Natura 2000		118,35

6.4 Walory kulturowe

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Taczanów występują liczne zabytki kultury materialnej, które są świadectwem bogatego dziedzictwa dziejowego tego terenu. Do ważniejszych obiektów zabytkowych zaliczyć można: drewniany kościół pw. Św. Bartłomieja w Biskupicach Ołobocznych, kościół pw. Wsz. Świętych w Droszewie, kościół pw. Św. Mikołaja w Grodzisku, drewniany kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Lenartowicach, kościół pw. Św. Mikołaja i Matki Bożej Szkaplerznej w Korytach, drewniany kościół pw. Św. Jakuba Apostoła w Czerminie, modrzewiowy kościół pw. Św. Bartłomieja w Kucharach, wczesnogotycki kościół pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Sobótce, drewniany kościół pw. Św. Michała Archanioła w Szczurach, późnogotycki kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. w Wysocku Wielkim, pocysterski zespół klasztorny z kościołem pw. Św. Jana Ewangelisty w Ołoboku, murowany kościół pw. Św. Marka Ewangelisty w Rosoczycy i kościół pw. NMP Wniebowziętej w Żegocinie.

Skupiskami wielu wiekowych drzew (w tym – gatunków egzotycznych) są parki podworskie. Parki stanowiły niegdyś stały element towarzyszący pałacom, dworom i folwarkom. Najbardziej okazały zespół zamkowo-parkowy położony w zasięgu działania Nadleśnictwa Taczanów znajduje się w Gołuchowie. Mniejsze, lecz nie mniej znane są zespoły pałacowo-parkowe w Taczanowie i Bagateli.

Wśród innych zabytkowych założeń parkowych położonych w zasięgu działania Nadleśnictwa Taczanów należy wymienić następujące obiekty: park Borucinie (4,16 ha), Bógwiedzach (1,82 ha), Broniszewicach (5,73 ha), Chorzewiu (4,80 ha), Chotowie, Cieśli (1,94 ha), Czechlu (4,44 ha), Czerminiu (3,01 ha), Czeminku (4,33 ha), Fabianowie (2,15 ha), Gostyczynie, Górznie (15 ha), Grabie (14,65 ha), Gutowie (4,95 ha), Jedlcu (5,74 ha), Karminie (7,35 ha), Karsach (2,79 ha), Krzywosądach (4,38), Kurcewciu, Korzkwach (2,34 ha), Kotowiecku, Kowalewie (2,97 ha), Kucharach (2,49 ha), Kuczkowie (3,88 ha), Lenartowicach (4,92 ha), Lewkowie (8,09 ha), Macewciu (2,02 ha), Marszewiu (11,99 ha), Miedzianowie, Pacanowicach (1,73 ha), Psarach, Rososzycy, Sobótce, Suchorzewie (4,47 ha), Szkudłach (3,14 ha), Śliwnikach, Śmiłowie, Trzebowej (3,44 ha), Tursku (5,83 ha), Wieczynie, Wszołowiach (3,99 ha), Żegocinie. Większość z nich jest wpisana do Rejestru Zabytków Województwa Wielkopolskiego.

Osobliwością historyczną terenu są też brzoźowe, lipowe i dębowe aleje pomnikowe znajdujące się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa w miejscowościach: Gołuchów, Sieroszewice, Raduchów, Masanów.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajdują się też zewidencjonowane dawne grodziska: grodzisko pierścieniowate z okresu kultury łużyckiej położone wśród łąk na północny-wschód od wsi Grodzisko (dwuczęściowe o średnicy 160 – 170 m); grodzisko stożkowate na lewym brzegu Lutyni o średnicy 120 m i wys. 4,5 m w miejscowości Karminiek; wczesnośredniowieczne grodzisko stożkowate zwane „Na Haraju” wys. około 6 m, średnicy 20 m, z fosą o szer. 3,5 m, położone wśród łąk w północno-wschodniej części wsi Będzieszyn; Średniowieczne, owalne grodzisko stożkowe na cyplu po zachodniej stronie stawów (40 x 20 m, wys. 2 – 3 m) w miejscowości Psary; grodzisko stożkowate „Zamczysko” z IX – XIII w. o średnicy 30 – 50 m, wys. 3 m, położone na lewym brzegu Gniłej Baryczy, około 1 500 m na zachód od Masanowa.

W obszarze tym spotkać można również liczne cmentarze ewangelicko-augsburskie, miejsca pamięci i martyrologii z okresu II wojny światowej.

6.5 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

6.5.1 Rezerwaty przyrody

Obecnie w obszarze Nadleśnictwa Taczanów istnieją 2 rezerwaty przyrody.

Rezerwat przyrody „Majówka”

Został powołany na mocy Zarządzenia Nr 301 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 15 września 1958 roku, ogłoszonego w Monitorze Polskim Nr 73, poz. 430 z 1958 roku. Rezerwat posiada aktualny plan ochrony (BULiGL, 2005) zatwierdzony Rozporządzeniem Nr 224/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 21 grudnia 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 215 poz. 5427).

Rezerwat „Majówka” położony jest wewnątrz kompleksu leśnego, ze wszystkich stron graniczy z gruntami administrowanymi przez Nadleśnictwo Taczanów. Utworzono go w celu zachowania i utrzymania populacji jodły (osiąga tu wiek 150 lat) i świerka na granicy ich naturalnego zasięgu.

Obecnie w skład rezerwatu wchodzi oddziały 589d, f, g, h, ~c w leśnictwie Biskupice, o łącznej powierzchni 8,10 ha (powierzchnia leśna – 8,02 ha, droga – 0,08 ha). Powierzchnia ta jest większa od podanej w zarządzeniu zatwierdzającym o 0,15 ha. Zmiana ta powstała na skutek zastosowania nowego pomiaru i obliczeń powierzchni pododdziałów wchodzących w skład rezerwatu podczas nowych prac urządzeniowych. Rezerwat nie posiada zatwierdzonej otuliny.

Typem siedliskowym lasu na terenie całego rezerwatu jest las mieszany wilgotny (LMw). Dominującym zbiorowiskiem roślinnym jest grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum calamagrostietosum*. Zespół ten jest identyfikatorem siedliska przyrodniczego 9170 (powierzchni rezerwatu nie ujęto w bazie siedlisk przyrodniczych N-ctwa).

Wśród zidentyfikowanych zagrożeń dla zachowania celu jego ochrony wymienia się: nadmierny rozwój jeżyn, malin i traw, zgryzanie i spałowanie młodego pokolenia jodły przez zwierzyne płową oraz zagrożenia antropogeniczne – wydeptywanie, pozyskiwanie drzewek i stroiszu, zbiór ziół i innych roślin. Działania ochronne mają polegać na grodzeniu i utrzymywaniu w dobrym stanie ogrodzeń otaczających pojawiające się odnowienia jodły i świerka (cały teren rezerwatu), ukierunkowaniu ruchu turystycznego wyłącznie na drogach (cały teren rezerwatu) i inicjowaniu odnowień jodły i świerka (oddz. 589 d, f, wschodnia część 589 g, h). Na terenie rezerwatu przyrody obowiązują zakazy z Ustawy o ochronie przyrody.

Rezerwat przyrody „Niwa”

Powołany został na mocy Rozporządzenia Nr 21/08 Wojewody Wielkopolskiego z dn. 4 września 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2008 r. Nr 163, poz. 2773). Rozporządzenie to było poprzedzone Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 28 stycznia 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1959 r. Nr 25, poz. 118).

Aktualny plan ochrony rezerwatu (Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, 2007) ustanowiony został Rozporządzeniem Nr 26/08 Wojewody Wielkopolskiego z dn. 23 października 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dn. 13 listopada 2008 r. Nr 192, poz. 3189).

Celem ochrony rezerwatu jest obecnie ochrona spontanicznych procesów ekologicznych przebiegających w ekosystemach leśnych.

Rezerwat nie posiada formalnie ustanowionej otuliny. W jego skład wchodzi oddziały 610d, f, g, h, s, ~a, ~b leśnictwa Biskupice, o łącznej powierzchni 16,91 ha (pow. wydzieleń leśnych – 16,34 ha, drogi leśne: 0,36 ha, rowy 0,21 ha).

Typem siedliskowym lasu dominującym na terenie rezerwatu jest las mieszany świeży (LMśw). Fragmentarycznie występuje też las mieszany wilgotny (cz. oddz. 610f) i bór mieszany świeży (cz. oddz. 610d).

Z leśnych zbiorowisk fitosocjologicznych wyróżniono w rezerwacie kontynentalny bór mieszany *Quercus robur-Pinetum* (dominujący zespół w rezerwacie) i grąd środkowoeuropejski *Galio sylvatici-Carpinetum*. W rowie (oddz. 610s) przecinającym rezerwat stwierdzono 3 stanowiska zbiorowisk roślin pleustonowych *Lemno-minoris-Salvinietum natantis*. Do bazy siedlisk przyrodniczych wymagających ochrony w ramach programu Natura 2000 (wg Inwentaryzacji siedlisk Nadleśnictwa Taczanów, 2007) włączono tylko oddz. 610f, w którym zdiagnozowano śródładową kwaśną dąbrowę (9190-2). Z planu ochrony wynika, że w tym samym miejscu występuje grąd środkowoeuropejski (9170).

Panującym gatunkiem lasotwórczym w rezerwacie „Niwa” jest sosna zwyczajna, która jako gatunek dominujący występuje na powierzchni 14,62 ha, co stanowi 87,76% jego powierzchni leśnej. Sosna zwyczajna występuje na wszystkich siedliskach (silna pinetyzacja). Drugie miejsce pod względem zajmowanej powierzchni (1,72 ha – 12,24%) zajmuje dąb szypułkowy. Grab zwyczajny występuje w II piętrze drzewostanów. Pozostałe gatunki (świerk pospolity, brzoza brodawkowata, olsza czarna, jodła pospolita, wiąz szypułkowy i lipa drobnolistna) stanowią niewielką domieszkę w drzewostanach.

Teren rezerwatu był obiektem badań mykologicznych (Kozyra 1985). Na jego obszarze stwierdzono występowanie 115 gatunków grzybów z klas *Ascomycetes* i *Basidiomycetes*.

Zagrożeniami wewnętrznymi dla rezerwatu są: ustępowanie świerka z d-stanów, synantropizacja szaty roślinnej i gatunki obce geograficznie (czeremcha amerykańska, dąb czerwony, modrzew, daglezia zielona), mała ilość mikrosiedlisk dla roślin zarodnikowych i penetracja ekosystemów leśnych przez zbieraczy grzybów. Największym zagrożeniem zewnętrznym jest odwodnienie terenu. Przewidywane rodzaje działań ochronnych to:

- wycięcie i usunięcie z terenu rezerwatu dębu czerwonego, modrzewia, daglezji zielonej (oddz. 610d) i czeremchy amerykańskiej (oddz. 610d, f);
- remont istniejących lub realizacja nowych zastawek (na granicy 610d, h oraz na granicy 610d, g);
- wzmożona kontrola rezerwatu przez służby leśne (cały teren rezerwatu).

6.5.2 Obszary chronionego krajobrazu

W latach 70- tych przyjęto do realizacji planów zagospodarowania przestrzennego Wielkoprzestrzenny System Obszarów Chronionych. Forma ochrony jaką jest obszar

chronionego krajobrazu nie wprowadza większych ograniczeń do prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej.

Znaczna część gruntów administrowanych przez Nadleśnictwo Taczanów (prawie cały obręb Wielowieś oraz wschodnia i zachodnia część obrębu Taczanów) leży w granicach 4 obszarów chronionego krajobrazu: „Dąbrowy Krotoszyńskie i Baszków – Rochy”, „Dolina rzeki Ciemnej”, „Dolina rzeki Proсны”, „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska”.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Taczanów znajduje się 26 746 ha gruntów stanowiących ww. obszary, z czego 7 678,85 ha znajduje się w jego zasięgu administracyjnym.

OChK „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków – Rochy”

Obszar powstał na podstawie Rozporządzenia Nr 6 Wojewody Kaliskiego z dnia 22 stycznia 1993 r. w sprawie ustalenia obszaru chronionego krajobrazu "Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków-Rochy" na terenie województwa kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru (Dz. Urz. Woj. Kal. Nr 2, poz. 14). Jego tereny położone są w części powiatów krotoszyńskiego, pleszewskiego i ostrowskiego (powierzchnia całkowita 55 800 ha). W zasięgu terytorialnym N-ctwa Taczanów znajduje się część o powierzchni 3172 ha, z czego na gruntach zarządzanych – 1965,78 ha (głównie Las Taczanowski).

Obszar Chronionego Krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków – Rochy”, obejmuje największe skupienie dąbrów w Europie Środkowej, reprezentowane przez acidofilne lasy liściaste (różnego typu) z pomnikowymi okazami dębów i buków, często o wieku powyżej 200 lat, o wysokich wartościach hodowlanych. Fitocenozy leśne tworzą tu głównie grądy (Galio-Carpinetum) i acidofilne dąbrowy (Molinio-Quercetum, Calamagrostio-Quercetum) O walorach geobotanicznych obszaru świadczy występowanie gatunków rzadkich i zagrożonych, w tym duża ilość gatunków górskich z licznymi osobliwościami florystycznymi – stwierdzono tu występowanie ponad 900 gatunków roślin.

Teren obszaru chronionego w dużej mierze pokrywa się z obszarami Natura 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” (PLB300007, PLH300002).

OChK „Dolina rzeki Ciemnej”

Obszar powstał na mocy Uchwały Nr 111/90 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kaliszu z dnia 27 kwietnia 1990 r. w sprawie ustalenia obszaru krajobrazu chronionego "Dolina Rzeki Ciemnej" na terenie województwa kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru (Dz.Urz. Woj.Kal. Nr 18, poz. 167). Celem jego powstania jest ochrona obszaru zbliżonego do

naturalnego oraz zapewnienia społeczeństwu warunków niezbędnych dla regeneracji sił w środowisku reprezentującym korzystne właściwości dla rozwoju turystyki i wypoczynku.

Obszar zajmuje powierzchnię 3500 ha i w całości znajduje się w zasięgu terytorialnym N-ctwa Taczanów. Grunty podlegające ALP zajmują powierzchnię 914, 05 ha.

Rzeka Ciemna płynie wąską, ale dobrze widoczną w terenie doliną. Na jej obszarze występuje wiele gatunków chronionych roślin i cennych zbiorowisk roślinnych, bogata jest także fauna. Wśród licznych ptaków można tu spotkać m.in. bogatki, cyraneczki, kwiczoły, lerki, perkozy, płaskonosy, grubodzioby, a wiele ptaków ma tu swoje miejsca lęgowe. Najpiękniejsza część doliny rzeki Ciemnej wiedzie przez gołuchowskie arboretum. Ten założony w połowie XIX wieku przez Jana i Izabelę z Czartoryskich Działyńską park dendrologiczny, otaczający zamek w Gołuchowie, to największe takie założenie w Wielkopolsce.

OChK „Dolina rzeki Proсны”

Obszar powstał na podstawie Rozporządzenie Nr 65 Wojewody Kaliskiego z dnia 20 grudnia 1996 r. w sprawie ustalenia obszaru chronionego krajobrazu "Dolina rzeki Proсны" na terenie województwa kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru (Dz.Urz. Woj. Kaliskiego 1997 r. Nr 1, poz. 1). Obszar obejmuje Dolinę Proсны oraz Kotlinę Grabowską i Wzgórza Chełmce na powierzchni 94 400 ha z czego 17 190 ha znajduje się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa. Grunty N-ctwa Taczanów zajmują 4 478,75 ha obszaru (większa część obr. Wielowieś).

Obszar obejmuje całą dolinę rzeki Proсны od granic z województwami łódzkim i opolskim aż do Kalisza (ciągnie się przez gminy Sieroszewice, Brzeziny, Kraszewice, Grabów nad Prosną, Doruchów, Wieruszów, Bolesławiec, Łękę Opatowską, i Łubnice). Liczne lasy, głównie sosnowe poprzecinane są polami uprawowymi, łąkami i stawami rybnymi. Szczególny walor krajobrazowy nadaje Prośnie, powtarzające się regularnie, występowanie na przemian brzegów wklęsłego i wypukłego. Skarpy przybrzeżne koryta rzeki porastają łągi zboczowe oraz zarośla wiklinowe. W części przybrzeżnej oraz w starorzeczach doliny Proсны występuje około 50 różnego typu naturalnych i seminaturalnych zbiorowisk roślinnych. Na terenie tym spotkać można wiele roślin chronionych, w tym takich jak: grzbień białe, grązel żółty. Swoje miejsca lęgowe mają tu też chronione gatunki ptaków – m.in. gołębiarz, łabędź niemy, błotniak stawowy, czajka, dudek, kobuz.

OChK „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska”

Obszar chronionego krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” powstał na mocy Rozporządzenia Nr 63 Wojewody Kaliskiego z dnia 7 września 1995 roku na terenie województwa kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru (Dz.Urz. Woj. Kaliskiego Nr 15 z dnia 25 września 1995, poz. 95).

Dla terenu OChK leżącego w granicach województwa dolnośląskiego obowiązuje aktualnie Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego Nr 30 z dnia 28 listopada 2008 roku w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” (Dz. Urz. Woj. Dolnośl. Nr 317 z dnia 10 grudnia 2008, poz. 3929).

Obszar w Województwie Wielkopolskim obejmuje powierzchnię 87 000 ha, w zasięgu terytorialnym N-ctwa Taczanów jest 2 884 ha, a w jego administracji – 320,27 ha. OChK „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” obejmuje tereny przydatne do zaspokajania ważnych potrzeb społecznych w zakresie regeneracji przyrody oraz sił człowieka.

Obszar ten należy do najwartościowszych pod względem przyrodniczo-krajobrazowym w południowej Wielkopolsce. Większą część obszaru w zasięgu N-ctwa (wschodnia część Doliny Baryczy) zajmuje fragment Kotliny Odolanowskiej (zwanej też Milicką). Jest to malownicze obniżenie terenu, częściowo zalesione, z rozległymi łąkami i stawami rybnymi. Bliżej Mikstatu pojawiają się charakterystyczne dla krajobrazu glacitektonicznie wypiętrzone wzniesienia morenowe. Występują tu ciekawe krajobrazowo, ostre krawędzie wzgórz, zwłaszcza w północnej i południowej części, stromo opadające ku niżej położonym obszarom (ku Kotlinom Kępińskiej, Odolanowskiej i Grabowskiej).

W art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 ze zm.) wskazano na zakazy, które mogą być wprowadzone na terenach obszarów chronionego krajobrazu w przypadku braku szczegółowych rozporządzeń ustalających ochronę czynną ekosystemów.

6.5.3 Obszary Natura 2000

Na terenie Nadleśnictwa Taczanów znajdują się 2 obszary Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) - PLB 300007 „Dąbrowy Krotoszyńskie” oraz, powołany w celu ochrony siedlisk, obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (OZW) - PLH 300002 o tej samej nazwie.

PLB 300007 „Dąbrowy Krotoszyńskie”.

„Granica OSO „Dąbrowy Krotoszyńskie” (pow. 34 245,29 ha) pokrywa się z opisanym poniżej obszarem siedliskowym PLH 300002. Występuje tu 11 gatunków ptaków z Załącznika I DP i jednego gatunku z Polskiej czerwonej księgi zwierząt. Zwarty kompleks lasów dębowych stwarza dobre warunki dla bytowania silnej populacji dzięcioła średniego *Dendrocopos medius* (kod A238). Gatunek ten jest jedynym przedmiotem ochrony w obszarze. Został wymieniony w SDF-ie z oceną ogólną B. W trakcie szczegółowych badań prowadzonych w sezonie lęgowym w 2010 roku (Gawroński i in. 2010) m.in. w obszarze i bliskim sąsiedztwie kompleksów leśnych N-ctwa Taczanów zlokalizowano 53 stanowiska (w 22 wydzieleniach) dzięcioła średniego *Dendrocopos medius* – kod A 238, 4 stanowiska dzięcioła zielonosiwego *Picus canus* – kod A234, 40 stanowisk ortolana *Emberiza hortulana* – kod A379, 4 stanowiska (3 na gruntach ALP i jedno w pobliżu kompleksu leśnego ALP) żurawia *Grus grus* – kod A127 i 1 bociana czarnego *Ciconia nigra* – kod A030.

Dzięciół zielonosiwy, żuraw i bocian czarny zostały wymienione w SDF-ie z oceną D – nie stanowią więc przedmiotów ochrony.

Jako główne zagrożenia obszaru w SDF-ie wymieniono:

- usuwanie martwego drewna z lasu;
- sadzenie monokultur drzew;
- intensyfikowanie użytkowania rolnego;
- postępujące odwodnienie terenu na skutek niewłaściwie wykonanych melioracji;
- zaprzestanie użytkowania ekstensywnego zbiorowisk łąkowych;
- trudności z odnawianiem drzewostanów dębowych.

PLH300002 „Dąbrowy Krotoszyńskie”.

Obszar ten został zatwierdzony jako OZW w listopadzie 2007 roku. Powierzchnia całkowita tego obszaru wynosi 34 225,2 ha.

Na omawianym obszarze stwierdzono dotychczas występowanie 12 typów siedlisk z Załącznika I DS, w tym 3 uznane za priorytetowe.

Pod względem fitosocjologicznym, powierzchniowo, dominują tu kwaśne dąbrowy z klasy *Quercetea robori-petraeae*. Podkreślić należy także występowanie płatów acydofilnego lasu grabowo-dębowego *Aulacomnio androgyni-Quercetum roboris* - subendemycznego zespołu południowej Wielkopolski. Najżyźniejsze siedliska leśne Płyty Krotoszyńskiej porasta grąd środkowoeuropejski (przy wschodnich kresach swego zasięgu), a także, w najwilgotniejszych zagłębieniach - łąg olszowy i wiązowo-jesionowy. Na granicy swojego zasięgu wykształca się także uboga buczyna niżowa.

Obszar cechuje się dużym bogactwem florystycznym (ponad 850 taksonów) oraz występowaniem licznych roślin zagrożonych i ginących w skali kraju i regionu (ponad 80). Na szczególną uwagę zasługuje populacja turzycy Buxbauma *Carex buxbaumii* - taksonu zagrożonego w Polsce i do niedawna uważanego za wymarły w Wielkopolsce. Ponadto stwierdzono tu wiele gatunków, których centrum występowania jest na obszarach górskich. Do nich należą m. in.: przywrotnik prawie nagi *Alchemilla glabra*, jarzmianka większa *Astrantia major*, ostrożeń łąkowy *Cirsium rivulare*, wiechlina Chaixa *Poa chaixii*, bez koralowy *Sambucus racemosa*, starzec Fuchsa *Senecio fuchsii*, starzec gajowy *S.nemorensis* oraz starzec kędzierzawy *S. rivularis*.

W ostoi występują co najmniej 3 gatunki kręgowców z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 17 gatunków bezkręgowców uznanych za zagrożone w Polsce.

Przedmiotem ochrony w ostoi jest kumak nizinny *Bombina bombina*, jednak nie odnaleziono jego stanowisk w trakcie inwentaryzacji ALP (2007) w obszarze. Natomiast w oddz. 290h zinwentaryzowano ślady żerowania bobra europejskiego *Castor fiber*, który również jest gatunkiem objętym Dyrektywą Siedliskową.

Jako główne zagrożenia obszaru w SDF-ie wymieniono:

- usuwanie martwego drewna z lasu;
- sadzenie monokultur drzew;
- intensyfikowanie użytkowania rolnego;
- postępujące odwodnienie terenu na skutek niewłaściwie wykonanych melioracji;
- zaprzestanie użytkowania ekstensywnego zbiorowisk łąkowych;
- trudności z odnawianiem drzewostanów dębowych.

Tabela 9. Powierzchnia siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarze PLH300002 „Dąbrowy Krotoszyńskie” na terenie Nadleśnictwa Taczanów

Kod siedliska	Ocena ogólna z SDF-u	Nazwa	Udział siedliska na gruntach nadleśnictwa (ha)	Udział siedliska na gruntach nadleśnictwa (%)	Lokalizacja
6510	B	nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>);	3,89	0,03	Obr. Taczanów: 186a, 219a, 2231
9110	B	kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	7,84	0,05	Obr. Taczanów: 239b, 242g, 244c, 245i
9170	B	grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>);	44,16	0,30	Obr. Taczanów: 230d, 231d, 232g, h, i, 233d, 234l, 235b, c, d, g, 243a, 244a
9190	A	pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (<i>Betulo-Quercetum</i>)	899,86	6,20	Obr. Taczanów: 178a, c, g, h, 179a, 180a, 181a, 182a, b, 184d, g, i, 185a, b, 186b, d, 187a, 188a, b, h, k, 189f, k, 190b, c, f, 191b, d, h, j, 193a, b, 194a, b, d, f, 195h, 196g, h, i, k, m, 197a, b, 198a, b, c, j, 199j, 200b, 201a, d, 202a, i, j, l, 203a, 204a, b, 205a, b, 206a, b, f, 207h, j, 208j, 210l, m, 211c, d, 212c, d, 213c, 214f, h, j, 215c, 220f, g, 221b, h, 222a, 223b, f, r, 224g, d, 225d, f, 226a, b, c, d, 227a, b, d, 228a, b, c, f, 229j, k, 230a, b, c, 231a, b, 232b, m, 233b, f, h, 234b, g, h, i, j, k, 235a, 236a, g, i, m, 237a, h, i, k, l, 238b, c, d, f, g, n, o, s, 239a, h, i, j, l, m, 240a, b, d, f, g, 241b, c, g, h, i, j, 242a, d, h, i, m, l, 243b, c, f, 244f, g, 245f, g, h, 246b, c, 247a, 249a, 250b, c, f, 251b, d, 252b, d, i, 253a, g.
91D0	C	bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	2,60	0,02	Obr. Taczanów: 248d
91E0	B	łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	3,10	0,02	Obr. Taczanów: 232j, n

Kod siedliska	Ocena ogólna z SDF-u	Nazwa	Udział siedliska na gruntach nadleśnictwa (ha)	Udział siedliska na gruntach nadleśnictwa (%)	Lokalizacja
91F0	B	łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	4,96	0,03	Obr. Taczanów: 83b, 233g, 255c, d, 255d.

W zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa, lecz poza jego gruntami znajduje się jeszcze jeden siedliskowy obszar Natury 2000 – PLH 300048 „Glinianki w Lenartowicach”. Jest to obecnie nieczynne wyrobisko po kopalni gliny, składające się z jednego dużego zbiornika i kilku mniejszych. Wszystkie zbiorniki są płytkie, porośnięte bogatą roślinnością przybrzeżną i wodną. Teren otoczony jest polami uprawnymi i sąsiaduje ze zdewastowanymi obecnie budynkami cegielni. Brak siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony. Obszar został wyznaczony dla zachowania i ochrony izolowanej populacji bardzo licznej populacji kumaka nizinnego *Bombina bombina* (co najmniej 300 wołających samców w dniu 26.04.2008). Istotna jest także liczna populacja ważki - łątki wiosennej *Coenagrion lunulatum* oceniona 14.05.2008 na kilkaset osobników, jak i innych gatunków ważek – lecicha białoznaczna *Orthetrum albistylum*, szafranka czerwona *Crocothemis erythraea* oraz czerwończyka nieparka *Lycaena dispar*. Tereny glinianek oddalone są od gruntów zarządzanych przez N-ctwo Taczanów o co najmniej 1,5 km.

6.5.4 Pomniki przyrody

Na terenie Nadleśnictwa Taczanów wyróżniono 13 pomników przyrody: 8 pojedynczych drzew – 5 dębów, 1 buk, 1 jarząb brekinia i 1 sosna oraz 5 głązów narzutowych.

W p.u.l wskazuje się na konieczność ochrony tych pomników.

6.5.5 Ochrona gatunkowa

W Nadleśnictwie Taczanów ochroną objęte są: 3 gatunki grzybów wielkoowocnikowych, 2 gatunki porostów, 10 gatunków mszaków, 2 gatunki widłaków i 28 gatunków roślin naczyniowych (lista z Programu Ochrony Przyrody stworzona w oparciu o inwentaryzację i dane taksacyjne). Ochroną ścisłą objęte są wspomniane wcześniej 3 gatunki grzybów i 19 gatunków roślin naczyniowych. Ochronie częściowej podlegają 2 gatunki porostów, 11 gatunków mszaków i 9 gatunków roślin naczyniowych. Dodatkowo w oparciu o Czerwoną listę grzybów wielkoowocnikowych w Polsce (wg Wojewody i Ławrynowicza,

2006) i Czerwoną listę roślin naczyniowych Wielkopolski (wg Jackowiaka i in. 2007) wyróżniono rzadkie i cenne w n-ctwie rośliny naczyniowe (32 taksony) nie podlegające ochronie prawnej.

Na terenie Nadleśnictwa Taczanów, w oparciu o dane zawarte w poprzednim POP-ie, w opracowaniu „Przyroda Powiatu Pleszewskiego” (2008), w planach ochrony rezerwatów, w projekcie planu ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – PLB300007 „Dąbrowy Krotoszyńskie”, w SDF-ie obu obszarów „Dąbrów Krotoszyńskich” (PLB300007 i PLH3000020) i „Glinianek w Lenartowicach”, w bazie danych z inwentaryzacji ALP roku 2007 i na podstawie innych informacji uzyskanych z nadleśnictwa, stwierdzono występowanie 212 gatunków zwierząt podlegających ochronie, są to: 21 gatunków bezkręgowców, 1 gatunek mięczaka, 12 gatunków płazów, 5 gatunków gadów, 153 gatunków ptaków i 20 gatunków ssaków.

6.6 Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną

Wieloaspektowa analiza terenów Nadleśnictwa Taczanów, przeprowadzona podczas prac inwentaryzacyjnych, pozwoliła dokładnie określić miejsca posiadające wysoką wartość przyrodniczą, która pod wpływem prowadzonej gospodarki może ulec zmianie. Wśród wielu zabiegów przeprowadzanych w lasach wymienia się te, które mogą kolidować z celami ochrony przyrody. Zagadnienia dotyczą głównie leśnych siedlisk przyrodniczych. Oceny dokonano z pełną świadomością przyjętych metod przeprowadzonych inwentaryzacji i uproszczeń, które zostały w nich zastosowane. Dotyczy to szczególnie metodyki wyróżniania lub nie mikrosiedlisk. Obszary potencjalnych kolizji p.u.l. z celami ochrony przyrody wymienia się w tabeli 12.

Tabela 10. Obszary potencjalnych konfliktów między celami ochrony, a gospodarką leśną

Rodzaj zagrożenia	Uwagi
Konflikt pomiędzy przyjętym GTD a naturalnym typem lasu w odniesieniu do leśnych siedlisk przyrodniczych.	Konflikt może wystąpić w odniesieniu do tych rodzajów leśnych siedlisk przyrodniczych, dla których przyjęty GTD nie odpowiada naturalnemu typowi lasu. W konsekwencji istniejący skład gatunkowy może powodować pogorszenie stanu siedliska.
Konflikt pomiędzy przyjętym sposobem zagospodarowania z wykorzystaniem Rb I, a koniecznością zachowania właściwego stanu ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych.	Konflikt może wystąpić szczególnie w odniesieniu do siedlisk grądowych (9170) oraz łągów olszowych, olszowo-jesionowych (91E0), w których zaplanowano użytkowanie za pomocą rębni I.
Konflikt pomiędzy koniecznością wykonywania cięć	Problem ten nie dotyczy ptaków, dla których

Rodzaj zagrożenia	Uwagi
w przeciągu całego roku a wymogami ochrony ptaków lęgowych.	wyznaczono strefy ochronne, ale może mieć istotne znaczenie dla tych samych gatunków ptaków, którym stref jeszcze nie wyznaczono oraz innych cennych gatunków ptaków, licznie występujących na terenach nadleśnictwa.
Konflikt pomiędzy powszechną dostępnością lasów, a ochroną gatunkową prowadzoną na terenie nadleśnictwa.	Obowiązek powszechnej dostępności lasów sprawia, że może nastąpić kolizja z celami ochrony na wielu płaszczyznach np. ochrona lęgów ptaków. Problem jest istotny ze względu na rosnącą presję turystyczną na terenach nadleśnictwa.
Konflikt pomiędzy wymogami ochrony lasu a koniecznością pozostawiania martwego drewna w lesie.	Konflikt może wynikać z braku jednoznacznego określenia ilości martwego drewna w lasach i jego inwentaryzacji, przy jednoczesnym obowiązku pozostawiania pewnej ilości drewna martwego dla zwiększenia bioróżnorodności.

Zagadnienia te poddano analizie w dalszej części prognozy.

6.7 Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Taczanów

Zagrożenie środowiska przyrodniczego wynika ze stałego, równoczesnego oddziaływania wielu czynników na naturalne procesy zachodzące w przyrodzie. Owe wpływy nie mogą zostać całkowicie wyeliminowane, toteż bardzo ważne jest ich rozpoznanie i szczegółowa analiza.

Z punktu widzenia realizacji planu najistotniejsze znaczenie odgrywają następujące zagadnienia.

Zagrożenia powodowane przez czynniki atmosferyczne, w tym zmiany poziomu wód.

Zagrożenia abiotyczne spowodowane czynnikami atmosferycznymi związane są z położeniem geograficznym: występowanie anomalii pogodowych (wyrażających się w naszej szerokości geograficznej występowaniem ekstremalnych temperatur, opadów i silnych wiatrów), okresowe obniżenia poziomu zalegania wód gruntowych m.in. w następstwie długotrwałych okresów suszy, późne wiosenne i wczesne jesienne przymrozki itp. Zmniejszają one w znaczący sposób biologiczną odporność ekosystemów na działanie szkodliwych czynników biotycznych.

Największy wpływ na drzewostany Nadleśnictwa Taczanów wywierają silnie wiejące wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego. Są one szczególnie niebezpieczne dla pozostawionych wśród upraw kęp starszego drzewostanu oraz stref ekotonowych. Sporadycznie występują gwałtowne i krótkotrwałe wiatry o charakterze huraganu. Ostatnio

wiatry takie miały miejsce 18/19 stycznia 2007 r. Wichura ta spowodowała znaczne straty – prawie 29 000 m³ złomów i wywrotów. Największe straty miały miejsce na terenach leśnictw: Gołuchów, Taczanów, Biskupice i Miłaszka.

Nadmierne opady deszczu, gradu i śniegu stanowią również realne zagrożenie dla kondycji drzewostanów. Szczególnie niebezpieczna jest tu okiść śniegowa powodująca obłamywanie gałęzi, a nawet łamanie drzew.

Częstszym zjawiskiem w Nadleśnictwie Taczanów jest okresowy niedobór wody spowodowany obniżaniem się poziomu zalegania wód gruntowych oraz występującymi okresami suszy to kolejne czynniki powodujące osłabienie naturalnej odporności drzewostanów. Rezultatem tego zjawiska jest zwiększona podatność na działalność szkodników ze świata grzybów i zwierząt.

Mimo wszystko można przyjąć, że w dłuższym okresie czasu i w skali całego nadleśnictwa szkody abiotyczne mają raczej charakter incydentalny.

Zagrożenia wynikające z właściwości gleby.

W zalesieniach na gruntach porolnych czynnikiem zmniejszającym odporność biologiczną środowiska leśnego na oddziaływanie czynników biotycznych są właściwości bonitacyjne gleby. Gleby porolne charakteryzują się brakiem odpowiedniej struktury fizykochemicznej i właściwych dla gleb leśnych specyficznych układów mikrobiologicznych. Na terenie Nadleśnictwa Taczanów zinwentaryzowano 3 076,27 ha drzewostanów rosnących na gruntach porolnych, co stanowi 21,9% jego powierzchni leśnej.

Zagrożenia wynikające z niewłaściwej struktury i niewłaściwego składu gatunkowego drzewostanów.

Nadmierna dominacja w składzie gatunkowym drzewostanów i upraw leśnych gatunków iglastych oraz niezgodność składu gatunkowego z siedliskiem (obecność drzewostanów gatunków iglastych na siedliskach lasowych) powodują m.in. podatność środowiska leśnego na ujemny wpływ innych czynników biotycznych. Odnosi się to też do monotypizacji, tj. ujednolicenia gatunkowego lub wiekowego drzewostanów.

Niewłaściwe składy gatunkowe i struktura drzewostanów mogą utrudnić realizację zadań ochronnych dotyczących cennych gatunków roślin i zwierząt, przez ograniczenie powierzchni ich potencjalnych siedlisk występowania.

Dane na temat struktury i składu gatunkowego drzewostanów nadleśnictwa przedstawiono w rozdziale 6.2.

Zagrożenia powodowane przez choroby grzybowe, szkodniki owadzie i przez zwierzynę.

Zróznicowany układ siedlisk i panująca struktura gatunkowa drzewostanów nadleśnictwa mają pozytywny wpływ na odporność biologiczną drzewostanów. Duży udział dąbrów pociąga za sobą znaczne pojawy zwójki zieloneczki *Tortrix viridana*, towarzyszącym jej miernikowcom oraz opiętka dwuplamka *Agrilus biguttatus*.

Zwalczanie chemiczne zwójki zieloneczki prowadzono w roku 2003 na powierzchni 178 ha (1-ctwa – Taczanów, Koryta), w roku 2005 na 598 ha (leśnictwa – Gołuchów, Taczanów i Koryta) i w roku 2007 na 503,34 ha (1-ctwa – Grodzisko, Gołuchów, Taczanów i Koryta).

Ochronę przeciw owadom stosowano również w nadleśnictwie wobec borecznika sosnowca *Diprion pini*, osnu gwiazdzistej *Acantholyda posticalis*, szeliniaka sosnowca *Hylobius abietis* i przyplaszczka granatka *Phaenops cyanea*.

Obecnie na terenie Nadleśnictwa Taczanów znajduje się 5 stałych powierzchni monitoringu biologicznego I rzędu (1-ctwo Taczanów – 222f, 1-ctwo Koryta – 236n, 245f, Nowy Staw – 317a, 1-ctwo Biskupice – 484g). Nadleśnictwo prowadzi corocznie na tych powierzchniach jesienne poszukiwania szkodników liściożernych (drzewostany iglaste) oraz rejestruje ilość owadów w pułapkach feromonowych.

W skali całego nadleśnictwa rozmiar szkód powodowanych przez szkodniki owadzie uznać należy jako gospodarczo znośny. Stan zdrowotny i sanitarny lasu określić należy jako zmienny. Na okresową, gorszą kondycję drzewostanów mają wpływ okresy niedoboru wody.

Największe zagrożenia ze strony pasożytniczych grzybów występuje w drzewostanach (głównie sosnowych) rosnących w pierwszym pokoleniu na gruntach porolnych - obecność huby korzeniowej i opieniek. W Nadleśnictwie Taczanów na gruntach porolnych nie stwierdzono większego zagrożenia od patogenów grzybowych.

Łączna powierzchnia zauważalnych wszystkich uszkodzeń spowodowanych przez **grzyby** wynosi w N-ctwie 544,05 ha, z czego 471,19 ha (ok. 87%) mieści się w przedziale od 11-25% (wyniki inwentaryzacji drzewostanów).

W drzewostanach dębowych starszych klas wieku utrzymuje się proces zamierania dębu – osłabione przez susze z lat 80. ub. wieku drzewostany atakowane są przez patogeniczne grzyby z rodzaju *Ceratocystis* (*Ophiostoma*), co prowadzi w efekcie do zamierania drzew i wydzielanie się posuszu. Nadal utrzymuje się grzybowa choroba powodująca masowe zamieranie jesionów.

Obszary leśne Nadleśnictwa Taczanów stanowią miejsce przebywania rozproszonych populacji zwierząt łownych – jelenia, daniela, sarny, dzika. Efektem tego są wyrządzone szkody - głównie spalowanie młodników i zgryzanie upraw oraz redukcja liściastych gatunków głównych i domieszkowych w zakładanych uprawach oraz czemchanie sadzonek modrzewia.

Zinventaryzowane szkody wyrządzone przez zwierzynę w uprawach i młodnikach stwierdzono w nadleśnictwie na powierzchni łącznej 692,34 ha, z czego drzewostany z 10% uszkodzeń zajmowały 1,34 ha, z 11-25% uszkodzeń zajmowały 551,35 ha, 26-60% - powierzchnię 135,88 ha i uszkodzone powyżej 60% - 3,77 ha. W celu zmniejszenia skutków negatywnego oddziaływania zwierzyny płowej szczególnie na młode pokolenia drzewostanów, wykonuje się grodzenia, palikowanie modrzewia, zimowe wykładanie drzew zgryzowych oraz stosuje repelenty.

Nadleśnictwo nadzoruje gospodarkę łowiecką w 18 obwodach łowieckich dzierżawionych przez koła łowieckie (15). Nadleśniczy weryfikuje i zatwierdza coroczne łowieckie plany hodowlane sporządzane przez poszczególne koła łowieckie.

Zanieczyszczenia powietrza, wód, gleb.

Na terenie Nadleśnictwa Taczanów źródła zanieczyszczeń powietrza pochodzą głównie z mieszkalnictwa. Najbardziej niekorzystny wpływ na atmosferę wywiera tzw. emisja niska powstała ze spalania zasiarczonego węgla brunatnego, węgla kamiennego gorszej jakości i oleju opałowego w gospodarstwach domowych oraz osiedlowych kotłowniach.

Źródłem zanieczyszczenia powietrza na obszarze Nadleśnictwa są także: stolarnie, zakłady meblowe, gorzelnie, piekarnie i zakłady produkcji artykułów spożywczych (mleczarnie) oraz galwanizernie. Poważnym, sezonowym emitorem zanieczyszczeń gazowych jest Ostrowski Zakład Ciepłowniczy OZC S.A. w Ostrowie Wielkopolskim. Lokalnym źródłem zanieczyszczeń są miasta Ostrów Wielkopolski i Pleszew oraz położony przy wschodniej granicy N-ctwa – Kalisz.

W roku 2009 na terenie województwa wielkopolskiego przeprowadzono kolejną roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego. Ze względu na stężenia SO₂ i NO_x strefy – kalisko-jarocińska i ostrowsko-kepińska (wg Rozporządzenia MŚ z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza), a więc i obszary w zasięgu N-ctwa Taczanów zaliczono do klasy A

Według podziału województwa wielkopolskiego na strefy pod kątem oceny jakości powietrza (WIOŚ 2010 wg Rozporządzenia MŚ z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w

których dokonuje się oceny jakości powietrza), tereny Nadleśnictwa Taczanów należą do stref kalisko-jarocińskiej i ostrowsko-kępińskiej. Strefy oceniano pod kątem stężenia SO_2 i NO_x z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin i na obszarze woj. wielkopolskiego zaliczono do klasy A – w 2009 r. w strefie nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu wyżej wymienionych substancji.

Według oceny jakości powietrza pod kątem zanieczyszczenia ozonem, teren nadleśnictwa położony jest w w strefie wielkopolskiej, której przypisano klasę C, co oznacza, że na terenie strefy został przekroczony poziom docelowy i poziom celu długoterminowego dla rozpatrywanej substancji.

Do innych źródeł zanieczyszczeń w granicach terytorialnego zasięgu nadleśnictwa należą składowiska odpadów komunalnych i zakładowych, oczyszczalnie ścieków, przeładunek i transport materiałów sypkich lub substancji lotnych, zabiegi agrotechniczne, pojazdy samochodowe.

Nadleśnictwo Taczanów należy do nadleśnictw o średnich zasobach wody w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu. O dość dużym potencjale obiegu wody w środowisku świadczy przede wszystkim gęsta sieć cieków wodnych.

Wody głównych rzek omawianego terenu to Proсна, Ołobok, Ciemna, Giszka, Gniła Barycz.

Decydujący wpływ na jakość wód powierzchniowych (ich klasę czystości) mają zanieczyszczenia pochodzące z następujących źródeł:

- źródła przemysłowe (systemy kanalizacyjne zakładów przemysłowych);
- źródła komunalne: miejskie systemy kanalizacyjne oraz miejsca odprowadzania ścieków z gospodarstw domowych;
- spływy powierzchniowe zawierające związki biogenne z nawozów chemicznych i środków ochrony roślin (głównie azot i fosfor);
- niekontrolowane zrzuty ścieków do strumieni, stawów i rzek;
- zanieczyszczone opady atmosferyczne (kwaśne deszcze).

W 2009 roku, program monitoringu wód na terenie województwa wielkopolskiego realizowano zgodnie z zakresem i częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2009 roku w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. Nr 81, poz. 685).

Ocena dla tego województwa (IMGW - Ośrodek Monitoringu Jakości Wód w Katowicach wg Rozporządzenia MŚ z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych) podana została z uwzględnieniem 3 wymienionych w tabeli czynników.

Tabela 11. Ocena stanu jednolitych części wód niektórych rzek Nadleśnictwa Taczanów.

Rzeka	Klasa wskaźników biologicznych wg rozporządzenia	Klasa elementów fizykochemicznych wg rozporządzenia	Stan/potencjał ekologiczny
Prosna od Kanału Bernardyńskiego do dopływu z Piątka Małego	3	poniżej stanu dopuszczalnego	umiarkowany
Ołobok od Niedźwiady do ujścia	1	poniżej stanu dopuszczalnego	umiarkowany
Gniła Barycz	1	poniżej stanu dopuszczalnego	umiarkowany
Ciemna (Trzemna) ok. Tursko	2	poniżej stanu dopuszczalnego	umiarkowany
Ciemna A ok. Psary	3	poniżej stanu dopuszczalnego	umiarkowany

Zagrożenie pożarowe.

Lasy Nadleśnictwa Taczanów, według stopnia zagrożenia pożarowego, zostały zakwalifikowane do II kategorii – średniego zagrożenia pożarowego. Zagrożenie to wzrasta, szczególnie w miesiącach wczesnowiosennych (wyschnięte runo, trawy) oraz podczas długotrwałych okresów suszy w sezonie letnim (susze).

W ubiegłym okresie gospodarczym na terenie Nadleśnictwa Taczanów wybuchło 68 pożarów na łącznej powierzchni 19,02 ha; powierzchnia przeciętnego pożaru wyniosła 0,28 ha. Główne przyczyny pożarów były nieustalone (43 pożary) albo były to podpalenia (21 pożarów).

Obecność gęstej sieci dróg publicznych, linii kolejowych oraz energetycznych linii przesyłowych wpływa niekorzystnie na stan bezpieczeństwa pożarowego. Podobne zagrożenie związane jest ze wzrastającą penetracją turystyczną przez ludność, nieostrożnym obchodzeniem się z ogniem w lesie i na gruntach sąsiadujących z lasami, celowymi podpaleniami. Częste pożary mogą powodować nieodwracalne starty i zmiany w ekosystemach, czyli posiadają znaczny wpływ na planowane zadania ochronne.

Zagrożenie związane z przebiegiem szlaków komunikacyjnych

Obszar Nadleśnictwa Taczanów charakteryzuje się dość znacznym zagęszczeniem szlaków komunikacyjnych o dużym natężeniu.

Przez obszar terytorialnego zasięgu działania nadleśnictwa przebiegają następujące drogi publiczne o nawierzchni bitumicznej:

- droga krajowa nr 11 – Kotlin – Ostrów Wielkopolski;
- droga krajowa nr 12 – odcinek Kalisz – Pleszew;
- droga krajowa nr 25 – odcinek Kalisz – Ostrów Wielkopolski;
- droga wojewódzka nr 450 – Kalisz – Grabów n. Prosną.

Przez teren nadleśnictwa przebiegają też szlaki kolejowe:

- Kalisz – Ostrów Wielkopolski;
- Poznań – Kępno - Katowice;

Obecność dróg, szlaków kolejowych była zawsze istotnym potencjalnym niebezpieczeństwem dla swobodnej migracji zwierząt i kolidowała z licznymi korzyściami ekologicznymi.

Zwiększony hałas, drgania, które zakłócają komunikację zwierząt żyjących w glebie i w wodzie oraz obciążenie ryzykiem oddziaływania katastrofy transportowej na ważniejszych szlakach komunikacyjnych, to kolejne elementy istniejącego lub potencjalnie negatywnego wpływu na otaczające środowisko.

6.8 Potencjalne skutki braku realizacji planu urządzenia lasu

Prowadzenie gospodarki leśnej na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (zgodnie z zapisami ustawy o lasach z 1991 r.) opiera się na sporządzanych dla każdego nadleśnictwa planach urządzenia lasu. Sporządzanie planu urządzenia lasu jest zatem obligatoryjnym wymogiem prawnym i determinuje podstawową działalność nadleśnictwa.

Zawarte w planie wytyczne dotyczą korzystania z zasobów przyrody na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, uwzględniającej zasady zrównoważonego rozwoju. Brak realizacji postanowień spowodowałby przede wszystkim zaburzenie cyklu produkcyjnego, który dotyczy w równym stopniu pozyskania, co odnowienia. Dalsze skutki uderzyłyby w społeczeństwo; osoby bezpośrednio związane z leśnictwem i drzewnictwem oraz w osoby niezwiązane z lasami, ale korzystające z leśnych zasobów, głównie drewna, czyli większość obywateli. Dalsze skutki braku realizacji planu to:

- utrudnienie realizacji zasad wielofunkcyjnej, trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, opartej na podstawach ekologicznych;

- brak miejsc pracy dla osób wywodzących się z lokalnych społeczności, tradycyjnie związanych z leśnictwem oraz pracujących w przemyśle drzewnym i z nim współpracujących;
- powstanie konfliktu prawnego – brak realizacji ustawowego obowiązku planowania działalności gospodarczej;
- pogorszenie stanu zdrowotnego drzewostanów poprzez zmniejszenie odporności na zagrożenia biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne (np. w wyniku przegęszczenia);
- pogorszenie warunków dla rozwoju młodego pokolenia drzew;
- wydłużenie okresu przebudowy drzewostanów niezgodnych z siedliskowym typem lasu;
- przyspieszenie inwazji gatunków obcych, które lokalnie mogą doprowadzić do zniekształcenia lub zaniku niektórych siedlisk przyrodniczych;
- utrata kontroli nad stanem lasu i procesami w nim zachodzącymi;
- nadmierne starzenie się drzewostanów i deprecjacja surowca drzewnego;
- zakłócenie ładu czasowego i przestrzennego drzewostanów;
- inicjowanie spontanicznych procesów mogących doprowadzić do zniekształcenia, degradacji lub zaniku niektórych siedlisk przyrodniczych;
- zwiększenie zagrożenia pożarowego;
- utrata płynności finansowej przez nadleśnictwo oraz firmy powiązane z branżą leśną i drzewną.

7. Przewidywane oddziaływanie planu na środowisko i obszary Natura 2000

7.1 Przewidywanie oddziaływanie planu na środowisko

Według Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...) „zalesienia o powierzchni powyżej 20 ha oraz „budowle piętrzące wodę na wysokość nie mniejszą niż 1m” mogą znacząco oddziaływać na środowisko. Wymienione zabiegi mogą być wykonywane w lasach na podstawie p.u.l, zatem należy do nich nawiązać w prognozie.

Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Taczanów nie przewiduje melioracji i piętrzeń wodnych. Nie planuje się również wykonywania zalesień.

Nie przewiduje się negatywnego wpływu planu na środowisko.

7.2 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Wpływ planowanych zabiegów na różnorodność biologiczną może być bardzo zróżnicowany. Stosowane zręby mogą znacznie zubażać siedlisko, natomiast przebudowa drzewostanów, wprowadzanie II piętra i podszytów, zwiększa bioróżnorodność. Generalnie uznaje się, że większość zabiegów prowadzonych obecnie w lasach na podstawie p.u.l., będzie miało w przyszłości znaczny wpływ na zwiększenie różnorodności biologicznej.

Wpływ planu na różnorodność biologiczną Nadleśnictwa Taczanów przedstawia się następująco:

- różnorodność biologiczna na poziomie genetycznym opiera się na wytycznych dotyczących gospodarki nasiennej (na całym obszarze PGL LP);
- przewidziana w planie użytkowania rębego przebudowa drzewostanów o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem będzie skutkowała w przyszłości zwiększeniem różnorodności biologicznej oraz poprawą stanu zdrowotnego lasu;
- zastosowanie przyjętych dla poszczególnych siedlisk przyrodniczych zmodyfikowanych typów gospodarczych drzewostanów (wg POP) zapobiegnie procesowi uproszczenia struktury gatunkowej zbiorowisk i przyczyni się do unaturalniania składów gatunkowych drzewostanów;

- zalecenie wprowadzanie na mikrosiedliska gatunków im właściwych sprzyjać będzie maksymalnemu wykorzystywaniu zmienności ekosystemowej;
- zalecenie unikania zalesiania śródleśnych łąk, bagien i nieużytków oraz preferowania procesów naturalnej sukcesji dla zachowania różnorodności krajobrazowej sprzyjać będzie realizacjom celów postawionych obszarom chronionego krajobrazu, parkom krajobrazowym, rezerwatom, użytkom ekologicznym, siedliskom naturalnym.

Ważnym elementem zachowania bioróżnorodności w wielu nadleśnictwach są ostoje ksylobiontów. Tworzy się je poprzez wytypowanie drzewostanów, w których przy zachowaniu standardów ochrony lasu, istnieje możliwość pozostawiania ilości posuszu występującego w różnych fazach rozkładu. Ochrona rozkładającego się drewna wpłynie dodatnio na zwiększenie jego masy w lesie, dzięki czemu nastąpi intensyfikacja ochrony różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych. Większa ilość martwego drewna w lesie to wzrost ilości i liczebności gatunków roślin i zwierząt z nim związanych. Potencjalne miejsca mogące stanowić ostoje ksylobiontów typuje się w drzewostanach nadbrzeżnych stref ekotonowych (wzdłuż rzek, wokół jezior i bagien), na obszarach o zwiększonej trudności przy pozyskaniu i zrywce drewna (silnie nachylone skarpy, wąwozy i jary), na obszarach ze stwierdzonymi szkodami od bobrów oraz na trudno dostępnych siedliskach bagiennych i wilgotnych.

W Nadleśnictwie Taczanów nie wykonano specjalistycznego opracowania (wykonują je np. pracownicy katedr entomologii wyższych uczelni), w którym określono by miejsca mogące stanowić ostoje ksylobiontów, wyznaczono jedynie tzw. „powierzchnie referencyjne”, pełniące funkcje ww. ostoi i w ilości i powierzchni (216,09 ha) niższej niż to się zwykle wykonuje. Dla zwiększenia bioróżnorodności fauny bezkręgowców zaleca się więc przygotowanie takiego specjalistycznego opracowania ostoi w nadleśnictwie.

Brak w p.u.l. zaleceń mogących wpływać istotnie niekorzystnie na różnorodność biologiczną.

7.3 Oddziaływanie na ludzi

Zapisy planu urządzenia lasu mają bezpośredni wpływ na ludzi ze względów ekonomicznych i społecznych. Z punktu widzenia ekonomicznych korzyści wpływ uwidacznia się poprzez zapewnienie pracy i dochodów zarówno społecznościom lokalnym, zamieszkującym teren nadleśnictwa, jak też w ujęciu szerszym, grupom zawodowo związanym z leśnictwem i drzewnictwem.

W aspekcie społecznym korzystny wpływ p.u.l na ludzi związany jest z kształtowaniem krajobrazu leśnego, zagospodarowaniem turystycznym i udostępnianiem lasów Nadleśnictwa Taczanów społeczeństwu.

Bardziej szczegółowe zabiegi określone w planie, odnoszące się do każdego wydzielenia mają neutralny wpływ na ludzi.

7.4 Oddziaływanie na grzyby, porosty, rośliny i zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione

7.4.1 Grzyby, porosty, rośliny.

Określenie wpływu, jaki mogą powodować zabiegi wynikające z planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Taczanów na poszczególne gatunki chronione przedstawiono w postaci tabeli 12. Informacje zawarte w tabeli odnoszą się do znanych lokalizacji, które określając dokładne miejsce występowania danego gatunku pozwalają ocenić wpływ planowanych zabiegów.

Tabela 12. Przewidywane oddziaływanie zapisów planu na cenne gatunki grzybów, porostów i roślin (nie dotyczy gatunków z załącznika II DS znajdujących się w granicach obszarów Natura 2000)

Gatunek	Status	Liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczania negatywnego wpływu	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do prognozy
Grzyby <i>Fungi</i>						
Ozorek dębowy <i>Fistulina hepatica</i>	OS	1	Obr. Taczanów: oddz. 322c-Rb. Ib, odn., piel.	Wg POP „zaleca się pozostawianie drzew i krzewów liściastych, wykazujących objawy zamierania i osłabienia, w tym szczególnie dębów, buków, klonów i wiązów”	-2	Przy uwzględnieniu zaleceń z POP brak wpływu p.u.l. na grzyba i środowisko jego życia.
Purchawica olbrzymia <i>Calvatia olbrzymia</i>	OS	1	brak	-	0	-

Gatunek	Status	Liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczania negatywnego wpływu	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do prognozy
Szmaciak gałęzisty <i>Sparassis crispa</i>	OS	co najmniej 5 (brak dokładnych lokalizacji w rezerwach „Majówka” i „Niwa”	Obr. Wielowieś: oddz.417b-Rb. Ib, odn., piel., 424f-Rb.IIIa, odn.,piel., 441b-Rb. IIIa, odn.,piel.	W miejscach występow. szmaciaka pozostawić gupy lub kępy drzew bez stosowania zab.gospod.	-2	Możliwy miejscowy, średniookresowy negatywny wpływ rębni na rozwój i występowanie szmaciaka w jego siedlisku.
Porosty Lichenes						
Chrobotek reniferowy <i>Cladonia rangiferina</i>	OC	4	Obr. Taczanów: oddz. 128a-TP Obr. Wielowieś: oddz. 520a-TP, 551a-CP	-	+1	Każda forma przeredzenia drzewostanu będzie wpływać pozytywnie na rozwój porostów (zwiększenie dostępu do światła).
Chrobotek leśny <i>Cladonia arbuscula</i>	OC	1	Obr. Wielowieś: oddz. 551a-CP	-	+1	Każda forma przeredzenia drzewostanu będzie wpływać pozytywnie na rozwój porostów (zwiększenie dostępu do światła).
Mszaki Bryophyta						
Dzióbkowiec Zetterstedta <i>Eurhynchium angustirete</i>	OC	1	brak	-	0	-
Paprotniki Polypodiophyta						
Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	OS	3	Obr. Taczanów: oddz. 227b-CP, f-piel., CW, popr. Obr. Wielowieś: oddz. 601d-TP	W miejscach występowania widłaków pozostawić grupy lub kępy drzew nie objęte zabiegami.	-1	Zabiegi pielęgnacyjne nie wpłyną długoterminowo niekorzystnie na stan populacji widłaków i ich siedlisko.
Okrytonasienne Magnoliophyta						
Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>	OC	1	Obr. Wielowieś: oddz. 521d-TW	W miejscach występow. bagna zwyczajnego pozostawić gupy lub kępy drzew bez stosowania zabiegów	-1	Zabiegi pielęgnacyjne nie wpłyną długoterminowo niekorzystnie na stan populacji i siedlisko.
Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	OC	21	Obr. Taczanów: oddz.: 143c-TP, 189i-CW, popr; m-TP, 279a-TP, 280g-TP, 254d-TP, 255a-TP, 255d-TP, 256b, c, d, f-TP Obr. Wielowieś: oddz. 385d-Rb. IIIa, odn., piel., 391h-TP, 488g-TP, 589i-TP.	Podczas cięć pozostawić drzewa obrośnięte bluszczem oraz drzewa otaczające (grupy lub kępy drzew).	-2	Możliwe krótkookresowo negatywne, bezpośrednie oddziaływanie cięć piel. oraz średniookresowe cięć rębnych.
Kopytnik pospolity	OC	6	Obr. Taczanów: oddz. 120j-odn zr., piel, CW,	W miejscach gdzie rośnie	-2	Zabiegi pielęgnacyjne nie

Gatunek	Status	Liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczania negatywnego wpływu	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do prognozy
<i>Asarum europaeum</i>			173g-Rb. Ib, odn., piel., 174d-Rb. Ib, odn., piel., 174h-TP.	kopytnik zrezygnować z agrotechnicznego przygotowania gleby. Pozostawić kępy drzew z kopytnikiem.		wpłyną długoterminowo niekorzystnie na stan populacji. Niekorzystny wpływ Rb Ib.
Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	OS	co najmniej 4 (brak dokładnej lokalizacji w oddz. 204 obr. Taczanów)	Obr. Taczanów: oddz. 204a, b-Rb. IVd, c-TP. Obr. Wielowieś: oddz. 556f-TP, g-piel., CW, h-Rb. IIIaU, odn.,CW.	W miejscach występow. lilií pozostawić gupy lub kępy drzew bez stosowania zabiegów.	-2	Możliwy średniookresowy wpływ rębni oraz zabiegów agrotechnicznych
Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i>	OS	co najmniej 3 (brak dokładnej lokalizacji w oddz. 194, 198 obr. Taczanów)	Obr. Taczanów: oddz. 194b-CP, c-Rb. Ib, odn., piel., d-CP, f-CW, CP, h, i, r-Rb.Ib, odn., piel, j, n-TW, l, m, p, s-TP, o, t-TP, odn. luk, 198a-CP, c, d, f-TP, g, h, i-Rb. Ib, odn, piel., k-TW, l-CP. Obr. Wielowieś: oddz. 427f-Rb. Ib, odn. piel.	W miejscach występow. paprotki pozostawić gupy lub kępy drzew bez stosowania zabiegów.	-2	Możliwy średniookresowy wpływ rębni zupełnych. Wpływ zab. piel. będzie krótkookresowo niekorzystny.
Podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i>	OS	co najmniej 2 (brak dokładnej lokalizacji w oddz. 243 obr. Taczanów)	Obr. Taczanów: oddz. 338c-TW, 243a-odn.złoż, piel., CW, b-CP, c, d, g, h-TP	W miejscach występow. podkolana pozostawić gupy lub kępy drzew bez stosowania zabiegów.	-1	Brak długoterminowego, negatywnego wpływu cięć pielęgnacyjnych.
Przylaszczka pospolita <i>Hepatica nobilis</i>	OC	co najmniej 2 (brak dokładnej lokalizacji w rezerwacie „Niwa”)	Obr. Wielowieś: oddz. 420m-TP	W miejscach występow. przylaszczki pozostawić gupy lub kępy drzew bez stosowania zabiegów.	-1	Brak długoterminowego, negatywnego wpływu cięć pielęgnacyjnych.
Rosiczka okrągłolistna <i>Drosera rotundifolia</i>	OS	1 (brak dokładnej lokalizacji w oddz. 213 obr. Taczanów, najprawdopodobniej wydzielenie „d” będące bagnem))	brak	-	0	-
Wawrzynek wilczczyko <i>Daphne mezereum</i>	OS	3 z dokładną lokalizacją (brak dokładnej lokalizacji w oddz. 179,	Obr. Taczanów: oddz. 329b-piel., CW, CP, popr.	W miejscach występow. wawrzyńka pozostawić gupy lub kępy drzew bez	-1	Zabiegi pielęgnacyjne nie wpłyną długoterminowo niekorzystnie na stan populacji.

Gatunek	Status	Liczba stanowisk w nadleśnictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczania negatywnego wpływu	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do prognozy
		212, 213, 223, 224, 233, 234, 243, 244 obr. Taczanów).		stosowania zabiegów		
Wetnianka pochwowata <i>Eriophorum vaginatum</i>	R	1 (brak dokładnej lokalizacji w oddz. 213 obr. Taczanów, najprawdopodobniej wydzielenie „d” będące bagnem))	brak	-	0	-

Legenda:

1 – oddziaływanie krótkookresowe

2 – oddziaływanie średniookresowe

3 – oddziaływanie długoterminowe

+ (plus) – oddziaływanie pozytywne;

- (minus) – oddziaływanie negatywne;

0 (zero) – wpływ obojętny.

Status: OS-ochrona ścisła, OC-ochrona częściowa, R-gatunki rzadko spotykane.

Pozostałe, nie wymienione w tabeli cenne, chronione i rzadkie gatunki porostów, mchów i roślin stwierdzone na terenie nadleśnictwa podano poniżej. Są to gatunki występujące tu licznie, czyli posiadające dość silne populacje lub dla których nie określono dokładnej lokalizacji (co uniemożliwia ustalenie wpływu planu na te rośliny). Należą do nich: widłoząb miotlasty *Dicranum scoparium*, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*, widłoząb zdrożny *Dicranum spurium*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*, bielistka siwa *Leucobryum glaucum*, rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi*, płonnik pospolity *Polytrichum commune*, nibybrodawkowiec jasnozielony *Pseudoscleropodium purum*, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus squarrosus*, tujowiec tamaryszkowaty *Thuidium tamariscinum*, widłak goździsty *Lycopodium clavatum*, trzmielina brodawkowata *Euonymus verrucosa*, jodła pospolita *Abies alba*, przywrotnik prawienagi *Alchemilla glabra*, przywrotnik połyskujący *Alchemilla gracilis*, żabieniec lancetowaty *Alisma lanceolatum*, kurzyślak błękitny *Anagalis foemina*, jarzianka większa *Astrantia major*, turzyca Buxbauma *Carex buxbaumii*, turzyca rozsunięta *C. divulsa*, turzyca orzęsiona *C. pilosa*, turzyca cienista *C. umbrosa*, dziurawiec rozesłany *Hypericum humifusum*, centuria zwyczajna *Centaurium erythraea*, buławik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, selernica żyłkowana *Cnidium dubium*, grąźel żółty *Nuphar lutea*, grzybieniec biały *Nymphaea alba*, konwalia majowa *Convallaria majalis*, kokorycz wątła *Corydalis intermedia*, kukułka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii*, kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*, wawrzynek wilczczyko

Daphne mezereum (oddz. 179, 212, 213, 223, 224, 233, 234, 243, 244), wierzbownica różgowata *Epilobium obscurum*, przytulia wonna *Galium odoratum*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, rutewka orlikolistna *Isopyrum thalictroides*, sit alpejski *Juncus alpino-articulatus*, borówka bagienna *Vaccinium uliginosum*, kosmatka gajowa *Luzula luzuloides*, wiechlina Chaixa *Poa chaixa* (b. rzadka - oddz.206), wiechlina odległokłosa *Poa remota*, jaskier kaszubski *Ranunculus cassubicus*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, porzeczka czarna *Ribes nigrum*, jeżyna ostrowska *R. ostroviensis*, jeżyna poznańska *R. poznaniensis*, jeżyna Schleichera *R. schleicheri*, szczaw gajowy *Rumex sanguineus*, starzec Fuchsa *Senecio fuchsii*, koniopłoch łąkowy *Silaum silaus*, gwiazdnica bagienna *Stellaria uliginosa*, gwiazdnica biała *Stellaria pallida*, gwiazdnica zaniedbana *Stellaria neglecta*, kalina koralowa *Viburnum opulus*, wyka zaroślowa *Vicia dumetorum*, fiołek mokradłowy *Viola stagnina*, groszek błotny *Lathyrus palustris*. Wszystkie z ww. roślin rosną w wydzieleniach leśnych, zatem pojedyncze osobniki mogą ulec zniszczeniu podczas wykonywania zabiegów gospodarczych. W przypadku planowanych rębni dla wydzieleń, w których stwierdzono występowanie cennych roślin chronionych lub rzadkich zaleca się wyłączenie takich miejsc (grupy drzew, kępy) z użytkowania rębego. Dla wydzieleń ze zewidencjonowanymi stanowiskami (ok.30) jarząba brekinia *Sorbus torminalis*, podczas jakichkolwiek zabiegów, zaleca się pozostawienie drzew we wszystkich fazach wzrostu w drzewostanie, względnie w formie grup z innymi drzewami podczas realizacji rębni.

Poza mogącą trwale negatywnie wpłynąć na obecność chronionego grzyba – ozorka dębowego rębnią zupełną (eliminującą z wydzielania również stare dęby), nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania zapisów planu na całe populacje omawianych gatunków.

7.4.2 Zwierzęta

W ramach prognozy oceniono wpływ zapisów planu na populacje cennych gatunków zwierząt, dla których została udokumentowana lokalizacja. Analiza wpływu planu na stanowiska gatunków z Załącznika II DS znajdujące się w granicach obszarów programu Natura 2000 została przedstawiona w rozdziale 7.18.

Poza obszarami naturowymi OZW w nadleśnictwie, na granicy wydzieleń 501h i 501i obr. Wielowieś, zewidencjonowano 1 stanowisko pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* (kod 1084). O obecności owada świadczyły wydobywające się z drzewa odchody larw. Dla obu wydzieleń w p.u.l. zaplanowano trzebieże późne. Ze względu na preferencje gatunku,

który zasiedla stare dęby, ich skupiska, aleje, nie przewiduje się bezpośrednio negatywnego wpływu zaplanowanych zabiegów. Podczas trzebieży należy tylko zwracać uwagę by nie usuwać drzew zasiedlonych, tych najstarszych i próchniejących, stanowiących potencjalne miejsca bytowania pachnicy.

Podczas inwentaryzacji zwierząt w nadleśnictwie zewidencjonowano również ślady żerowania kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* (kod 1088) na trzech stanowiskach w wydz. 346a, 346g, 362g (obr. Taczanów). Zabiegiem mogącym stanowić potencjalne zagrożenie dla gatunku (możliwość usunięcia drzew zasiedlonych) może być trzebież późna zaplanowana dla wydzielenia 346g. Należy więc, zgodnie z POP, podczas wykonywania tych zabiegów pozostawiać drzewa zasiedlone przez owady wraz z grupą drzew otaczających.

Dla ww. gatunków uzasadnionym zaleceniem będzie też podana w POP konieczność zwrócenia uwagi, w trakcie wykonywania cięć rębnych i pielęgnacyjnych w d-stanach zasiedlonych lub potencjalnie odpowiednich do zasiedlenia (z racji wieku i składu gatunkowego), na ślady żerowania świadczące o obecności tychże gatunków. Drzewa, które są lub które mogą być zasiedlone powinny być objęte ochroną (najlepiej chronić całe grupy drzew). Wydzieleniami, w których rosną takie stare, ok. 100-letnie dęby są zlokalizowane w niewielkiej odległości od stanowiska pachnicy oddz. 501d i 501o. W niedalekim sąsiedztwie od stanowiska kozioroga w oddz. 346g rosną również pojedyncze, grupy, lub kępy starych ponad 100-letnich dębów (oddz. 346d, f, i), które jako potencjalne siedliska kozioroga powinny być wyłączone z użytkowania. Dęby zlokalizowane w ww. wydz. 346a i 362g, w których zewidencjonowano koziorogi zaproponowano do objęcia ochroną pomnikową.

Kolejnym, chronionym gatunkiem owada stwierdzonym poza obszarami OZW w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa jest zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis* (kod 1042). Obecność tej ważki odnotowano w wydzielaniu 118p obr. Taczanów (bagny), dla którego w p.u.l. nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych. Brak wpływu planu na ten gatunek i jego siedlisko. Zaplanowane dla sąsiednich wydziałów czyszczenia późne również nie wpłyną negatywnie na owada i jego siedlisko. Wszystkie czynności związane z zatrzymaniem wód na terenach leśnych (szczególnie program „małej retencji”) będą korzystne dla rozwoju m.in. populacji ważek, zwłaszcza - preferującej śródlądne wody stojące - zalotki większej.

W trakcie inwentaryzacji ALP (2007) zlokalizowano również stanowiska objętej Dyrektywą Siedliskową trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia* (kod 1037), zaobserwowanej w oddz. 113g, 124j (obr. Taczanów). Są to miejscami zadrzewione i zakrzewione grunty nieleśne (bagna, łąki) położone w pobliżu wód (Ner, Prosna). Zagrożeniem dla trzepli, związanej ściśle z wodami płynącymi są przede wszystkim: regulacja koryt rzecznych i idący

za tym spadek liczby miejsc dogodnych dla rozwoju larw, zanieczyszczenia wód i zarastania koryt rzecznych przez roślinność szuwarową, a także usuwanie roślinności drzewiastej i zarośli na obrzeżach cieków. Dla wydzieleń nieleśnych w p.u.l. nie zaplanowano żadnych zadań gospodarczych, tym samym brak wpływu planu na gatunek jak i jego siedlisko.

Jedynym płazem ogoniastym stwierdzonym w trakcie inwentaryzacji ALP w 2007 r. w oddz. 118p (obr. Taczanów) i 420n (obr. Wielowieś) jest traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*. Gatunek ten znajduje się na liście II Załącznika Dyrektywy Siedliskowej (kod 1166). Potencjalnym miejscem bytowania traszek są przede wszystkim nieleśne obszary wodne (zbiorniki wodne), w których odbywa gody, ale i tereny przyległe, na które wychodzi po odbyciu godów: wilgotne łąki, pastwiska, śródleśne polany, a także obszary leśne, w które może się zapuszczać w poszukiwaniu pożywienia. Podane wyżej lokalizacje to nieleśne wydzielania będące śródleśnymi zbiornikami wodnymi. Dla wydzieleń sąsiadujących z wymienionymi stanowiskami w p.u.l. zaplanowano wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych oraz w jednym wydzieleniu (oddz. 421f) – rębni IIIa, które nie wpłyną negatywnie na gatunek pod warunkiem wykonania ich w okresie wiosennym (IV-V), gdy traszki przechodzą fazę godową w zbiornikach wodnych.

Na terenie nadleśnictwa, poza obszarami naturowymi, stwierdzono występowanie 1 stanowiska wydry *Lutra lutra* (oddz. 379b obr. Wielowieś) na podstawie obecności jej tropów. Obecność wydry jest nierozdzielnie związana ze środowiskiem wodnym, tak też i tutaj jej biotop tworzy niewielki zbiornik wodny wewnątrz wydzielania. W p.u.l. dla drzewostanu otaczającego zbiornik zaplanowano wykonanie trzebieży późnej, która nie wpłynie długoterminowo niekorzystnie na populację wydry oraz jej siedlisko.

Kolejnym chronionym gatunkiem ssaka, stwierdzonym na terenie nadleśnictwa poza obszarami Natura 2000 jest bóbr europejski *Castor fiber*. Ślady obecności bobrów odnotowano w 5 wydzieleniach (99a, 112h, 113h, 157h obr. Taczanów i 376a obr. Wielowieś) sąsiadujących z ciekami lub zbiornikami wodnymi stanowiącymi ich naturalny biotop. Dla 4 ww. wydzieleń (112h, 113h, 157h i 376a) zaplanowano zabiegi pielęgnacyjne, które nie wpłyną długookresowo negatywnie na poszczególne osobniki oraz nie przekształcą trwale ich środowiska bytowania. Zachowanie zgodnie z zaleceniami POP niezbędnej strefy ekotonowej od strony cieków i zbiorników wodnych sprzyjać będzie obecności i osiedlaniu się bobrów w takich obszarach nadleśnictwa. Brak istotnie negatywnego wpływu p.u.l. na siedliska i populację bobrów.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Taczanów zlokalizowano (2007) 21 stanowisk żurawia *Grus grus*, spośród których poza obszarami OSO na gruntach administracyjnych

Nadleśnictwa Taczanów zlokalizowano go (2007) w oddz. 47d, 101b, 118p, 126b, 314d, 332a, 335i, 336h obr. Taczanów i oddz. 379a obr. Wielowieś (w oddz. 126b i 379a stanowiska lęgowe, pozostałe to obserwacje bezpośrednie osobników). Dla 4 ww. wydziełów zaplanowano wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych oraz dla 1 – cięcia uprzążające rębni IIIa. Zabiegi te nie wpłyną długoterminowo niekorzystnie na siedliska, poszczególne osobniki, pary lub rodziny żurawi, pod warunkiem wykonania ww. czynności poza okresem lęgowym żurawi trwającym do wyprowadzenia młodych, czyli ok. 2 miesiące po okresie wykluwania się piskląt z jaj. Brak wpływu planu na stanowiska żurawi zlokalizowane w wydziałach nieleśnych będących w zarządzaniu ALP.

Poza tym zaleca się wyłączenie z zupełnego użytkowania (szczególnie rębniami) strefy ok. 25 m od miejsc gniazdowania żurawi.

Zauważono, że wynikające przede wszystkim z zastosowania cięć rębnych zmiany poziomu wód gruntowych są niechętnie akceptowane przez żurawie chcące ponownie zasiedlić poprzednie miejsca lęgowe.

Brak wpływu planu na stanowiska żurawi znajdujące się poza administracją LP, lecz w pobliżu oddz. 10b, 81d, 293a obr. Taczanów i 435g, 466i, 504b, 515f, 581b, 599g obr. Wielowieś – plan takich powierzchni nie dotyczy.

W granicach zasięgu administracyjnego Nadleśnictwa Taczanów i poza OSO „Dąbrowy Krotoszyńskie” stwierdzono występowanie stanowiska bociana czarnego *Ciconia nigra*. Stanowisko to uznaje się obecnie za lęgowe i objęte strefami ochronnymi (okolice oddz. 515, obr. Wielowieś). W strefach tych nie zaplanowano żadnych zabiegów. Brak wpływu planu na to stanowisko i bociana.

Drugim stwierdzonym stanowiskiem bociana czarnego na terenie nadleśnictwa jest to z zasiedlonym jeszcze w 2008 r. gniazdem w starym drzewostanie sosnowym (kiedyś oddz. 95h, obecnie oddz. 534h obr. Wielowieś). Ponieważ w potencjalnej strefie ochrony całorocznej (do 100 m) zaplanowano dla tego wydziału rębnię Ib oraz zabiegi pielęgnacyjne dla wydziałów bezpośrednio przyległych (oddz. 534g-CP, a, d-TP, i-TW, 554a, b-TW) zaleca się zrezygnowanie z tych zabiegów oraz wyznaczenie stref ochronnych wokół gniazda. Wszelkie prace wynikające z planowanych zadań gospodarczych dla wydziałów leżących w potencjalnej strefie ochrony okresowej (oddz. 535a, b, c-TW, d-CP, f-CW, g-TP, 533a, b, c-TP, 534b, c-CW, CP, 553c-Rb. Ib, odn, TP, 554d-TP, 555a-CW, 555b-Rb. Ib, TP) należy wykonać poza okresem ochronnym ptaków.

Podobnie, nie ustalono strefy ochronnej dla 1 stwierdzonego stanowiska bociana czarnego znajdującego się w oddziale 429g obr. Wielowieś. Nie jest to stanowisko lęgowe –

od momentu zewidencjonowania nie stwierdzono tu gniazdowania bocianów, ale ze względu na samą obecność gniazda, do którego ptaki chętnie powracają nawet po kilku latach, profilaktycznie należy, do odwołania, zaniechać w potencjalnej strefie ochrony całorocznej (oddz. 429g, p-Rb. IIIa, f, o-CW, h, m-TP) jakichkolwiek działań wynikających z p.u.l. oraz zwracać uwagę na aktualny stan i obecność gniazda w tej lokalizacji. Wszelkie prace wynikające z planowanych zadań gospodarczych dla wydziałów leżących w potencjalnej strefie ochrony okresowej - do 500 m (oddz. 429a, j, l, r-TP, i, b-TW, d, h-CP, k-Rb.Ib, 432b-TP, c, d-TW) należy wykonać poza okresem ochronnym trwającym u tego gatunku od 15. III do 31. VIII.

Tabela 13. Przewidywane oddziaływanie zapisów planu na cenne gatunki zwierząt (nie dotyczy gatunków z załącznika II DS znajdujących się w granicach obszarów Natura 2000)

Gatunek	Status/ kod program u Natura 2000	Znana liczba stanowisk w nadleś- nictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					krótko- termi- nowe	średno- termi- nowe	długo- termi- nowe	
Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	OS kod 1084	1	Oddz. 501h i 501i obr. Wielowieś - TP	-	-	0	0	W POP zaleca się by „drzewa, które są lub które mogą być zasiedlone powinny być objęte ochroną (najlepiej chronić całe grupy drzew)”.
Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	OS kod 1088	3	Oddz. 346g obr. Wielowieś - TP	-	-	0	0	W POP zaleca się by „drzewa, które są lub które mogą być zasiedlone powinny być objęte ochroną (najlepiej chronić całe grupy drzew)”.
Zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	OS kod 1042	1	brak zab.	-	0	0	0	-
Trzepla zielona <i>Ophiogomph us cecilia</i>	OS kod 1037	2	brak zab.	-	0	0	0	-
Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	OS kod 1166	2	brak zab.	-	0	0	0	Wykonanie w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk zabiegów pielęgnacyjnych oraz w jednym wydzieleniu (oddz. 421f) – rębni IIIa, nie wpłynie negatywnie na gatunek pod warunkiem wykonania ich w okresie wiosennym (IV-V), gdy traszki przechodzą fazę

Gatunek	Status/ kod program u Natura 2000	Znana liczba stanowisk w nadleś- nictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					krótko- termi- nowe	średno- termi- nowe	długo- termi- nowe	
								godową w zbiornikach wodnych.
Wydra <i>Lutra lutra</i>	OS kod 1355	1	Oddz. 379b obr. Wielowieś - TP	Uwzględnianie zalecanego w POP stosowania stref ekotonowych od strony cieków wodnych, zbiorników.	-	0	0	Brak negatywnego wpływu przy zastosowaniu buforujących stref ekotonowych.
Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	OS kod 1337	5 poza obszarami OZW	Obr. Taczanów oddz. 112h - CP, 113h - TW, 157h – CW, CP, i 376a obr. Wielowieś - TP	Uwzględnianie zalecanego w POP stosowania stref ekotonowych od strony cieków wodnych, zbiorników.	-	0	0	Możliwy krótkoterminowy negatywny wpływ zab. piel.
Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	OS kod –A030	3 poza obszarami OSO	W potencjalnej strefie ochr. całorocznej stanowiska w oddz. 534h obr. Wielowieś zaplanowano liczne zabiegi piel.: oddz. 534g-CP, a, d-TP, i- TW, 554a, b-TW oraz w 534h-Rb.Ib. W potencjalnej strefie ochrony okresowej tego gniazda zaplanowano: oddz. 535a, b, c-TW, d-CP, f-CW, g-TP, 533a, b, c-TP, 534b, c-CW, CP, 553c-Rb. Ib, odn, TP, 554d-TP, 555a- CW, 555b-Rb. Ib, TP. W potencjalnej strefie ochr. całorocznej stanowiska w oddz. 429g zaplanowano: oddz. 429g, p-Rb. IIIa, f, o-CW, h, m- TP. W potencjalnej strefie ochrony okresowej : oddz.: 429a, j, l, r-TP, i, b- TW, d, h-CP, k-Rb.Ib, 432b-TP, c, d-TW.	Zaniechać realizacji zabiegów zaplanowanych w p.u.l. dla wydziałów w obrębie potencjalnej strefy ochrony całorocznej. Zabiegi dla wydziałów znajd. się w strefie ochr. okresowej wykonać po okresie legowym bocianów czarnych trwającym od 15.III do 30.VIII. W przypadku stanow. w wydz. 534h należy zgłosić konieczność wyzn. stref ochronnych.	-	-	0	W przypadku istnienia niezasiedlonych gniazd i wykonywania zabiegów planu zgodnie z zaleceniem, istnieje potencjalne, średnioterminowe zagrożenie oddziaływania negatywnego na bociany które powrócą na legi do starego gniazda.
Żuraw <i>Grus grus</i>	OS kod – A127	10 - na gruntach administrac yjnych nadleśnictwa poza OSO.	Obr. Taczanów: oddz. 332a-TP, 336h-CP, 101b-TP, obr. Wielowieś: 379a-TP oraz oddz. 314d obr. Taczanów – Rb. IIIaU.	Zabiegi pielęgnacyjne (również te w sąsiedztwie stanowisk lęgowych) powinno się wykonać po okresie wyprowadzenia młodych, czyli ok. 2 miesiące po okresie	-	-	0	Możliwy negatywny wpływ zabiegów piel, oraz rębni na obecność ptaków na danym stanowisku (bezpośrednie płoszenie ptaków) Przy rezygnacji z zabiegów w terminie, brak wpływu na gniazdowanie gatunku.

Gatunek	Status/ kod program u Natura 2000	Znana liczba stanowisk w nadleś- nictwie	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do prognozy
					krótko- termi- nowe	średno- termi- nowe	długo- termi- nowe	
				wykluwania się piskląt z jaj.				

Legenda:

OS – gatunek podlegający ochronie ścisłej;

OC – ochrona częściowa;

+ (plus) – oddziaływanie pozytywne;

- (minus) – oddziaływanie negatywne;

0 - (zero) – wpływ obojętny.

Program ochrony przyrody wymienia szereg zwierząt podlegających ochronie gatunkowej i występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Taczanów. Dla gatunków bez dokładnej lokalizacji, przeprowadzono poniżej ogólną ocenę wpływu zapisów planu na ich populacje.

Do podlegających ochronie ścisłej i występujących na obszarze Nadleśnictwa Taczanów cennych gatunków zwierząt niższych należą: tygrzyk paskowany *Argiope bruennichi*. Brak wpływu planu na ten gatunek.

Wśród **owadów** występujących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa ochronie gatunkowej podlegają gatunki biegaczy: biegacz wręgaty *Carabus cancellatus*, biegacz leśny *C. arcensis*, biegacz skórzasty *C. coriaceus*, biegacz gładki *C. glabratus*, biegacz fioletowy *C. violaceus*, biegacz granulowany *C. granulatus*. Spotyka się też gatunki: tęcznik większy *Calosoma sycophanta*, kozioróg bukowiec *Cerambyx scopolii*, ciótek matowy *Dorcus parallelipedus*, kwietnica okazała *Protaetia aeruginosa*, czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*, gadziogłówka żółtonoga *Gamphus flavipes*, trzmiel rudy *B. pascuorum*, trzmiel kamiennik *B. lapidarius*, trzmiel ziemny *B. terrestris* oraz mrówka rudnica *Formica rufa*, dla których ze względu na brak dokładnych danych co do stanowisk nie można się odnieść co do wpływu na nie planu. Ogólnie wpływ ten, ze względu na brak planowanych melioracji (szczególnie ma to znaczenie dla ważek) oraz wyznaczenie pełniących funkcje ostoi ksylobiontów – powierzchni referencyjnych (znaczenie dla biegaczowatych, tęcznika, mrówek i in. gatunków) może być tylko pozytywny. Wpływ planu na zewidencjonowane stanowiska pachnicy dębowej, kozioroga dębosza, zalotki większej oraz trzepli zielonej przedstawiono na początku tego rozdziału.

Na obszarze nadleśnictwa stwierdzono również obecność objętego ochroną częściową ślimaka winniczka *Helix pomatia*. Zapisy planu nie będą wpływać niekorzystnie na ten gatunek.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa występują podlegające ochronie ścisłej płazy: grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, kumak nizinny *Bombina bombina*, traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*, ropucha szara *Bufo bufo*, ropucha zielona *B. viridis*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, żaba jeziorkowa, *Rana lessonae* żaba moczarowa, *R. arvalis*, żaba trawna *R. temporaria*, żaba wodna *R. esculenta*, żaba śmieszka *R. ridibunda*. Wpływ planu na zewidencjonowane stanowiska traszki grzebieniastej przedstawiono na początku tego rozdziału. Gatunki ww. związane są okresowo ze środowiskiem wodnym, występują na wilgotnych i bagiennych terenach leśnych, torfowiskach, podmokłych łąkach, w pobliżu płytkich zbiorników wodnych i rowów, a także jezior i rzek. Najważniejsze dla zabezpieczenia ochrony wymienionych płazów jest zachowanie różnego rodzaju zbiorników wodnych, w których zwierzęta te się rozmnażają. Plan urządzenia lasu nie projektuje wskazówek gospodarczych dla gruntów nieleśnych w tym wód stojących i płynących stanowiących miejsca rozrodu płazów.

Spośród gatunków **gadów** na 9 występujących w Polsce, 5 można spotkać na terenie nadleśnictwa Taczanów. Zalicza się tutaj: jaszczurkę zwinę *Coronella austriaca*, jaszczurkę żyworodną *Lacerta vivipara*, padalca zwyczajnego *Anquis fragilis*, zaskrońca zwyczajnego *Natrix natrix* i żmiję zygzakowatą *Vipera berus*. W stosunku do przedstawicieli gromady gadów plan nie zawiera dokładnych informacji o lokalizacji. Grupę tę ocenia się w sposób ogólny, analizując wpływ planu na środowisko życia tych zwierząt.

Wszystkie gady, podobnie jak płazy, są w Polsce objęte ochroną gatunkową na podstawie rozporządzenia ministra środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną. Analogicznie do poprzednio opisywanej grupy, najważniejsze dla zachowania populacji gadów jest zachowanie siedlisk, w których występują. Plan urządzenia lasu nie zmienia sposobów użytkowania gruntów, nie powoduje zmniejszenia powierzchni terenów leśnych, zadrzewień, muraw i polan stanowiących pierwotne siedliska krajowych gadów, zatem wytyczne planu nie oddziałują znacząco negatywnie na populacje gadów.

Na obszarze nadleśnictwa stwierdzono obecność występowania licznej populacji ptaków. Wszystkie ptaki, z wyjątkiem gatunków łownych, podlegają ochronie gatunkowej na podstawie rozporządzenia ministra środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie

gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną. Ze względu na siedliska bytowania podzielono poszczególne gatunki na trzy grupy:

Ptaki krajobrazu leśnego (warunkiem gniazdowania jest obecność jakiegoś elementu krajobrazu leśnego, bądź obecność tego krajobrazu jako całości). W lasach nadleśnictwa gniazdujące ptaki znajdują się najliczniej we fragmentach lasów o największej mozaice siedlisk i rozbudowanej strukturze.

Do grupy ptaków krajobrazu leśnego zaliczono następujące gatunki: bielik, czeczotka, dudek, dzięcioł czarny, dzięcioł zielony, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł duży, dzięcioł średni, dzięciołek, dzwonec, drozd śpiewak, gajówka (pokrzewka ogrodowa), grubodziób, jastrząb, jemioluska, jer, kania czarna, k. ruda, kapturka (pokrzewka czarnogłowa), kos, kowalik, krogulec, kruk, krętogłów, krzyżodziób świerkowiec, kwiczoł, kukułka, kobuz, lelek, lerka, makolągwa, muchołówka mała, m. białoszyja, m. szara, m. żałobna, mysikrólik, myszołów, myszołów włochaty, pełzacz leśny, piecuszek, piegża, pierwiosnek, pleszka, pokrzywnica, puszczyk, raniuszek, rudzik, sójka, sikora bogatka, sikora czarnogłowa, sikora czubatka, sikora sosnówka, sikora modra, sikora uboga, słowik szary, słowik rdzawy, siniak, strzyżyk, szpak, świergotek drzewny, świstunka leśna, trzmielojad, turkawka, uszatka (sowa uszata), wilga, zięba, zniczek.

Rozplanowanie poszczególnych działań gospodarczych na cały obszar nadleśnictwa, a więc brak tak czasowej jak i powierzchniowej koncentracji czynności gospodarczych w jednym miejscu, powoduje rozproszenie ryzyka negatywnego oddziaływania na siedliska i populacje. Zaplanowane w poszczególnych pododdziałach czynności mają stosunkowo niewielki wpływ na populacje gatunków ptaków związanych z lasem. Prace związane z wykonaniem powyższych zabiegów trwają w konkretnym wydzieleniu najwyżej kilka do kilkunastu dni. Zgodnie z zaleceniami zawartymi w POP nie wyznacza się do usunięcia drzew dziuplastych, na powierzchni pozostawiane są również krzewy i podrostry. Sprzyja to także utrzymaniu populacji ptaków związanych z lasami. Pojedyncze, najbliższe położone stanowiska ptaków gniazdujących na powierzchni wyznaczonej do zabiegu mogą zostać opuszczone. W wyniku niezamierzonego płoszenia ptaki mogą przenieść się nieco dalej do sąsiednich pododdziałów. Mimo możliwego niekorzystnego wpływu zabiegów na pojedyncze stanowiska cennych gatunków, plan urządzenia lasu nie oddziałuje długookresowo negatywnie na stan całych populacji chronionych ptaków oraz ich siedlisk.

Ptaki obszarów wodno-błotnych, bagien i łąk. Do grupy tej zaliczono następujące gatunki: batalion, bernikla białolica, kszyc, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, brodziec piskliwy, b. śniady, czajka, cyranka, cyraneczka, czapla siwa, czernica, derkacz, drożdżik, gągoł, gęś

biaoczelna, gęś gegawa, gęś zbożowa, głowienka, jarzębatka, krakwa, kokoszka wodna, krwawodziób (brodziec krwawodzioby), krzyżówka, kwokacz, łabędź niemy, łabędź krzykliwy, łączak, łożówka, łyska, mewa srebrzysta, mewa białogłowa, mewa śmieszka, płaskonos, perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, perkozek, płomykówka, podgorzałka, pokląska, potrzos, remiz, rokitniczka, rożeniec, rybołów, samotnik, sieweczka rzeczna, strumieniówka, świerszczak, świstun, tracz nurogęś, trzcinniczek, wodnik, zaganiacz, zimorodek.

Wg ewidencji gruntów omawiane siedliska zostały zaliczone do gruntów nieleśnych – nie planuje się na nich żadnych zadań gospodarczych.

Ptaki krajobrazu rolniczego i miejskiego. Do grupy tej zaliczono gatunki: bocian biały, białorzytka, brzegówka, cierniówka, czyż, dymówka, dzierlatka, gawron, gąsiorek, gil, gołąb miejski, grzywacz, jerzyk (miejski), kawka, kłaskawa, kopciuszek, kulczyk, mazurek, oknówka, ortolan, paszkot, pełzacz ogrodowy, pliszka żółta, pliszka siwa, potrzuszcz, pustułka, sierpówka, skowronek polny, sroka, srokosz, szczygieł, świergotek polny, świergotek łąkowy, trzciniak, trznadel, wróbel, wrona siwa, żoła.

Plan urządzenia lasu nie zajmuje się planowaniem zabiegów gospodarczych na gruntach nieleśnych, w tym rolach, pastwiskach i zabudowaniach.

Na terenie nadleśnictwa Taczanów stwierdzono występowanie 20 gatunków ssaków podlegających ochronie. Gatunki związane z siedliskami nieleśnymi: badylarka *Micromys minutus*, zębiełek karliczek *Crocidura suaveolens*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, gacek szary *Plecotus austriacus*, karczownik ziemnowodny *Arvicola terrestris*, nocek duży *Myotis myotis*, nocek rudy *M. daubentonii*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, nocek Natterera *Myotis nattereri*, ryjówka malutka *Sorex minutus*.

Dla populacji tych gatunków nie przewiduje się jakiegokolwiek negatywnego wpływu planu u.l. ze względu na ich środowisko życia, czyli tereny nieleśne.

Ssaki związane z siedliskami leśnymi to: jeż zachodni *Erinaceus europaeus*, kret *Talpa europaea*, nocek Brandta *Myotis brandtii*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris*, gronostaj *Mustela erminea*, łasica *Mustella nivalis*.

Program ochrony przyrody wymienia jeszcze 2 gatunki chronione – wydrę *Lutra lutra* i bobra europejskiego *Castor fiber*. Wpływ p.u.l. na te gatunki został poruszony w części dotyczącej oddziaływania na gatunki spoza obszarów OZW (na początku rozdziału) oraz

będzie opisany w dalszej części prognozy poświęconej oddziaływaniu planu na obszar Natura 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie”, w którym to obszarze został zewidencjonowany bóbr.

Nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania planu urządzenia lasu na populacje chronionych gatunków zwierząt występujących w nadleśnictwie. Wykonanie niektórych zaprojektowanych zabiegów może wpływać niekorzystnie na pojedyncze osobniki, lecz nie powinno w sposób istotny negatywnie oddziaływać na całe populacje cennych gatunków. Rozproszenie najbardziej niekorzystnych zabiegów (rębni) na terenie całego nadleśnictwa oraz planowanie pojedynczych działek zrębowych na stosunkowo niewielkich powierzchniach, zmniejsza ryzyko negatywnego wpływu planu u.l.

Program ochrony przyrody wskazuje na konieczność szkolenia pracowników terenowych (leśniczowie i podleśniczowie) oraz kadry inżynieryjno-technicznej z zakresu praktycznej znajomości chronionych gatunków flory i fauny występujących na terenie nadleśnictwa. Umiejętność rozpoznawania cennych gatunków jest kluczowa dla ich właściwej ochrony.

7.5 Oddziaływanie na wodę

Założenia Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Taczanów nie przewidują prowadzenia melioracji wodnych, które mogłyby wpłynąć na tymczasowe lub stałe odprowadzenie wody z terenów nadleśnictwa. Nie ma tu znaczącego oddziaływania negatywnego.

W planie uwzględnia się natomiast zapisy dotyczące dominujących funkcji lasów, wśród których 44,6% powierzchni leśnej nadleśnictwa stanowią lasy wodochronne (6 263,51 ha). Tego typu lasy chroniące np. źródłiska czy brzegi rzek i jezior, wpływają znacznie na poprawę naturalnych stosunków wodnych. W p.u.l. znalazł się zapis korzystnie wpływający na ochronę wód z terenu nadleśnictwa, wg którego na granicy z ciekami i zbiornikami wodnymi wskazuje się na konieczność pozostawienia nieużytkowanych rębnie 30-40m pasów ochronnych drzewostanów.

7.6 Oddziaływanie na powietrze

Biorąc pod uwagę charakter zaplanowanych prac w nadleśnictwie, nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń planu mogła mieć negatywny wpływ na stan powietrza atmosferycznego. Zachowanie zasobów leśnych jest jednym z podstawowych celów gospodarowania. Realizacja założeń planu w żadnym wypadku nie powoduje zmniejszenia leśnych zasobów ani zarazem ich możliwości związanych z pochłanianiem dwutlenku węgla.

Wręcz przeciwnie, można uznać, że zabiegi p.u.l. poprawiające stan lasów, równocześnie polepszają stan powietrza, który w dużym stopniu zależy od produkcji tlenu oraz pochłaniania dwutlenku węgla.

7.7 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Utrzymanie roślinności leśnej m.in. poprzez odnawianie powierzchni pozrębowej, będące jednym z podstawowych założeń planu urządzenia lasu, sprzyja zachowaniu naturalnej pokrywy glebowej oraz jest głównym zabezpieczeniem gleby przez erozją. Analizując wpływ założeń planu na powierzchnię ziemi można stwierdzić jego długoterminowe dodatnie oddziaływanie. Technologia prac leśnych jest obecnie bardzo rozwinięta i ma na celu jak największe zminimalizowanie negatywnego wpływu maszyn na ekosystemy leśne.

7.8 Oddziaływanie na krajobraz

Dynamika zmian krajobrazu leśnego jest nierozłącznie związana z cyklem produkcyjnym. Plan urządzenia lasu wyznacza etapy tego cyklu na kolejne 10 lat, czyli uwzględnia przewidziane w tym okresie zalesienia, odnowienia i zręby, wpływając tym samym na zmiany krajobrazu.

Ocena stopnia oddziaływania p.u.l. na krajobraz oraz jego dodatni bądź ujemny wpływ jest zależna od punktu widzenia. Ze względu na środowisko leśne realizacja p.u.l. ma pozytywne oddziaływanie, ponieważ zapewnia ciągłość funkcjonowania lasów. Jedynie z punktu widzenia mieszkańców terenów Nadleśnictwa Taczanów, zwłaszcza tych, których posiadłości sąsiadują z lasem, zmiany krajobrazu powstałe w skutek realizacji p.u.l np. zręby, traktowane są jako oddziaływanie negatywnie.

Bogactwo krajobrazu omawianego nadleśnictwa stanowią przede wszystkim obszary o dużych wartościach przyrodniczych. Obszarom takim przypisano głównie cele ochronne, często pomijając produkcyjne, co daje gwarancję małych zmian krajobrazu na tych terenach.

7.9 Oddziaływanie na klimat

Realizacja zadań zwartych w p.u.l, nie powoduje zmian klimatu. Zabiegi przeprowadzane w lasach, których celem jest zachowanie ciągłości lasów mogą wpływać

tylko na krótko i średnioterminową zmianę mikroklimatu lokalnego, jedynie w miejscach wykonywanych zrębów i ich najbliższej okolicy.

7.10 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Poprzez oddziaływanie planu urządzenia lasu na zasoby naturalne rozumie się wpływ zapisów planu na zasoby drewna w lasach. Zasadniczo gospodarka leśna ma wpływać na zwiększenie tych zasobów.

Obecnie wskaźniki określające zasoby drewna w Nadleśnictwie Taczanów kształtują się następująco:

- przeciętna zasobność – 265 m³/ha;
- przeciętny przyrost – 6,0 m³/ha;
- przeciętny wiek – 64 lat;

Zgodnie z planem, w bieżącym okresie gospodarczym przewidywany jest przyrost miąższości drzewostanów o 837 900 m³ brutto grubizny. Zaplanowano etat użytkowania przedrębego w wysokości 358 100 m³ brutto. W przypadku użytkowania rębego poziom pozyskania został optymalnie dostosowany do potrzeb hodowlanych, stanu zdrowotnego oraz potrzeb przebudowy drzewostanów – etat użytkowania rębego wynosi 482 498 m³ grubizny brutto. Łącznie etat użytkowania rębego i przedrębego stanowi 100,32% przewidywanego przyrostu w okresie obowiązywania planu. Ze względu na specyficzny układ klas wieku drzewostanów w nadleśnictwie (przewaga drzewostanów starszych), zaplanowany poziom pozyskania nieistotnie (0,32%) przekroczy poziom przyrostu miąższości w najbliższym 10-leciu. Nie wpłynie to niekorzystnie na stan zasobów naturalnych Nadleśnictwa Taczanów.

7.11 Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

W trakcie wykonywania prac urządzeniowych sporządzany jest wykaz walorów kulturowych znajdujących się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa. Wykaz ten jest zamieszczony w programie ochrony przyrody wraz z dokładną lokalizacją i krótką charakterystyką. Dodatkowo w opisie taksacyjnym znajdują się informacje na temat ewentualnego występowania walorów historycznych i kulturowych w poszczególnych wydzieleniach.

Plan urządzenia lasu nie przewiduje użytkowania bądź usuwania tych obiektów, a samo uwzględnienie ich w treści p.u.l. można uznać za wpływ dodatni dla dóbr kultury. Charakter zabiegów projektowanych w planie urządzenia lasu powoduje, że nie wywierają one wpływu na zabytki znajdujące się poza gruntami nadleśnictwa.

7.12 Prognoza oddziaływania zabiegów planu urządzenia lasu na cele ochrony rezerwatu przyrody „Majówka”.

„Aktualnym celem ochrony przyrody rezerwatu jest zachowanie i utrzymanie populacji jodły *Abies alba* i świerka *Picea abies* w rezerwacie, które tym samym stanowią główny przedmiot ochrony. Wszystkie zabiegi ochronne zaprojektowane w rezerwacie zmierzają do zachowania i zwiększenia liczebności występowania tych gatunków”.

Ponieważ dla wydzieleń rezerwatowych nie planuje się żadnych zabiegów gospodarczych mogących uszczuplić stan lokalnej populacji jodły i świerka nie stwierdza się wpływu planu na cel ochrony przyrody tego rezerwatu.

Na obszarze rezerwatu zabronione są:

- a) wycinanie drzew i pobieranie użytków drzewnych, z wyjątkiem wypadków uzasadnionych potrzebami gospodarstwa rezerwatowego, którego zakres określi specjalnie w tym celu opracowany plan gospodarczy, podlegający zatwierdzeniu przez Naczelnego Konserwatora Przyrody, do czasu sporządzenia wymienionego planu dopuszczalne jest usuwanie drzew martwych, wywrotów i złomów w sposób nie narażający na zniszczenie otoczenia, a w szczególności podrostów i nalotów oraz z pozostawieniem w ziemi karpiny,
- b) zbiór owoców i nasion drzew i krzewów, z wyjątkiem zbioru nasion na potrzeby odnowienia lasu, dokonywanego za zgodą i pod nadzorem konserwatora przyrody,
- c) zbiór ziół leczniczych oraz innych roślin lub ich części,
- d) pozyskiwanie żywicy,
- e) pozyskiwanie ściółki leśnej i pasanie zwierząt gospodarskich,
- f) niszczenie lub uszkodzenie drzew i innych roślin,
- g) niszczenie gniazd, wybieranie jaj i piskląt wszystkich gatunków ptaków,
- h) polowanie, chwywanie, płoszenie i zabijanie dziko żyjących zwierząt,
- i) niszczenie gleby, zanieczyszczanie terenu i wzniesienie ognia,
- j) zmiana stosunków wodnych,

k) umieszczanie tablic, napisów i innych znaków, z wyjątkiem tablic i znaków, związanych z ochroną terenu,

l) wznoszenie budowli oraz zakładanie lub budowa urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych,

m) przebywanie na terenie rezerwatu poza miejscami wyznaczonymi przez konserwatora przyrody.

Mając na uwadze powyższe zakazy (przede wszystkim punkt „f” i „j”, które mogą mieć związek z potencjalnie planowanymi w p.u.l. zadaniami gospodarczymi), można odpowiedzieć, że w obecnym p.u.l. nie zaistniała potrzeba przeprowadzenia melioracji wodnych mogących zmieniać stosunki wodne, jak i nie planowano żadnych zadań gospodarczych, które mogłyby oddziaływać niekorzystnie na tutejsze drzewa i inne rośliny.

7.13 Prognoza oddziaływania zabiegów planu urządzenia lasu na cele ochrony rezerwatu przyrody „Niwa”.

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, krajobrazowych i dydaktycznych starodrzewia dębowo-sosnowego i śródleśnego strumienia oraz naturalnych i spontanicznych procesów przyrodniczych przebiegających w ekosystemach leśnych.

Ponieważ dla wydzieleń znajdujących się w zasięgu rezerwatu nie planuje się w p.u.l. zadań gospodarczych, nie stwierdza się możliwości wpływu planu na główny cel ochrony rezerwatu.

W Rozporządzeniu Nr 26/08 Wojewody Wielkopolskiego z dn. 23 października 2008 r. ustanawiającym plan ochrony rezerwatu „Niwa” zidentyfikowano oraz określono sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków. Zagrożeniami wewnętrznymi są tu: ustępowanie świerka z drzewostanów, synantropizacja szaty roślinnej i gatunki obce geograficznie (czeremcha amerykańska, dąb czerwony, modrzew, daglezwia zielona), mała ilość mikrosiedlisk dla roślin zarodnikowych i penetracja ekosystemów leśnych przez zbieraczy grzybów. Największym zagrożeniem zewnętrznym jest odwodnienie terenu.

Brak wpływu planu na ww. zagrożenia wewnętrzne. Brak w p.u.l. zaleceń wykonania melioracji wodnych wpłynie pozytywnie na podstawowe, ww. zagrożenie zewnętrzne.

7.14 Prognoza oddziaływania zabiegów planu urządzenia lasu na cele ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków – Rochy”.

Według definicji zawartej w ustawie o ochronie przyrody (art. 23 ust. 1) cyt.: obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Celem powołania tego obszaru była ochrona największego skupienia dąbrów w Europie Środkowej, reprezentowanego przez acidofilne lasy liściaste (różnego typu) z pomnikowymi okazami dębów i buków, często o wieku powyżej 200 lat, o wysokich wartościach hodowlanych.

W p.u.l. wielokrotnie zaleca się ochronę takich starych drzew będących często jednocześnie siedliskiem cennych chronionych gatunków owadów, grzybów. W celu ochrony takich drzew, ich grup, alei lub większych skupisk oznacza się je jako pomniki przyrody. Wpływ planu jest więc dla ww. celu pozytywny.

Zakazy i dopuszczenia na terenie obszarów chronionego krajobrazu precyzuje Art. 24. 1. ustawy o ochronie przyrody z 2004 r.

Tabela 14. Analiza zgodności zapisów planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Taczanów z zakazami obowiązującymi na terenie OChK „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków-Rochy”

Zakazy i nakazy obowiązujące na terenie ochk	Uwagi, wnioski odnośnie wpływu planu urządzenia lasu w stosunku do poszczególnych zakazów i nakazów
Zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką.	W planie urządzenia lasu nie projektuje się takich czynności.
Lokalizowanie zakładów wodochłonnnych i uciążliwych dla środowiska. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska.	Plan urządzenia lasu nie projektuje lokalizacji tego rodzaju inwestycji.
Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka.	W p.u.l. nie zaplanowano melioracji wodnych i innych tego typu zadań.
Realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska.	Plan urządzenia lasu nie projektuje tego rodzaju przedsięwzięć.
Lokalizowania obiektów budowlanych w pasie	Plan urządzenia lasu nie projektuje lokalizacji tego

Zakazy i nakazy obowiązujące na terenie ochk	Uwagi, wnioski odnośnie wpływu planu urządzenia lasu w stosunku do poszczególnych zakazów i nakazów
szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.	typu obiektów budowlanych.

7.15 Prognoza oddziaływania zabiegów planu urządzenia lasu na cele ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Ciemnej”.

Celem jego powstania jest ochrona obszaru zbliżonego do naturalnego oraz zapewnienia społeczeństwu warunków niezbędnych dla regeneracji sił w środowisku reprezentującym korzystne właściwości dla rozwoju turystyki i wypoczynku.

Zapisy p.u.l. nie stoją w sprzeczności z realizacją tego celu.

Zakazy i dopuszczenia na terenie obszarów chronionego krajobrazu precyzuje Art. 24. 1. ustawy o ochronie przyrody z 2004 r. Uwagi i wnioski odnośnie wpływu planu urządzenia lasu w stosunku do poszczególnych zakazów i nakazów są analogiczne jak te zawarte w tabeli 14 dotyczącej opisywanego poprzednio OChK. Aktualne zalecenia p.u.l. powstały w oparciu o zgodne z powyższym celem zasady zachowania w stopniu maksymalnym naturalności stanu środowiska z równoczesnym udostępnianiem lasu dla społeczeństwa na określonych zasadach. Wpływ p.u.l. jest tu więc pozytywny.

7.16 Prognoza oddziaływania zabiegów planu urządzenia lasu na cele ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Prosnny”.

Obszar powstał w celu ochrony szczególnie wartościowych krajobrazowo terenów z powtarzającym się regularnie, występowaniem na przemian brzegów wklęsłego i wypukłego w rzece Prośnie oraz z przyległymi do rzeki łęgami zboczowymi i zaroślami wikliny.

Zapisy p.u.l. nie stoją w sprzeczności z realizacją ww. zamierzenia oraz potrzeby zachowania wartości krajobrazowych terenów dających możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Zakazy i dopuszczenia na terenie obszarów chronionego krajobrazu precyzuje Art. 24. 1. ustawy o ochronie przyrody z 2004 r. Uwagi i wnioski odnośnie wpływu planu urządzenia lasu w stosunku do poszczególnych zakazów i nakazów są analogiczne jak te zawarte w tabeli 14 dotyczącej OChK „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków-Rochy”.

7.17 Prognoza oddziaływania zabiegów planu urządzenia lasu na cele ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska”.

Obszar chroni wartościowe krajobrazowo tereny o różnych ekosystemach pełniące rolę korytarzy ekologicznych.

Zapisy p.u.l. nie wpływają niekorzystnie na przedmioty i cel ochrony obszaru dające możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Zakazy i dopuszczenia na terenie obszarów chronionego krajobrazu precyzuje Art. 24. 1. ustawy o ochronie przyrody z 2004 r. Uwagi i wnioski odnośnie wpływu planu urządzenia lasu w stosunku do poszczególnych zakazów i nakazów są analogiczne jak te zawarte w tabeli 14 dotyczącej OChK „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków-Rochy”.

7.18 Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na specjalne obszary ochrony siedlisk

Plan urządzenia lasu może mieć decydujący wpływ na ochronę i zachowanie we właściwym stanie siedlisk przyrodniczych. Szczególnie istotne są zapisy planu dotyczące składu gatunkowego odnowień lasu. Przyjęty zestaw gatunków ma długookresowy wpływ na stan siedliska. Przy właściwym doborze gatunków wpływ ten będzie korzystny – za pomocą rębni złożonych można przebudować siedliska z niewłaściwą strukturą gatunkową. Z drugiej strony niewłaściwe gatunki drzew przyjęte w planie urządzenia lasu mogą prowadzić do degeneracji siedlisk (np. duży udział sosny na siedliskach grądów).

Zapisy odnośnie składów gatunkowych drzewostanów dla poszczególnych typów siedliskowych lasu zawarte są w opisie ogólnym lasów nadleśnictwa (elaboracie). Zwracając uwagę na lokalne uwarunkowania, dla siedlisk przyrodniczych programu Natura 2000, zaprojektowano w POP specjalne składy gatunkowe (tab. 15) w oparciu o docelowe składy siedlisk ustalone w pracach J. M. Matuszkiewicza z lat 1996 i 2007 oraz opracowanie glebowo-siedliskowe.

Tabela 15. Analiza składów gatunkowych.

Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu	Typ lasu	Gospodarczy typ drzewostanu	Docelowy skład gat. drzewostanu - % budowa pionowa (POP wg Matuszkiewicz)	Ocena
9110-1	LMśw	Bk	Db-So So-Db	Ip. Bk 100 Iip Bk, Dbb, Lp, Św 100	GTD niezgodny z naturalną strukturą gatunkową siedliska. Brak negatywnego wpływu na siedlisko w przypadku stosowania składów z POP – u.
	Lśw	Bk	Js-Db Db	Ip. Bk 100 Iip Bk, Dbb, Lp, Św 100	GTD niezgodny z naturalną strukturą gatunkową siedliska. Brak negatywnego wpływu na siedlisko w przypadku stosowania składów z POP – u.
9170	LMśw	Gb-Db	Db-So So-Db	Ip Dbs 10–70; Dbb 0–50, Lp 20–30; Kl, Jw i in 10–30 Iip Gb 30–70, Lp 10–60 Kl i inne 10–20	GTD niezgodny z naturalną strukturą gatunkową siedliska. Brak negatywnego wpływu na siedlisko w przypadku stosowania składów z POP – u.
	LMw	Gb-Db	Ol-Db Św-Brz-Db Db-Ol-Św Św-Db-So	Ip Dbs 10–70; Dbb 0–50, Gb 20–30; Lp, Jw i in 10–30 Iip Gb 30–70, Lp 10–60; Kl i inne 10–20	GTD niezgodny z naturalną strukturą gatunkową siedliska. Brak negatywnego wpływu na siedlisko w przypadku stosowania składów z POP – u.
	Lśw	Gb-Db	Js-Db Db	Ip Dbs 10–70; Dbb 0–10; Lp 20–60; Kl, Jw, Gb i in 10–30 Iip Gb 60–80, Lp, Kl i inne 20–40	GTD częściowo zgodny z naturalną strukturą gatunkową siedliska. Brak negatywnego wpływu na siedlisko w przypadku stosowania składów z POP – u.
	Lw	Gb-Db	Js-Db Db	Ip Dbs 40–70; Dbb 0–10; Gb 20–30; Lp, Jw. i in 10–30 Iip Gb 60–80; Lp, Kl i inne 20–40	GTD częściowo zgodny z naturalną strukturą gatunkową siedliska. Brak negatywnego wpływu na siedlisko w przypadku stosowania składów z POP – u.
9190-2	LMśw	Db	Db-So So-Db	Ip Dbs 30–60; Dbb 20–40; So 0–10; Brzb 0–10; Os i in 0–5	GTD częściowo niezgodny z naturalną strukturą gatunkową siedliska. Brak negatywnego wpływu na siedlisko w przypadku stosowania składów z POP – u.
	LMw	Db	Ol-Db Św-Brz-Db Db-Ol-Św Św-Db-So	Ip. Dbs 60-80, Dbb 0-20, So 0-10, Brzb, Brz.o 0-10, Św, Os i in 0-5	GTD częściowo zgodny lub niezgodny z naturalną strukturą gatunkową siedliska. Brak negatywnego wpływu na siedlisko w przypadku stosowania składów z POP – u.
	Lśw	Db	Js-Db Db	Ip. Dbs 80-100 Bk, Os i in 0-20 Brzb So Gb 0-10	Zgodność GTD z naturalną strukturą gatunkową siedliska.
	Lw	Db	Js-Db Db	Ip. Dbb Dbs 80-100 Bk, Os i in 0-20 Brzb, So, Gb 0-10	Zgodność GTD z naturalną strukturą gatunkową siedliska
91D0-1	LMb	Brz-Ol	Ol-So-Brz	Ip. Ol 70-80, Brzo 20-30 So, Św 0-5	GTD częściowo niezgodny (zbyt duży udział sosny i brzozy, a za mały olszy) z naturalną strukturą gatunkową siedliska. Brak negatywnego wpływu na siedlisko w przypadku stosowania składów z POP – u.
91E0b	OIJ (Līb), OI	Js-OI, Js-OI	OI OI-Js	Ip. OI 50-70; Js 20-40; Wz i in. 0-10	Zgodność GTD oraz składów z POP – u z naturalną strukturą gatunkową siedliska.

Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu	Typ lasu	Gospodarczy typ drzewostanu	Docelowy skład gat. drzewostanu - % budowa pionowa (POP wg Matuszkiewicz)	Ocena
91F0	Lw(Llw)	Wz-Js	Js-Db Ol-Js-Db	Ip Js 20–60, Wz 20–60, Dbs 0–20, Bst, Wzs, Ol, Lp, Kl, Tp i inne 10 IIP Wzs 50, Gb 30, Tp, KlP, Lp i inne 20 IIIp Czm, Gb, Lp, Kl, KlP, Jb	Zgodność lub częściowa niezgodność GTD oraz składów z POP – u z naturalną strukturą gatunkową siedliska.

Gospodarcze typy drzewostanów ustalone na KTG nie w pełni odpowiadają kompozycji gatunkowej siedlisk programu Natura 2000. Największa niezgodność występuje w przypadku siedliska 9110-1 identyfikowanego w nadleśnictwie przez zbiorowiska kwaśnych buczyn, gdzie dla typu siedliskowego lasu LMśw i Lśw przyjęto GTD z udziałem Db, So i Js. GTD przyjęty dla lasów mieszanych świeżych jest także niekorzystny dla stanu siedlisk 9190-2 i 9170a. Podobnie niekorzystny jest też dla LMw odpowiadającego siedlisku 9170a oraz LMb odpowiadającego siedlisku 91D0-1.

Zastosowanie podczas odnowienia lasu na cennych siedliskach przyrodniczych gospodarczych typów drzewostanu zawartych w elaboracie, może prowadzić do degeneracji zbiorowisk będących ich identyfikatorem. Jednak zawarte w niniejszej prognozie propozycje (wg POP) stosowania w takich miejscach specjalnego doboru gatunków dobrze zabezpieczą istniejące w nadleśnictwie siedliska przyrodnicze.

W okresie występowania choroby jesionu dopuszcza się stosowanie przy odnowieniach na OlJ, Lł i Lw zamiast Js, innych gatunków, jak Wz, Db, Lp, Ol, Św i in.

Oceny dokonano z pełną świadomością przyjętych metod przeprowadzonych inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych i uproszczeń, które zostały w nich zastosowane. Powodowało to nie wyróżnianie nawet kilkuhektarowych siedlisk a także mikrosiedlisk. Dlatego w przypadku występowania ww. zasadne jest stosowanie składu gatunkowego nowo zakładanych upraw zgodnych z występującymi rzeczywistymi siedliskami.

W gospodarczych typach drzewostanu nie zaplanowano wprowadzania gatunków obcych geograficznie.

7.18.1 PLH300002 „Dąbrowy Krotoszyńskie”

Z punktu widzenia ochrony siedlisk przyrodniczych ważna jest struktura wiekowa drzewostanów analizowanego obszaru. Najlepiej wykształcone fragmenty zbiorowisk

identyfikujących siedliska przyrodnicze z reguły związane są ze starszymi klasami wieku. Tam można się spodziewać odpowiednich ilości martwego drewna, takie drzewostany stanowią siedliska gatunków roślin i zwierząt z dyrektywy siedliskowej. W tabeli 16 zamieszczono zestawienie powierzchni drzewostanów poszczególnych klas wieku na początku analizowanego w prognozie okresu (01. 01. 2011 r.) oraz na końcu okresu obowiązywania planu, jako wynik wykonania zawartych w nim wskazówek gospodarczych. Powierzchnia drzewostanów starszych (od V klasy wzwyż) na początku okresu wynosi 965,20 ha. Na koniec okresu wzrasta do 1 014,81 ha. Wzrost powierzchni drzewostanów dojrzałych wynika z „przejścia” części drzewostanów starszych klas wieku i w KDO do KO.

Plan urządzenia lasu nie oddziałuje negatywnie na strukturę wiekową drzewostanów obszaru „Dąbrowy Krotoszyńskie” znajdującego się w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Taczanów.

Tabela 16. Powierzchnia d-stanów w klasach wieku na początku i na końcu analizowanego okresu p.u.l (grunty Nadleśnictwa Taczanów w granicach obszaru PLH300002 „Dąbrowy Krotoszyńskie”)

	Haliz., Zręby, Płaz.	I 1-20	II 21-40	III 41-60	IV 61-80	V 81-100	VI 101-120	VII i starsze	KO	KDO	Razem
Początek okresu	28,59	189,00	227,93	293,64	250,07	284,28	161,89	471,62	34,45	12,96	1954,43
Koniec okresu	0,00	285,69	276,53	165,50	211,90	248,11	137,04	431,89	197,77	0,00	1954,43

Aktualny SDF omawianego obszaru wskazuje na istnienie 11 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I DS z oceną ogólną A, B lub C:

- 6120 – ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*);
- 6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6430 – ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
- 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
- 9110 – kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)
- 9170 – grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*);
- 9190 – pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*);

- 91D0 - bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo sosnowe bagienne lasy borealne);
- 91E0 – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe);
- 91F0 – łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Na terenach zarządzanych przez Nadleśnictwo Taczanów, położonych w obszarze stwierdzono obecność 7 wymienionych wyżej siedlisk przyrodniczych. Poniżej przedstawia się analizę wpływu zapisów planu na te siedliska.

6120 – ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)

Podczas inwentaryzacji siedlisk Natura 2000 nie stwierdzono tego siedliska na gruntach nadleśnictwa w zasięgu analizowanego obszaru. Brak wpływu planu na to siedlisko.

6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

Podczas inwentaryzacji siedlisk Natura 2000 nie stwierdzono tego siedliska na gruntach nadleśnictwa w zasięgu analizowanego obszaru. Brak wpływu planu na to siedlisko.

6430 – ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

Podczas inwentaryzacji siedlisk Natura 2000 nie stwierdzono tego siedliska na gruntach nadleśnictwa w zasięgu analizowanego obszaru. Brak wpływu planu na to siedlisko.

6510 - nízowe i górske świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Siedlisko to w analizowanym obszarze zewidencjonowano na łącznej powierzchni 3,89 ha w 3 wydzieleniach (w tym 2 siedliska punktowe) będących powierzchniami nieleśnymi (pastwisko i łąki). W p.u.l. nie zaplanowano zalesień, które potencjalnie mogłyby wpłynąć negatywnie na to siedlisko, jak i nie planuje się innych zadań gospodarczych mogących oddziaływać na to siedlisko w sposób niekorzystny.

7230 – górske i nízinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Podczas inwentaryzacji siedlisk Natura 2000 nie stwierdzono tego siedliska na gruntach nadleśnictwa w zasięgu analizowanego obszaru. Brak wpływu planu na to siedlisko.

9110 – kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)

Siedlisko to w analizowanym obszarze zewidencjonowano na łącznej powierzchni 7,84 ha w 4 wydzieleniach. Dla wydzielenia 245i obr. Taczanów w p.u.l. zaplanowano

odnowienie po rębni złożonej oraz czyszczenia wczesne. Zabiegi te nie wpłyną długoterminowo negatywnie na analizowane siedlisko. Dla drugiego wydzielenia – 239b tego samego obrębu zaplanowano wykonanie złożonej rębni IIIb, która bazuje na odnowieniu naturalnym gatunkami ciężkonasiennymi – w tym przypadku miejscowym bukiem. Wpływ zabiegów technicznych wspierających to odnowienie również nie będzie długookresowo negatywny.

Zmiany struktury wiekowej drzewostanów siedliska 9110 w analizowanym okresie obowiązywania planu przedstawia tabela 17. Jak widać powierzchnia starszych drzewostanów (od V klasy wieku wzwyż) na koniec okresu gospodarczego nie zmieniła się.

Tabela 17. Powierzchnia d-stanów w klasach wieku na początku i na końcu analizowanego okresu p.u.l. – siedlisko 9110 (grunty Nadleśnictwa Taczanów w granicach obszaru „Dąbrowy Krotoszyńskie”)

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych klasach wieku [ha]									
	I 1-20	II 21-40	III 41-60	IV 61-80	V 81-100	VI 101-120	VII i starsze	KO	KDO	Razem
Początek okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	3,36	0,00	1,94	0,00	2,54	7,84
Koniec okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	1,27	2,09	1,94	2,54	0,00	7,84

9170 – grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Siedlisko to (w odmianie typowej – 9170-a) w analizowanym obszarze naturalnym stwierdzono w 13 wydzieleniach obr. Taczanów na łącznej powierzchni 44,16 ha. Wszystkie powierzchnie otrzymały ocenę stanu siedliska - B.

Dla trzech wydzieleni w p.u.l. zaplanowano wykonanie trzebieży późnych, które nie wpłyną na analizowane siedlisko długookresowo niekorzystnie. Zaplanowane rębnie złożone dla wydzieleni: 235b-Rb. IIIaU, d-Rb. IIIa, 233d-Rb. IVd i 244a-Rb. IIIb, nie wpłyną długookresowo niekorzystnie na analizowane siedlisko, przeciwnie w dłuższym okresie czasu sprzyjać będą zróżnicowanej strukturze wiekowej siedliska z zachowaniem charakterystycznych dla grądów gatunków lasotwórczych.

Średniookresowo niekorzystny wpływ na siedlisko może zaistnieć w przypadku wykonania zaplanowanej dla wydzielenia 232h rębni zupełnej na planowanej powierzchni – 1,55 ha. W lokalizacji tej określono wcześniej siedliskowy typ lasu – Lśw. Wykonanie na takiej powierzchni zrębu zupełnego może przyczynić się do silnego zachwaszczenia powierzchni, zaniku cennych zbiorowisk typowych dla siedliska z długim okresem ponownego przywracania tych zbiorowisk do stanu pierwotnego. Zaleca się więc zmianę typu rębni na złożoną wraz z odnowieniem powierzchni gatunkami typowymi dla siedliska 9170.

Zmiany struktury wiekowej drzewostanów siedliska 9170 w analizowanym okresie obowiązywania planu przedstawia tabela 18. Jak widać powierzchnia starszych drzewostanów

(od V klasy wieku wzwyż) na koniec okresu gospodarczego wzrosła o 13,85 ha. Związane jest to przede wszystkim z przejściem drzewostanów młodszych klas wieku o klasę wiekową wyżej.

Tabela 18. Powierzchnia d-stanów w klasach wieku na początku i na końcu analizowanego okresu p.u.l. – siedlisko 9170 (grunty Nadleśnictwa Taczanów w granicach obszaru „Dąbrowy Krotoszyńskie”)

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych klasach wieku [ha]										
	zrąb	I 1-20	II 21-40	III 41-60	IV 61-80	V 81-100	VI 101-120	VII i starsze	KO	KDO	Razem
Początek okresu	1,37	0,00	0,00	0,00	18,91	12,38	0,00	2,80	3,51	5,19	44,16
Koniec okresu	0,00	6,43	0,00	0,00	0,00	17,36	12,38	2,80	5,19	0,00	44,16

9190 – pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*)

Siedlisko to (w odmianie 9190-2) w obszarze naturowym „Dąbrowy Krotoszyńskie” zasięgu administracyjnego nadleśnictwa (obr. Taczanów) stwierdzono na powierzchni łącznej 899,86 ha.

Dla 134 wydzieleń z tym siedliskiem zaplanowano w p.u.l. zabiegi pielęgnacyjne (głównie TP i CP), które nie wpłyną długookresowo negatywnie na stan kwaśnych dąbrów. Zaplanowane rębnie złożone IVd dla wydzieleń: 204a, b, 224d, 226c, 228b, 233f oraz rębnia IIIb dla oddz. 229k również nie wpłyną długookresowo niekorzystnie na analizowane siedlisko. Dostosowane do preferowanej, złożonej struktury wiekowej i gatunkowej cięcia rozłożone w długim okresie czasu sprzyjać będą zachowaniu siedliska w stanie naturalnym.

Możliwe niekorzystne oddziaływanie średnioterminowe może zaistnieć w przypadku usunięcia drzewostanów zaplanowaną dla nich rębnią zupełną – Ib (oddz. 223r, 227a, 233b i 206b). Dla uniknięcia negatywnych skutków zrębu zupełnego zaleca się zmianę formy użytkowania rębego na rębnią złożoną. Podczas odnowienia wprowadzać należy gatunki typowe dla siedliska 9190-2 wg POP. Cięcia rębnią zupełną dopuszcza się do zastosowania na niewielkich odosobnionych, ok. 0,5 ha powierzchniach w wydzieleniu 206a, co nie wpłynie długookresowo negatywnie na siedlisko. Dodatkowo, dla zmniejszenia niekorzystnego wpływu rębni, zaleca się pozostawienie kęp drzewostanu dojrzałego z gatunkami typowymi dla analizowanego siedliska.

W drzewostanach przedrębnych, w których w składzie głównego piętra na żywnych siedliskach dominuje gatunek drzewa nie związany typowo z siedliskiem i w przypadku obecności właściwych dla siedliska gatunków podrostowych zaleca się stosowanie trzebieży przekształceniowych.

Zmiany struktury wiekowej drzewostanów siedliska 9190 w analizowanym okresie obowiązywania planu przedstawia tabela 19. Jak widać powierzchnia starszych drzewostanów (od V klasy wieku wzwyż) na koniec okresu gospodarczego zmniejszyła się nieznacznie (ok. 5 ha).

Tabela 19. Powierzchnia d-stanów w klasach wieku na początku i na końcu analizowanego okresu p.u.l. – siedlisko 9190 (grunty Nadleśnictwa Taczanów w granicach obszaru „Dąbrowy Krotoszyńskie”)

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych klasach wieku [ha]								
	zrąb	I 1-20	II 21-40	III 41-60	IV 61-80	V 81-100	VI 101-120	VII i starsze	Razem
Początek okresu	3,43	84,17	80,90	71,14	12,93	46,75	141,33	459,21	899,86
Koniec okresu	0,00	53,18	133,26	6,22	64,92	28,46	101,69	512,13	899,86

91D0 – bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo sosnowe bagienne lasy borealne)

Siedlisko 91D0 zewidencjonowano w zasięgu analizowanego obszaru na powierzchni 2,60 ha w jednym wydzieleniu 248d obr. Taczanów. Istnieje jednak wątpliwość poprawnego zaewidencjonowania siedliska lub błąd na etapie wprowadzania danych, gdyż wydzieleniem tym jest 130-letni drzewostan dębowy rosnący na siedliskowym typie lasu – Lśw, wykształconym na glebie płowej właściwej.

Niezależnie od faktycznej formy siedliska w tej lokalizacji, zaplanowana tu trzebież późna nie wprowadza istotnie niekorzystnych zmian w drzewostanie.

Zmiany struktury wiekowej drzewostanów siedliska 91D0 w analizowanym okresie obowiązywania planu przedstawia tabela 20. Jak widać powierzchnia starszych drzewostanów (od V klasy wieku wzwyż) na koniec okresu gospodarczego nie zmieniła się.

Tabela 20. Powierzchnia d-stanów w klasach wieku na początku i na końcu analizowanego okresu p.u.l. – siedlisko 91D0 (grunty Nadleśnictwa Taczanów w granicach obszaru „Dąbrowy Krotoszyńskie”)

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych klasach wieku [ha]							Razem
	I 1-20	II 21-40	III 41-60	IV 61-80	V 81-100	VI 101-120	VII i starsze	
Początek okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,60	2,60
Koniec okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,60	2,60

91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)

Siedlisko to zewidencjonowano na powierzchni 3,1 ha, którą stanowią 2 wydzielania (232j, n). Dla wydzielen tych w p.u.l. nie zaplanowano żadnych zadań gospodarczych, tym samym brak wpływu planu na siedlisko.

Zmiany struktury wiekowej drzewostanów siedliska 91E0 w analizowanym okresie obowiązywania planu przedstawia tabela 21. Jak widać powierzchnia starszych drzewostanów (od V klasy wieku wzwyż) na koniec okresu gospodarczego nie zmieniła się.

Tabela 21. Powierzchnia d-stanów w klasach wieku na początku i na końcu analizowanego okresu p.u.l. – siedlisko 91E0 (grunty Nadleśnictwa Taczanów w granicach obszaru „Dąbrowy Krotoszyńskie”)

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych klasach wieku [ha]							Razem
	I 1-20	II 21-40	III 41-60	IV 61-80	V 81-100	VI 101-120	VII i starsze	
Początek okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	3,10	0,00	0,00	3,10
Koniec okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	3,10	0,00	0,00	3,10

91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Siedlisko to stwierdzono w 1 wydzieleniu (233g obr. Taczanów) na powierzchni 4,96 ha. Niewielki i krótkookresowy niekorzystny wpływ na łęgi wywierać będzie realizacja zaplanowanej dla wydzielenia 233g rębni złożonej – IVd. Ten typ rębni sprzyja kształtowaniu złożonej struktury gatunkowej i wiekowej siedliska.

Zmiany struktury wiekowej drzewostanów siedliska 91F0 w analizowanym okresie obowiązywania planu przedstawia tabela 22. Jak widać powierzchnia starszych drzewostanów (od V klasy wieku wzwyż) na koniec okresu gospodarczego nie zmieniła się.

Tabela 22. Powierzchnia d-stanów w klasach wieku na początku i na końcu analizowanego okresu p.u.l. – siedlisko 91F0 (grunty Nadleśnictwa Taczanów w granicach obszaru „Dąbrowy Krotoszyńskie”)

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych klasach wieku [ha]							Razem
	I 1-20	II 21-40	III 41-60	IV 61-80	V 81-100	VI 101-120	VII i starsze	
Początek okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	4,96	0,00	0,00	4,96
Koniec okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,96	0,00	4,96

Tabela 23. Zestawienie powierzchniowe siedlisk przyrodniczych i zaplanowanych zabiegów na gruntach Nadleśnictwa Taczanów w obszarze PLH300002 „Dąbrowy Krotoszyńskie”

Kod siedliska	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach nadleśnictwa (ha)	Zaplanowane zabiegi	Powierzchnia zabiegu (ha)	Uwagi, wnioski do prognozy
Siedliska będące przedmiotem ochrony w OZW				
6120	nie stwierdzono	-	-	-
6410	nie stwierdzono	-	-	-
6430	nie stwierdzono	-	-	-
6510	3,89	brak zabiegów	-	Brak wpływu.
7230	nie stwierdzono	-	-	-
9110	7,84	Cięcia pielęgnacyjne	2,54	Możliwy krótkookresowy negatywny wpływ zaplanowanych cięć pielęgnacyjnych

Kod siedliska	Powierzchnia siedliska w obszarze na gruntach nadleśnictwa (ha)	Zaplanowane zabiegi	Powierzchnia zabiegu (ha)	Uwagi, wnioski do prognozy
		Rębnie złożone	1,94	Wpływ rębni złożonej na analizowane siedlisko nie będzie długookresowo negatywny.
		Odnowienia	2,76	Możliwy krótkookresowo negatywny wpływ zabiegów związanych z odnowieniami. W długim okresie czasu i z zastosowaniem składów odnowieniowych przewidzianych w POP (wg Matuszkiewicza) wpływ będzie długookresowo pozytywny.
9170	44,16	Cięcia pielęgnacyjne	21,87	Możliwy krótkookresowy negatywny wpływ zaplanowanych cięć pielęgnacyjnych
		Rębnie zupełne	1,55	Możliwy średniookresowy negatywny wpływ rębni.
		Rębnie złożone	16,03	Wpływ rębni złożonej na analizowane siedlisko nie będzie długookresowo negatywny.
		Odnowienia	15,40	Możliwy krótkookresowo negatywny wpływ zabiegów związanych z odnowieniami. W długim okresie czasu i z zastosowaniem składów odnowieniowych przewidzianych w POP (wg Matuszkiewicza) wpływ będzie długookresowo pozytywny.
9190	899,86	Cięcia pielęgnacyjne	544,85	Możliwy krótkookresowy negatywny wpływ zaplanowanych zabiegów.
		Rębnie zupełne	17,94	Średniookresowy negatywny wpływ zaplanowanych rębni zupełnych w wydz.: 223r, 227a, 233b i 206b. Dopuszczalna Rb. Ib dla wydzielenia 206a (niewielka powierzchnia cięć zup.).
		Rębnie złożone	92,20	Możliwy krótkookresowy negatywny wpływ zaplanowanych rębni IVd i IIIb.
		Odnowienia	41,00	Możliwy krótkookresowo negatywny wpływ zabiegów związanych z odnowieniami. W długim okresie czasu i z zastosowaniem składów odnowieniowych przewidzianych w POP (wg Matuszkiewicza) wpływ będzie długookresowo pozytywny.
91E0	3,10	brak zabiegów	-	Brak wpływu.
91D0	2,60	Cięcia pielęgnacyjne	2,60	Błędnie określono siedlisko lub błąd podczas wprowadzania danych. Brak wpływu p.u.l.
91F0	4,96	Rębnie złożone	4,96	Niewielki, krótkookresowy niekorzystny wpływ rębni IVd na siedlisko. W długim okresie czasu wpływ ten stanie się korzystny.
		Odnowienia	1,49	Wpływ zabiegów długookresowo pozytywny przy zastosowaniu składów gatunkowych przewidzianych w POP (wg Matuszkiewicza)

Poniżej (tab. 24) zestawiono wpływ poszczególnych zabiegów na przedmioty ochrony analizowanego obszaru Natura 2000.

Tabela 24. Prognoza wpływu planu urządzenia lasu na cele i przedmioty ochrony, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 PLH300002 „Dąbrowy Krotoszyńskie”.

Kod i nazwa siedliska i gatunku oraz symbol znaczenia dla obszaru	Kryteria zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych zabiegów gospodarczych i ich przewidywany wpływ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Uwagi o siedliskach, gatunkach i ich stanie ochrony.
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
Siedliska przyrodnicze będące przedmiotami ochrony							
6120 ciepłolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>) B	1	brak	brak	brak	brak	brak	Brak stwierdzonych stanowisk siedliska na gruntach nadleśnictwa. Plan urządzenia lasu nie będzie oddziaływał negatywnie na siedlisko.
	2	brak	brak	brak	brak	brak	
	3	brak	brak	brak	brak	brak	
6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) B	1	brak	brak	brak	brak	brak	Brak stwierdzonych stanowisk siedliska na gruntach nadleśnictwa. Plan urządzenia lasu nie będzie oddziaływał negatywnie na siedlisko..
	2	brak	brak	brak	brak	brak	
	3	brak	brak	brak	brak	brak	
6430 ziólorośla górskie (<i>Adenostylyon alliariae</i>) i ziólorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) B	1	brak	brak	brak	brak	brak	Brak stwierdzonych stanowisk siedliska na gruntach nadleśnictwa. Plan urządzenia lasu nie będzie oddziaływał negatywnie na siedlisko.
	2	brak	brak	brak	brak	brak	
	3	brak	brak	brak	brak	brak	
6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) B	1	brak	brak	brak	brak	brak	Łąki świeże występują na terenach nieleśnych dla których p.u.l. nie projektuje wskazań gospodarczych. Brak negatywnego oddziaływania planu.
	2	brak	brak	brak	brak	brak	
	3	brak	brak	brak	brak	brak	
7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk C	1	brak	brak	brak	brak	brak	Brak stwierdzonych stanowisk siedliska na gruntach nadleśnictwa. Plan urządzenia lasu nie będzie oddziaływał negatywnie na siedlisko.
	2	brak	brak	brak	brak	brak	
	3	brak	brak	brak	brak	brak	
9110 kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>) B	1	brak	0	0	0	brak	Wpływ planowanych zabiegów piel. i rębni złożonej nie będzie długoterminowo negatywny.
	2	brak	-1	-1	-1	brak	
	3	brak	-1	-1	-1	brak	
9170 – grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>) B	1	brak	0	0	0	-2	Możliwy średniookresowy niekorzystny wpływ rębni zupełnych.
	2	brak	-1	-1	-1	-2	
	3	brak	-1	-1	-1	-1	
9190 – pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (<i>Betulo-Quercetum</i>) A	1	brak	0	0	0	-2	Możliwy średniookresowy niekorzystny wpływ rębni zupełnych.
	2	brak	-1	-1	-1	-2	
	3	brak	-1	-1	-1	-1	
91D0 - bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo sosnowe bagienne lasy borealne)	1	brak	brak	0	brak	brak	Błędnie określono siedlisko lub błąd podczas wprowadzania danych. Brak wpływu p.u.l.
	2	brak	brak	0	brak	brak	
	3	brak	brak	0	brak	brak	

Kod i nazwa siedliska i gatunku oraz symbol znaczenia dla obszaru	Kryteria zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych zabiegów gospodarczych i ich przewidywany wpływ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Uwagi o siedliskach, gatunkach i ich stanie ochrony.
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
C							
91E0 - łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinosoincanae</i> , olsy źródłiskowe) B	1	brak	brak	brak	brak	brak	-
	2	brak	brak	brak	brak	brak	
	3	brak	brak	brak	brak	brak	
91F0 – łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>) B	1	brak	0	brak	0	brak	Możliwy krótkookresowo negatywny wpływ rębni IVd. Pozytywny długookresowo wpływ odnowień, przy stosowaniu składów z POP
	2	brak	+3	brak	-1	brak	
	3	brak	+3	brak	-1	brak	
Gatunki będące przedmiotami ochrony							
1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> C	1	brak	brak	brak	brak	brak	Brak stwierdzonych stanowisk kumaka na gruntach nadleśnictwa położonych w ostoi. Brak negatywnego oddziaływania planu na siedliska i populację kumaka w obszarze.
	2	brak	brak	brak	brak	brak	
	3	brak	brak	brak	brak	brak	

Legenda:

Symbole oceny planowanych czynności gospodarczych na stan przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie; 1 – oddziaływanie krótkoterminowe, 2 – oddziaływanie średnioterminowe, 3 – oddziaływanie długoterminowe.

Kryteria wpływu: Kryterium 1: naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się. Zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-); Kryterium 2: struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal. Poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-); Kryterium 3: stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny. Poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-).

Podczas inwentaryzacji ALP w zasięgu obszaru stwierdzono obecność, niestanowiącego przedmiotu ochrony obszaru - bobra europejskiego *Castor fiber* (kod 1337). Zewidencjonowano go w stawie w wydzieleniu 290h obr. Taczanów. Dla powierzchni takich w p.u.l. nie planuje się zabiegów gospodarczych. Brak wpływu planu na gatunek i siedlisko bytowania.

7.18.2 PLH300048 „Glinianki w Lenartowicach”

Ze względu na to iż jest to obszar w całości leżący poza zasięgiem administracyjnym Nadleśnictwa Taczanów, nie zaistnieje możliwość jakiegokolwiek wpływu planu na przedmioty ochrony tego obszaru.

Liczna populacja jedyne w obszarze przedmiotowego gatunku (z oceną tutaj B) – kumak nizinny *Bombina bombina* zasiedla nieleśne środowisko wodne, nie ujmowane nigdy w p.u.l. do objęcia zabiegami.

7.19 Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na obszary specjalnej ochrony ptaków

7.19.1 PLB300007 „Dąbrowy Krotoszyńskie”

Obszar OSO „Dąbrowy Krotoszyńskie” pokrywa się powierzchnią z opisywanym wcześniej specjalnym obszarem ochrony siedlisk o tej samej nazwie.

SDF obszaru wymienia 1 gatunek ptaka z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, który stanowi przedmiot ochrony w obszarze (gatunki z oceną ogólną A, B lub C) i jest nim dzięcioł średni *Dendrocopos medius* (kod A238). Podczas inwentaryzacji ALP w 2007 r. nie stwierdzono stanowisk tego dzięcioła w obszarze. Gatunek ten związany jest ze starymi lasami liściastymi (powyżej 80 lat). Preferuje jednak szczególnie ponad 120 letnie drzewostany dębowe. Typowe siedliska tego gatunku to grądy, dąbrowy i lasy łęgowe (Chylarecki i in., 2009). W granicach obszaru na gruntach administrowanych przez Nadleśnictwo Taczanów nie odnotowano tego gatunku, tym samym nie ma oddziaływania zapisów planu na tego ptaka. W analizowanym obszarze jest wiele wiekowo i gatunkowo odpowiadających temu dzięciołowi drzewostanów, mogących stanowić w przyszłości potencjalne miejsca bytowania tego gatunku. Dla większości z tych wydzieleń zaplanowano w p.u.l. zabiegi pielęgnacyjne, które nie wpłyną długoterminowo negatywnie na obecność ptaków w tych miejscach. Zaplanowane jednak rębnie, szczególnie zupełne (oddz. 205a, 206a, b, 227a, 223r, 233b), mogą wyraźnie zmniejszyć powierzchnię sprzyjających zasiedleniu przez dzięcioły starodrzewi dębowych. Zaleca się więc zamianę rębni Ib na złożoną, mniej ingerującą w przestrzeń leśną podczas jednego cięcia oraz bardziej rozciągniętą w czasie. Warunkiem koniecznym jest też pozostawienie podczas wykonywania rębni, składających się z najstarszych, chorych i obumierających drzew kęp starego drzewostanu (ok. 5-10% powierzchni manipulacyjnej zrębu), które w przyszłości będą stanowić ostoje dla tego oraz innych gatunków preferujących takie siedliska.

Podczas tej samej inwentaryzacji stwierdzono jedno stanowisko niebędącego przedmiotem ochrony obszaru - bociana czarnego (oddz. 215c obr. Taczanów). Nie jest to stanowisko łęgowe – od momentu zewidencjonowania nie stwierdzono tu gniazdowania bocianów, ale ze względu na samą obecność gniazda, do którego ptaki chętnie powracają

nawet po kilku latach, profilaktycznie należy zaniechać do odwołania w potencjalnej strefie ochrony całorocznej jakichkolwiek działań wynikających z p.u.l. (oddz. 215a-TW, g-CP, h-CW, CP obr. Taczanów) oraz zwracać uwagę na aktualny stan i obecność gniazda w tej lokalizacji. Wszelkie prace wynikające z planowanych zadań gospodarczych dla wydzieleń leżących w potencjalnej strefie ochrony okresowej - do 500 m należy wykonać poza okresem ochronnym trwającym u tego gatunku od 15. III do 31. VIII.

Przedmiotem ochrony obszaru (wg SDF) nie jest również żuraw *Grus grus*, którego 4 stanowiska (oddz. 293a, 194f, 213d, 238d obr. Taczanów) zewidencjonowano podczas inwentaryzacji prowadzonej przez nadleśnictwo. Dla 3 wydzieleń będących ww. stanowiskami zaplanowano zabiegi pielęgnacyjne, które można przeprowadzić pod warunkiem wykonania ww. czynności poza okresem lęgowym żurawi trwającym do wyprowadzenia młodych, czyli ok. 2 miesiące po okresie wykluwania się piskląt z jaj. Brak długookresowego negatywnego wpływu p.u.l. na żurawie jak i ich siedliska.

7.20 Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze znajdujące się poza granicami obszarów ochrony siedlisk

Na terenach zarządzanych przez Nadleśnictwo Taczanów znajdujących się poza obszarami siedliskowymi Natura 2000 stwierdzono występowanie 4 nieleśnych i 6 leśnych typów siedlisk przyrodniczych.

6120 – ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)

Siedlisko to zewidencjonowano na powierzchni 1,24 ha. Dla jednego z wydzieleń będących uprawą (oddz. 356p obr. Taczanów) zaplanowano wykonanie czyszczeń wczesnych. Przerzedzenie uprawy wpłynie pozytywnie na to zniekształcone odnowieniem siedlisko. Jak wiadomo, ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe w pierwotnej wersji było siedliskiem nieleśnym. Drugie wydzielenie (356t) jest linią energetyczną. Dla takich powierzchni w p.u.l. nie planowano zadań gospodarczych. Brak wpływu planu.

6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Na gruntach administrowanych przez Nadleśnictwo Taczanów stwierdzono występowanie tego siedliska przyrodniczego na łącznej powierzchni 111,18 ha w 65 przesuszonych i w większości zubożonych gatunkowo stanowiskach (w tym 2 punktowych). Wszystkie siedliska 6510 zewidencjonowano w wydzieleniach nieleśnych lub sporadycznie, na powierzchniach nieleśnych w obrębie wydzieleń drzewostanowych (np. luka w oddz. 138a

Obr. Taczanów). Dla powierzchni takich w p.u.l. nie planowano zaleceń gospodarczych, tym samym brak wpływu planu na analizowane siedlisko w tych lokalizacjach.

7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*)

Siedlisko zewidencjonowano w 2 przesuszających się i zarastających wydzieleniach będących bagnami (oddz. 600k i r obr. Wielowieś). Łączna powierzchnia siedliska to 0,98 ha. Dla wydzieleni tych w p.u.l. nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych. Brak wpływu planu na to siedlisko.

Zaplanowane dla kilku sąsiednich wydzieleni zabiegi pielęgnacyjne nie wpłyną niekorzystnie na siedlisko.

7210 – torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*)

Siedlisko to zewidencjonowano na powierzchni 1,06 ha w przesuszającym się bagnie (oddz. 475h obr. Wielowieś). Dla powierzchni takich w p.u.l. nie planowano żadnych zabiegów gospodarczych, stąd brak wpływu planu na analizowane siedlisko.

9110 – kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)

Siedlisko to poza obszarami siedliskowymi zinwentaryzowano w 3 wydzieleniach na łącznej powierzchni 7,38 ha. Dla 2 wydzieleni zaplanowano wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych (TP), które nie wpłyną niekorzystnie długoterminowo na analizowane siedlisko. Dla jednego wydzielenia z kolei przewidziano cięcia uprzątające rębni IIb, które również nie wpłyną w dłuższym okresie czasu niekorzystnie na kwaśne buczyny.

9170 – grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*).

Siedliska grądowe 9170 zewidencjonowano w 80 wydzieleniach (w tym 9 punktowych). Występują na łącznej powierzchni 226,98 ha.

Dla 42 wydzieleni w p.u.l. zaplanowano wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych (głównie trzebieże późne i czyszczenia późne), które nie wpłyną długoterminowo niekorzystnie na analizowane siedlisko. Tam gdzie to możliwe, w wydzieleniach z planowaną trzebieżą późną, w składzie których w głównej warstwie drzewostanu dominuje brzoza lub sosna (oddz. 345j, 351d, 353b, c obr. Taczanów oraz oddz. 480d, g, h obr. Wielowieś) zaleca się wprowadzenie trzebieży przekształceniowych, odsłaniających podrosty gatunków typowych dla siedliska.

Dla 8 wydzieleni ze stwierdzonym siedliskiem 9170 zaplanowano w p.u.l. wykonanie rębni złożonych (obr. Taczanów oddz.: 50g, 363k – Rb. IIIa, 50f, 363m, 364a – Rb. IIIaU,

80h, 337g – Rb. IIIb, 80g – Rb. IIIbU, 166a – Rb. IVd; obr. Wielowieś oddz. 371b – Rb. IIIbU), które nie wpłyną długoterminowo niekorzystnie na analizowane siedlisko, przeciwnie, w długim okresie czasu wpływ ten może być - w porównaniu z rębnią zupełną - pozytywny.

W przypadku stosowania składów odnowieniowych po rębniach złożonych wg POP, wpływ p.u.l. będzie długookresowo pozytywny (przebudowa drzewostanów o składzie gat. niezgodnym z siedliskiem).

Zaplanowane dla 4 wydziałów z grądami rębnie zupełne w trzech przypadkach (oddz. 80d, f, 336i można uznać za dopuszczalne, ze względu na niewielką, ok. 1-1,5-hektarową powierzchnię. Ich wpływ będzie tylko krótkookresowo negatywny dla stanu grądów. Dla zminimalizowania tego wpływu zaleca się pozostawianie w miarę możliwości drugich pięter złożonych z gatunków właściwych dla siedliska oraz pozostawianie dużych grup drzew na zrębach.

Powierzchnia wydziału 335n (1,76 ha) pozwala już w sposób sensowny zastąpić rębnią zupełną, na złożoną z zastosowaniem cięć np. gniazdowych, co się tu zaleca. Wpływ rębni zupełnej mógłby okazać się tu w dłuższym okresie czasu negatywny dla siedliska.

9190 - pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*).

Na terenach nadleśnictwa znajdujących się poza granicami obszarów siedliskowych Natura 2000 siedlisko występuje na łącznej powierzchni 1 210,08 ha. Stan większości z nich uznany został za nieodpowiedni – siedliska w stanie B.

Dla 13 wydziałów (2 z siedliskami punktowymi) ze stwierdzonym siedliskiem 9190 zaplanowano w p.u.l. wykonanie rębni złożonych (obr. Taczanów oddz.: 13a, 364a, 363m – Rb. IIIaU, 363d, 285l, 346c – Rb. IIIa, 286i – Rb. IIIb, 166a – Rb. IVd; obr. Wielowieś oddz.: 406f, 458f, 459d, 496h – Rb. IIIaU), które nie wpłyną długoterminowo niekorzystnie na analizowane siedlisko. Sposób zagospodarowania rębnią złożoną jest najoptymalniejszym dla zachowania w stanie bardzo zbliżonym do naturalnego analizowanego siedliska.

W przypadku stosowania składów odnowieniowych po rębniach złożonych wg POP, wpływ p.u.l. będzie długookresowo pozytywny (przebudowa drzewostanów o składzie gat. niezgodnym z siedliskiem).

Dla jednego wydziału (494f obr. Wielowieś) zaplanowano wykonanie rębni zupełnej Ib, która ze względu na małą powierzchnię zabiegu jest tu dopuszczalna. Nie będzie oddziaływać negatywnie w dłuższym okresie czasu na siedlisko kwaśnych dąbrów. Dla zminimalizowania jej niekorzystnego wpływu zaleca się pozostawianie w miarę możliwości

drugich pięter złożonych z gatunków właściwych dla siedliska oraz pozostawianie dużych grup drzew na zrębach.

Zaplanowane w 287 wydzieleniach zabiegi pielęgnacyjne (głównie trzebieże) nie wpłyną długoterminowo negatywnie na siedlisko 9190. W wydzieleniach, w których zaplanowano trzebieże późne i gdzie gatunkiem dominującym w składzie głównego piętra jest brzoza lub sosna (oddz. 151m, 108i, 36g, 93h, 344a, 355h obr. Taczanów) zaleca się w miarę możliwości stosowanie trzebieży przekształceniowych, wspierających rozwój młodego pokolenia podokapowego istniejącego obecnie w drzewostanie, bądź wprowadzanego na zasadzie podsadzeń.

Zaleca się również, mając na uwadze obecny skład gatunków głównych w drzewostanach ze stwierdzonym siedliskiem 9190, by w przyszłości, w momencie odnawiania powierzchni po usuniętych drzewostanach z dominującym dębem szypułkowym na jego miejsce wprowadzać bardziej typowy dla kwaśnych dąbrów dąb bezszypułkowy.

Brak istotnie negatywnego wpływu p.u.l. na siedlisko 9190 poza granicami obszarów ochrony siedlisk.

91D0 - bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne);

Na terenach administrowanych przez nadleśnictwo, położonych poza obszarami Natura 2000 siedliska te w podtypie 91D0-1 (brzeziny bagienne) występują w 3 wydzieleniach na łącznej powierzchni 4,04 ha.

Dla 2 wydzieleń (277b i 47r obr. Taczanów) zaplanowano w p.u.l. zabiegi pielęgnacyjne, które nie będą oddziaływać długookresowo na siedlisko 91D0. Istnieje jednak pewna niezgodność przyprządkownia rodzaju siedliska do obecnego w wydzieleniu 277b siedliskowego typu lasu – Lśw i rosnącego tu dębu szypułkowego w pełnym składzie głównego piętra. Wątpliwość tą należy wyjaśnić.

Brak istotnie negatywnego wpływu p.u.l. na siedlisko 91D0 poza granicami obszarów ochrony siedlisk.

91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe).

Na terenach administrowanych przez nadleśnictwo, położonych poza obszarami Natura 2000 występują łągi 91E0b (olszowe, olszowo-jesionowe i jesionowe wg metodyki

inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych w PGL LP). Stan większości łągów 91E0 opisano jako C, niewiele mniej - B. Łączna powierzchnia wszystkich siedlisk wynosi 87,14 ha.

Dla 3 wydzieleń z wyznaczonymi w nich siedliskami 91E0 zaplanowano wykonanie rębni, z czego 1 to rębnia zupełna – Ib (oddz. 83n obr. Taczanów), 1 – rębnia IIIbU (oddz. 371b obr. Wielowieś), 1 – rębnia IIIa (oddz. 420g obr. Wielowieś). Ze względu na wątpliwie określone siedlisko (obecnie jest tu siedliskowy typ lasu – Lw z glebą murszastą i rosnącymi dębami w różnym wieku) zaleca się zastąpienie rębni Ib rębnią złożoną i wyjaśnienie ww. niezgodności. Pozostałe rębnie nie będą miały długookresowego negatywnego wpływu na siedlisko 91E0. Dla zminimalizowania ich niekorzystnego wpływu zaleca się pozostawianie w miarę możliwości drugich pięter złożonych z gatunków właściwych dla siedliska oraz pozostawianie dużych grup drzew na zrębach.

W przypadku stosowania składów odnowieniowych po rębniach złożonych wg POP, wpływ p.u.l. będzie długookresowo pozytywny (przebudowa drzewostanów o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem).

Wątpliwości budzi też określenie siedliska 91E0 w wydzieleniach: 113f obr. Taczanów ze znacznym udziałem sosny w składzie głównego drzewostanu na STL – LMśw; 376t obr. Wielowieś (analogicznie jak w poprzednim przypadku); 71f obr. Taczanów ze znacznym udziałem dębu w składzie głównego drzewostanu na STL – Lw. Niezgodności te należy wyjaśnić.

Zabiegi pielęgnacyjne zaplanowano dla 26 wydzieleń z siedliskami 91E0. Wpływ ich na analizowane siedlisko będzie tylko krótkotrwale negatywny.

91F0 - łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Siedlisko to zewidencjonowano na łącznej powierzchni 8,61 ha w 5 wydzieleniach. Stan większości siedlisk 91F0 określono jako B.

Krótkoterminowy wpływ niekorzystny na siedlisko będą miały zaplanowane w p.u.l. zabiegi pielęgnacyjne (trzebieże) dla 3 wydzieleń obrębu Taczanów (oddz. 254d, 255d, 83b).

Tabela 25. Zestawienie powierzchniowe siedlisk przyrodniczych i zaplanowanych zabiegów na gruntach Nadleśnictwa Taczanów poza OZW

Kod siedliska	Powierzchnia siedliska [ha]	Zaplanowane zabiegi	Powierzchnia zabiegu [ha]	Uwagi, wnioski do prognozy
6120	1,24	Pielęgnacja	0,68	Krótkotrwale wpływ pozytywny na to siedlisko nieleśne.
6510	111,18	-	-	Brak wpływu planu na analizowane siedlisko w analizowanych lokalizacjach

Kod siedliska	Powierzchnia siedliska [ha]	Zaplanowane zabiegi	Powierzchnia zabiegu [ha]	Uwagi, wnioski do prognozy
7140	0,98	brak	-	Brak zaplanowanych zabiegów dla wydzieleń ze stwierdzonym siedliskiem oraz negatywnego wpływu na siedlisko przyrodnicze.
7210	1,06	brak	-	Brak zaplanowanych zabiegów dla wydzieleń ze stwierdzonym siedliskiem oraz negatywnego wpływu na siedlisko przyrodnicze.
9110	7,38	Odnowienia	1,76	Możliwy krótkookresowo negatywny wpływ odnowień na analizowane siedlisko, w dłuższym okresie czasu, przy zastosowaniu składów wg POP wpływ będzie długookresowo pozytywny.
		Rębnie złożone	3,07	Krótkookresowo negatywny wpływ zabiegów rębni złożonej na analizowane siedlisko.
		Pielęgnacja	10,45	Krótkookresowo negatywny wpływ zabiegów piel. na analizowane siedlisko.
9170	226,98	Odnowienia	18,49	Wpływ długookresowo dodatni przy zastosowaniu składów gatunkowych wg POP.
		Rębnie zupełne	6,71	Możliwy średniookresowy negatywny wpływ rębni zupełnej w wydzieleniu 335n obr. Taczanów.
		Rębnie złożone	24,07	Wpływ krótkookresowy negatywny i jednocześnie długookresowo pozytywny (przebudowa drzewostanów o składzie gat. niezgodnym z siedliskiem).
		Pielęgnacja	145,23	Możliwy krótkookresowy negatywny wpływ zaplanowanych pielęgnacji. W przypadku drzewostanów o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem zaleca się stosowanie trzebieży przekształceniowej.
9190	1 210, 08	Odnowienia	20,68	Wpływ długookresowo dodatni przy zastosowaniu składów gatunkowych wg POP.
		Rębnie złożone	40,90	Wpływ krótkookresowy negatywny i jednocześnie długookresowo pozytywny (przebudowa drzewostanów o składzie gat. niezgodnym z siedliskiem).
		Rębnie zupełne	0,30	Brak długookresowego negatywnego wpływu rębni zupełnej w wydzieleniu 494f obr. Wielowieś na siedlisko 9190. Dla zminimalizowania ewentualnego niekorzystnego wpływu cięć zaleca się pozostawianie w miarę możliwości drugich pięter złożonych z gatunków właściwych dla siedliska oraz pozostawianie dużych grup drzew na zrębach.
		Pielęgnacja	983,17	Możliwy krótkookresowy negatywny wpływ zaplanowanych pielęgnacji. W przypadku drzewostanów o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem zaleca się stosowanie trzebieży przekształceniowej.
91D0	4,04	Pielęgnacja	2,89	Możliwy krótkookresowy negatywny wpływ zaplanowanych pielęgnacji. Niezgodność siedliska przyrodniczego z STL i drzewostanem w wydzieleniu 277b obr. Taczanów.
91E0	87,14	Odnowienia	1,96	Wpływ długookresowo dodatni przy zastosowaniu składów gatunkowych wg POP.
		Rębnie złożone	0,87	Rębnie złożone nie wpłyną długookresowo negatywnie na analizowane siedlisko.
		Rębnie zupełne	1,04	Możliwy średniookresowy negatywny wpływ rębni Ib. Zaleca się zamianę rębni zupełnej na złożoną..
		Pielęgnacja	27,88	Krótkookresowo negatywny wpływ zabiegów piel. na analizowane siedlisko.

Kod siedliska	Powierzchnia siedliska [ha]	Zaplanowane zabiegi	Powierzchnia zabiegu [ha]	Uwagi, wnioski do prognozy
91F0	8,61	Pielęgnacja	5,80	Krótkookresowo negatywny wpływ zabiegów piel. na analizowane siedlisko.

7.21 Przewidywane oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000

Przez integralność obszaru Natura 2000 rozumie się spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zostały wyznaczone obszary Natura 2000.

W projekcie planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Taczanów brak zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów.

8. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań planu na środowisko

Zapisy zawarte w projekcie planu urządzenia lasu nie zawierają wskazówek, które mogą znacząco negatywnie wpłynąć na środowisko lub obszary Natura 2000, w tym w szczególności na cele ochrony tych obszarów. Jednak niektóre zapisy planu, w przypadku ich wykonania, mogą spowodować powstanie negatywnego oddziaływania o niewielkim nasileniu i zasięgu. Często o tym czy wpływ planu będzie negatywny czy pozytywny na cenne elementy środowiska decyduje sposób wykonania zaprojektowanych w nim wskazówek. W poniższej tabeli przedstawia się sposoby minimalizowania niekorzystnych zapisów planu.

Tabela 26. Obszary negatywnego wpływu planu na środowisko i propozycje zmian

Obszar negatywnego wpływu	Negatywne oddziaływanie	Sposoby ograniczenia negatywnego oddziaływania
Zaplanowana rębnia zupełna Ib na stanowisku: ozorka dębowego, szmaciaka gałęzistego, paprotki zwyczajnej (wg tabeli 12).	Bezpośrednie – niszczenie roślin, zachwaszczenie nowoodkrytej powierzchni.	Zaleca się pozostawienie grup/kęp drzew w miejscu występowania roślin.
Możliwe niekorzystne oddziaływanie zaplanowanych zabiegów pielęgnacyjnych w miejscach występowania roślin chronionych (wg tabeli 12).	Bezpośrednie – niszczenie roślin.	Zaleca się pozostawienie grup/kęp drzew w miejscu występowania roślin.
Zaplanowane zabiegi pielęgnacyjne na licznych w nadleśnictwie stanowiskach występowania bluszczu pospolitego (wg tabeli 12)..	Bezpośrednie – niszczenie roślin.	Podczas cięć pozostawić drzewa porośnięte bluszczem oraz grupę drzew otaczających.
Zaplanowane zabiegi agrotechniczne dla wydzieleń, w których stwierdzono stanowiska kopytnika i lilii złotogłów (wg tabeli 12)	Bezpośrednie niszczenie roślin.	Zaniechać zabiegów agrotechnicznych w miejscu występowania płatów kopytnika.
Brak specjalistycznego opracowania ostoi ksylobiontów. Pełniące je funkcje tzw. powierzchnie referencyjne wyznaczono na zbyt małej powierzchni i ilości.	Zmniejszenie się ilości martwego drewna w lesie skutkujące spadkiem ilości i liczebności gatunków roślin i zwierząt z nim związanych.	Zaleca się sporządzenie specjalistycznego opracowania ostoi.
Zaplanowane zabiegi piel. w bezpośrednim sąsiedztwie stan. lęgowych żurawia (opisane w rozdziale 7.4.2 i 19.1).	Bezpośrednie – płoszenie ptaków. Możliwy niekorzystny wpływ podnoszącego się poziomu wód gruntowych po wykonaniu rębni.	Wykonać zabiegi poza okresem lęgowym ptaków. zaleca się wyłączenie z pełnego użytkowania (szczególnie rębniami) strefy ok. 25 m od miejsc gniazdowania żurawi.
Zaplanowane zabiegi piel. w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk z gniazdami (w tym jedno lęgowe z 2008 r – bez wyznaczonych stref ochronnych) bociana czarnego (opisane w rozdziale 7.4.2 i 19.1).	Bezpośrednie – płoszenie ptaków. Możliwość porzucenia lęgów, gniazd i/lub przeniesienia się w inne rejony.	W potencjalnej strefie ochrony całorocznej zaniechać wykonywania zabiegów. W potencjalnej strefie ochrony okresowej (do 500m) zabiegi wykonać po okresie ochronnym

Obszar negatywnego wpływu	Negatywne oddziaływanie	Sposoby ograniczenia negatywnego oddziaływania
GTD niezgodne ze składem gatunkowym siedlisk przyrodniczych (szczególnie siedliska 9110, 9170).	Bezpośrednie długookresowe. Pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych.	Należy stosować specjalne składy gatunkowe zaprojektowane dla siedlisk przyrodniczych zapisane w niniejszej prognozie.
Rębnie zupełne zaplanowane w dąbrowach (oddz. 205a, 206a, b, 227a, 223r, 233b) stanowiących potencjalne siedlisko dzięcioła średniego – głównego przedmiotu ochrony obszaru PLB300007 „Dąbrowy Krotoszyńskie”.	Niszczenie optymalnych dla rozwoju ptaka warunków siedliskowych, zakłócanie spokoju.	Zamiana rębni na złożoną, bazującą na cięciach małopowierzchniowych, gniazdowych z odległym nawrotem cięć. Dodatkowo zaleca się pozostawienie, składających się z najstarszych, chorych i obumierających drzew, kęp starego drzewostanu (ok.5-10% powierzchni manipulacyjnej zrębu), stanowiących w przyszłości ostoję dla gatunku.
Zaplanowane rębnie zupełne na siedlisku 9170 (poza OZW) w oddz.: 335n obr. Taczanów, 91E0 (poza OZW) w oddz. 83n obr. Taczanów oraz w obszarze OZW „Dąbrowy krotoszyńskie” na siedlisku 9170 – oddz. 232h i siedlisku 91E0 – oddz. 223r, 227a, 233b i 206b.	Możliwe zniekształcenie lub degradacja siedlisk.	Dążyć do zastosowania składów docelowych, przewidzianych w POP (też tab. 15 niniejszej prognozy). Zaleca się też zamianę rębni zupełnych na złożone. Tam gdzie powierzchnia wydzielenia wynosi ok. 1-1,5 ha, rębnię zupełną można wykonać, z pozostawieniem kęp starego drzewostanu gatunków typowych dla siedliska.

9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w planie

Zapisy planu urządzenia lasu nie zawierają zaleceń, które powodują znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko lub obszary Natura 2000. W poprzednim rozdziale opisano elementy planu mogące wywierać niekorzystny wpływ na cenne składniki przyrody znajdujące się w obszarach chronionych i poza nimi. Wśród opisanych sposobów ograniczenia niekorzystnych dla środowiska zapisów planu znalazły się też rozwiązania alternatywne. Chodzi tu o zalecenia zmiany sposobu użytkowania lasu z rębni zupełnej na złożoną lub przy akceptacji tego typu rębni pozostawianie w miarę możliwości drugich pięter złożonych z gatunków właściwych dla siedliska oraz pozostawianie dużych grup drzew na zrębach. Kolejną propozycją jest stosowanie trzebieży przekształceniowych zgodnie z zaleceniami Zasad Hodowli Lasu (str 85 paragraf 102). Rozwiązaniem alternatywnym jest też zalecenie stosowania specjalnych składów gatunkowych zaproponowanych w POP dla leśnych siedlisk przyrodniczych.

10. Wykonawcy prac

Opracowanie wykonano w Pracowni Siedliskowej Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Poznaniu. Kierownikiem projektu był mgr inż. Michał Chudzicki. Prace przygotowawcze oraz projekty map w GIS wykonał mgr inż. Michał Chudzicki. Analizę danych i prognozę oddziaływania planu wykonał mgr inż. Dominik Brzęczek.

Nadzór i kontrolę nad całością prac sprawował Dyrektor BULiGL o/Poznań mgr inż. Zbigniew Cykowiak.

Wykonawca prognozy

mgr inż. Dominik Brzęczek

Dyrektor Oddziału

mgr inż. Zbigniew Cykowiak

11. Literatura i materiały pomocnicze

1. Antczak A., Buszko-Briggs M., Wronka M. i in. (2003): Natura 2000 w lasach Polski – skrypt dla każdego.
2. Brzeg A., Kasprowicz M. i Krotoska T.(1989), Acydofilne lasy z klasy *Quercetea robori-petraeae* Br.-Bl. et R.Tx 1943 Nom. Mut. w Wielkopolsce. cz. I. *Molinio (caeruleae)-Quercetum roboris* Scam. et Pass 1959 emend. środkowoeuropejska mokra dąbrowa trzęślicowa. Badania Fizjograficzne nad Polską Zachodnią, Tom XXXIX, Seria B str. 5-35
3. Brzeg A., Kasprowicz M., i Krotoska T. (2001): Acydofilne lasy z klasy *Quercetea robori-petraeae* Br.-Bl. et R.Tx 1943 Nom. Mut. w Wielkopolsce. cz. III. *Calamagrostio arundinaceae- Quercetum roboris* (Hartman 1934) Scamoni et Passarge 1959 em. Brzeg et al. 1989 – środkowoeuropejska kwaśna dąbrowa trzcinnikowa. Badania fizjograficzne nad Polską Zachodnią, Seria B Botanika, tom 50: str. 41-61
4. BULiGL o/Poznań (2005): Plan ochrony rezerwatu przyrody „Majówka”
5. Chylarecki P., Sikora A., Ceniana Z. (2009): Monitoring ptaków lęgowych – poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywa Ptasią. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa.
6. Farat.R i in. (2004): „Atlasu klimatu województwa wielkopolskiego”, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział w Poznaniu.
7. Fudali E.(2009): Antropogeniczne zmiany w ekosystemach. Transformacje roślinności. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Wrocław.
8. Herbach J. (2004): Poradnik ochrony siedlisk i gatunków NATURA 2000 - poradnik metodyczny – Ministerstwo Środowiska
9. Instrukcja urządzania lasu (2003). Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.
10. Jackowiak B., Celka Z., Chmiel J., Latowski K., Żukowski W. (2007): „Red list of vascular flora of Wielkopolska (Poland)”. Biodiversity: Research and Conversation” Vol. 8-8/2007.
11. Kiczyńska A i in. (2007): Plan ochrony rezerwatu przyrody „Niwa”.
12. Kondracki J. (2000): „Geografia Polski, Mezoregiony fizyczno – geograficzne” , PWN, Warszawa.
13. Karpowicz W. (1972): Paprocie. PWN Warszawa.

14. Kukuła J, Magnuski K., Miś R., Ważyński B., Żółciak E. (1997): Zagadnienia praktyczne z urządzania Lasu. Wydawnictwo Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu. Poznań.
15. Liro A. (red.) (1995): Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA – Fundacja IUCN Poland, Warszawa.
16. Makomaska-Juchniewicz M., Perzanowska J.: Ogólne zalecenia dla ochrony typów siedlisk oraz gatunków zwierząt (poza ptakami) i roślin wymienionych w załącznikach I i II Dyrektywy Siedliskowej, przewidywane na terenach Specjalnych Obszarów Ochrony sieci Natura 2000 w Polsce – strona internetowa <http://natura2000.gdos.gov.pl>.
17. Matuszkiewicz J. M. (2008): Regionalizacja Geobotaniczna Polski - Inst. Geogr. i Przem. Zagosp. PAN. Warszawa.
18. Matuszkiewicz J. M. (2007): Regionalne optymalne składy gatunkowe drzewostanów w typach siedliskowych lasów i zespołach leśnych. Warszawa (mskr).
19. Matuszkiewicz J.M.(2005): Zespoły leśne Polski. Wyd. Naukowe PWN Warszawa.
20. Najbar B. (2000): Możliwości działań lokalnych w ochronie rodzimych gatunków płazów i gadów. Bociek, biuletyn Lubuskiego Klubu Przyrodników nr 3.
21. Paczyński B. (1999): Atlas Rzeczypospolitej Polskiej.
22. Pawlaczyk P. (2008): Natura 2000 – niezbędnik leśnika. Wydawnictwo Klubu Przyrodników. Świebodzin.
23. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny – strona internetowa <http://natura2000.gdos.gov.pl>.
24. Rozwałka Z. (2003): Zasady hodowli lasu. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu, Warszawa.
25. Standardowe Formularze Danych dla obszarów Natura 2000 – strona internetowa <http://natura2000.eea.europa.eu/#>.
26. Trampler T. , Kliczkowska A. (1990): Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa.
27. W. Karpowicz: Paprocie – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1972
28. Więcko E. red praca zbiorowa (1996). Słownik encyklopedyczny leśnictwa, drzewnictwa, ochrony środowiska, łowiectwa oraz dziedzin pokrewnych. Wydawnictwo SGGW. Warszawa.
29. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu: Wyniki pomiarów metodą pasywną dwutlenku siarki i dwutlenku azotu w roku 2009 – strona internetowa <http://www.poznan.pios.gov.pl>.
30. Woś A (1999): Klimat Polski. Wyd. Naukowe PWN. Warszawa.

31. Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych na dzień 1 stycznia 2009 r. Lasy Państwowe.
32. Zarzycki K. (red.) Kaźmierczakowa R. (2001): Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Kraków: Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN.

12. Załączniki

Do niniejszej prognozy załączono Mapę obszarów chronionych, gatunków i siedlisk przyrodniczych Natura 2000 sporządzoną w skali 1:20 000 dla każdego obrębu nadleśnictwa oraz tabelę niezgodności (załącznik nr 1) między bazą INVENT a typami siedliskowymi lasu określonymi podczas prac glebowo-siedliskowych.

Tab. nr 27 Załącznik nr 1

lp	Lokal.	TSL	Skrócony opis d-stanu (ew. gleby)	Rodzaj zabiegu	Siedlisko Natura 2000	Stan siedliska	Nie zgodność
Obręb Taczanów							
1	248d	Lśw	8Dbs 130, 2Bk130	TP	91DO	B	bardzo duża
2	277b	Lśw	Dbs 21	TW	91DO	C	bardzo duża
3	83n	Lw	9Ol 72, 1Dbs 115, mjsc Brz 72, Dbs 72 (MRms, pg//gl)	IB	91EO	B	bardzo duża
4	113f	LMśw	4So 53, 4Dbs 53, 1Md 53, 1Brz 53 (RDbr)	-	91EO	C	bardzo duża
5	71f	Lw	5Dbs 4, 4Ol 4, 1Św 4 (MRw, pg)	piel, CW	91EO	B	bardzo duża
Obręb Wielowieś							
6	376t	LMśw/Lw	7So 56, 2Ol 56, 1Brz 56	-	91E0	B	możliwa duża